

**Zpráva o činnosti a hospodaření
Energetického regulačního úřadu
za rok 2018**

Obsah

Seznam nejpožívanějších zkratek.....	5
1. Úvod	6
2. Regulace.....	9
2.1. Účast ERÚ v programech Technologické agentury ČR	11
2.1.1. BETA 2	11
2.1.2. THÉTA.....	11
3. Elektroenergetika	13
3.1. Regulace sítí	13
3.2. Síťové tarify uplatňované za propojení a přístup	13
3.2.1. Tvorba a stanovení cen na rok 2019	14
3.2.2. Regulované části ceny.....	14
3.2.2.1. Cena zajišťování přenosu elektřiny	14
3.2.2.2. Cena za systémové služby.....	15
3.2.2.3. Cena zajišťování distribuce elektřiny	15
3.2.2.4. Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie	17
3.2.2.5. Cena za činnost operátora trhu v elektroenergetice pro rok 2019.....	18
3.2.3. Neregulované části ceny	19
3.3. Maloobchodní trhy	20
3.4. Přeshraniční problematika a mezinárodní vztahy	22
3.4.1. Zimní balíček Evropské komise.....	22
3.4.2. Spolupráce s ostatními regulačními orgány a ACER.....	22
3.4.3. Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy a jeho souladu s desetiletým plánem rozvoje sítě na úrovni Evropské unie	23
3.5. Statistika a sledování kvality.....	24
4. Plynárenství.....	26
4.1. Regulace sítí	26
4.1.1. Fungování z technického hlediska	26
4.1.2. Síťové tarify uplatňované za připojení a přístup.....	26
4.1.2.1. Zamezení křížovým dotacím.....	28
4.1.2.2. Neregulovaný přístup k zásobníkům plynu	28
4.2. Trh s plynem – změna dodavatele.....	30
4.2.1. Indikativní ceny.....	32
4.3. Tvorba a stanovení cen	32
4.3.1. Regulované části ceny.....	33
4.3.1.1. Regulované části ceny související s dodávkou plynu	33
4.3.1.2. Cena služby přepravy plynu.....	34
4.3.1.3. Cena za služby distribuční soustavy	34
4.3.1.4. Cena za činnosti operátora trhu v plynárenství	35
4.3.1.5. Ceny dodavatele poslední instance	35
4.3.2. Neregulované části ceny	36
4.3.2.1. Cena služeb dodávky	36
4.3.2.2. Cena za uskladňování plynu	36
4.4. Statistika a bezpečnost dodávek.....	36
4.5. Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy	37
5. Teplárenství.....	39
5.1. Dodávky tepelné energie.....	39
5.2. Tvorba a stanovení cen	39

5.3.	Vyhodnocení cen tepelné energie	41
5.4.	Vývoj cen tepelné energie	41
6.	Podporované zdroje energie	46
7.	Ochrana spotřebitele	47
7.1.	Právní ochrana spotřebitele a mezinárodní aktivity	47
7.1.1.	Desatero obrany před šmejdou v energetice	47
7.1.2.	Řešení podání	47
7.1.3.	Ochrana spotřebitele – mezinárodní vztahy	47
7.2.	Řešení sporů	48
8.	Licence	49
8.1.	Vývoj	49
8.2.	Uznávání odborné kvalifikace	51
8.3.	Energetický regulační fond	51
8.4.	Řízení ve věcech správních poplatků	51
9.	Legislativní a správní činnost	52
9.1.	Změny právních předpisů v působnosti ERÚ	52
9.2.	Novelizace zákonů - informace	53
9.3.	Správní řízení	54
9.3.1.	Správní řízení vedená a ukončená v roce 2018	54
9.3.1.1.	Sporná řízení	54
9.3.1.2.	Schvalovací řízení	54
9.3.1.3.	Správní řízení podle nařízení Komise (EU)	55
9.3.2.	Sankční řízení vedená a ukončená v roce 2018	55
9.3.3.	Řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím	57
9.3.4.	Řízení o rozkladu v roce 2018	57
10.	Kontrolní a dohledová činnost	59
10.1.	Kontroly podle kontrolního řádu	59
10.1.1.	Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství	59
10.1.2.	Kontroly v oblasti teplárenství	60
10.1.3.	Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie	60
10.2.	REMIT	61
10.2.1.	Dohledová činnost	62
10.2.2.	Mezinárodní spolupráce	62
11.	Rozpočtové hospodaření	63
11.1.	Rozpočet kapitoly	63
11.2.	Příjmy kapitoly	63
11.3.	Výdaje kapitoly	64
11.3.1.	Programové financování	64
11.3.2.	Výdaje na zahraniční pracovní cesty	65
11.3.3.	Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu	66
11.3.4.	Plnění závazných ukazatelů	66
11.4.	Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích	66
12.	Lidské zdroje	68
12.1.	Personální agenda	68
12.2.	Vzdělávací činnost	68
12.2.1.	Vstupní vzdělávání	68
12.2.2.	Prohlubující vzdělávání	69
12.3.	Zaměstnanci	70
12.4.	Organizační činnosti	72

13.	Vnitřní kontrolní systém	73
13.1.	Vnější kontrola	73
13.2.	Vnitřní kontrola a interní audit.....	73
Přílohy	76
Příloha č. 1 - Energetický regulační fond.....		76
kopie zprávy auditora z 27. února 2019		76
Příloha č. 2 - Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2018		77
Příloha č. 3 - Rozpočtové hospodaření		79
Příloha č. 4 - Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. prosinci 2018.....		81

Seznam nepoužívanějších zkratk

ACER	Agentura pro spolupráci energetických regulátorů (<i>Agency for the Cooperation of Energy Regulators</i>)
BSD	bezpečnostní standard dodávek plynu
CEER	Rada evropských energetických regulátorů (<i>Council of European Energy Regulators</i>)
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DPI	dodavatel poslední instance
EK, Komise (EU)	Evropská komise
energetický zákon	zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ERÚ, úřad	Energetický regulační úřad
ES	Evropské společenství
EU, Unie	Evropská unie
FO, PO	fyzická osoba, právnická osoba
FVE	fotovoltaická elektrárna
ISMS	systém řízení bezpečnosti informací
KVET	kombinovaná výroba elektřiny a tepla
MF	Ministerstvo financí ČR
MODOM	kategorie zákazníků: maloodběr a domácnost
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
nařízení REMIT	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT)
operátor trhu, OTE	společnost OTE, a.s.
OZE	obnovitelné zdroje energie
PCI	projekty společného zájmu (<i>Projects of Common Interest</i>)
POZE	podporované zdroje energie
RO	regulační období
SEK	Státní energetická koncepce
TA ČR	Technologická agentura ČR
TYNDP	Desetiletý plán rozvoje soustavy (<i>Ten Year Network Development Plan</i>)
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
V4	Visegrádská čtyřka
VKP	veřejný konzultační proces
vláda	Vláda ČR
VOSO	kategorie zákazníků: velkoodběratel a střední odběratel
web ERÚ	webové stránky Energetického regulačního úřadu
zimní balíček	souhrn legislativních návrhů EK pod názvem Čistá energie pro všechny Evropany (<i>Clean Energy Package for All Europeans</i>)

1. Úvod

Energetický regulační úřad předkládá osmnáctou Zprávu o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu za příslušný kalendářní rok.

Energetický regulační úřad působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad pro výkon regulace v energetických odvětvích od 1. ledna 2001.

Úkolem úřadu je zejména ochrana spotřebitele, regulace cen, dohled nad energetickým trhem a nad dodržováním podmínek hospodářské soutěže tam, kde není možná konkurence. Dále licenční řízení, kontrola licencovaných subjektů, rozhodování sporů a podpora využívání podporovaných zdrojů energie.

V roce 2018 proběhly změny ve vedení úřadu. S účinností od 1. srpna 2018 jmenovala vláda ČR novým předsedou Rady Energetického regulačního úřadu Vratislava Košťála, který současně obhájil svůj mandát člena Rady ERÚ pro další pětileté období. Vláda ČR současně rozhodla o odvolání Vladimíra Outraty z funkce předsedy Rady ERÚ, členem Rady ERÚ však zůstal i nadále. K 30. listopadu 2018 Vratislav Košťál rezignoval na funkci předsedy Rady ERÚ a současně na své členství v ní. Rada ERÚ tak od 1. prosince 2018 pracovala ve čtyřčlenném složení a jejími členy byly Rostislav Krejcar, Vladimír Outrata, Jan Pokorný a Vladimír Vlk.

Rada ERÚ po celou dobu schvaluje návrhy prováděcích právních předpisů, návrhy zásad cenové regulace a návrhy cenových rozhodnutí, dále pak plán činnosti úřadu, návrh rozpočtu, závěrečný účet a zprávu o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu. Kromě toho Rada ERÚ rozhoduje o opravných prostředcích proti prvoinstančním rozhodnutím vydaným úřadem.

Činnost úřadu se v roce 2018 kromě standardní činnosti vyplývající z povinností a kompetencí, definovaných energetickým zákonem a související nadřazenou legislativou, soustředila na realizaci opatření, která vyplývají z nového systému řízení úřadu. V lednu 2018 schválila Rada ERÚ prodloužení účinnosti Zásad cenové regulace pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství i pro roky 2019 a 2020, aby tak přispěla k zachování stabilního prostředí na energetickém trhu. V závěru června 2018 schválila Rada ERÚ zásadní dokument Strategie Energetického regulačního úřadu. Dokument stanovil dlouhodobou vizi a strategické cíle v rámci svěřených kompetencí úřadu. Energetický regulační úřad posílil spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. V zájmu ochrany spotřebitelů byla společně přijata opatření proti omezování konkurence na energetickém trhu. Na ochranu spotřebitele a proti nekalým praktikám obchodníků s energiemi byla realizována celá řada opatření a akcí společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu i s Českou obchodní inspekcí.

Energetický regulační úřad aktivně spolupracoval s orgány státní správy a dalšími odbornými institucemi, jako například s Technologickou agenturou České republiky, vysokými školami atd.

V roce 2018 se ERÚ aktivně zapojil do řady mezinárodních aktivit, a to zejména v rámci institucí Evropské unie. Intenzivně spolupracoval zejména s ACER, se CEER a od října 2018 s Regionálním sdružením energetických regulátorů (ERRA), které sdružuje regulační orgány zemí střední a východní Evropy a některých dalších zemí. Také v roce 2018 pracoval na

pozici místopředsedy správní rady CEER zástupce Energetického regulačního úřadu Martin Šik, který byl zvolen Valným shromážděním CEER již v říjnu 2017.

Energetický regulační úřad také průběžně konzultoval své pozice s regulátory zemí V4. Paralelně s aktivitami v mezinárodních vztazích věnoval ERÚ zvýšenou pozornost rovněž rozvoji regionální spolupráce a posilování kontaktů po dvoustranné linii.

Spolupráce s ACER a CEER spočívala především v aktivní účasti na zasedáních pracovních skupin v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, ochrany spotřebitele a REMITu, kde byly mimo jiné vypracovány podkladové materiály pro vytváření a novelizaci evropské energetické legislativy a její implementaci na národní úrovni. Zejména v oblasti síťových kodexů a tvorby návrhů na novelizaci nařízení, byl zpracován monitoring implementace evropské energetické legislativy a stavu energetických trhů za účelem naplnění cíle jednotného energetického trhu. Byly řešeny otázky transparentnosti a konkurenceschopnosti trhu, přeshraničních propojení, ochrany spotřebitelů, bezpečnosti a kvality dodávek, udržitelného rozvoje a kybernetické bezpečnosti.

Zásadní události roku 2018

Na základě požadavků evropské a české legislativy byla v září 2018 publikována Národní zpráva Energetického regulačního úřadu o elektroenergetice a plynárenství v České republice za rok 2017.

V rámci kompetencí ERÚ jsou pravidelně zveřejňovány zprávy o provozu elektrizační, plynárenské a teplárenské soustavy. V roce 2018 úřad vydal za každý sektor energetiky čtyři čtvrtletní zprávy a také roční zprávu o provozu, která zahrnovala údaje za rok 2017. Data jako podkladový materiál byla shromažďována na základě výkazů dodaných účastníky trhu. Zprávy o provozu byly pak základním zdrojem dat pro státní i nestátní instituce, odbornou a laickou veřejnost.

Zástupci ERÚ se podle potřeby účastnili schůzí výborů a podvýborů obou komor Parlamentu ČR.

V průběhu roku bylo provedeno roční vyhodnocení Interního protikorupčního programu ERÚ a byla zpracována roční zpráva o jeho plnění a přijatých nápravných opatřeních.

Energetický regulační úřad připravil Vzorový etický kodex obchodníka s elektřinou nebo plynem. Vzorový etický kodex zavádí pravidla, jak spolu obchodník a spotřebitel mají komunikovat. Úřad tímto krokem motivuje poctivé dodavatele k sestavení vlastního etického kodexu. Spotřebitelům Vzorový etický kodex nabízí výčet bodů, na které se mají při jednání s dodavatelem soustředit.

Prostřednictvím Portálu veřejné správy vydal ERÚ v roce 2018 dvanáct částek Energetického regulačního věstníku, ve kterém vyšla tři cenová rozhodnutí, stanovující ceny související služby v elektroenergetice, tři cenová rozhodnutí stanovující ceny související služby v plynárenství, jedno cenové rozhodnutí k cenám tepelné energie a dvě cenová rozhodnutí, kterými se stanovuje podpora pro POZE. Všechna cenová rozhodnutí byla rovněž vyhlášena formou sdělení ve Sbírce zákonů. Všechny Energetické regulační věstníky byly zveřejněny také na webových stránkách ERÚ.

Energetický regulační úřad provedl s cílem transparentně a přehledně informovat všechny dotčené strany konsolidaci svých webových stránek, hlavně v oblasti ochrany spotřebitele. V roce 2018 bylo na webových stránkách úřadu zveřejněno 10 výkladových stanovisek k ustanovením právních předpisů v oblasti jeho působnosti, která úřad zohledňuje ve své rozhodovací činnosti.

Mezi prioritní výstupy úřadu patřily otázky rozvoje plynárenské soustavy nebo přeshraniční toky elektřiny. Směrem k široké veřejnosti se ERÚ v médiích věnoval zejména spotřebitelským otázkám. Pro tyto aktivity využil jak média, tak přímý osobní kontakt, když navázal na předchozí zkušenosti z osvětového setkávání se spotřebiteli v předchozím roce.

Regulované ceny související s dodávkou elektřiny meziročně poklesly pro zákazníky připojené na hladinách vysokého a velmi vysokého napětí, mírně naopak vzrostly pro domácnosti a malé podnikatele. Kromě typu odběru pohyb regulovaných cen závisel také na lokalitě, resp. distribučním území, ve kterém se zákazník nachází. Průměrně činil meziroční nárůst regulovaných cen pro zákazníky na hladině nízkého napětí 2,5 procenta a po odečtení inflace tak šlo o změnu v desetinách procenta.

Také regulované ceny související s dodávkou plynu byly v roce 2018 srovnatelné s rokem 2017. Podle typu odběru a distribučního území stagnovaly, nebo rostly v jednotkách procent. Poměr změny u maloodběratelů a velkoodběratelů byl opačný, než tomu bylo u elektřiny, menší nárůst zaznamenaly domácnosti. Průměrně regulované ceny rostly o 2,8 procenta, jejich dopad do výsledných cen plynu byl ale díky nižšímu podílu regulované složky méně výrazný než u elektřiny.

S ohledem na své kompetence spolupracoval úřad především s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí, Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, Českým statistickým úřadem, Českou obchodní inspekcí a Státní energetickou inspekcí. Činnost probíhala jak na pravidelných setkáních ustavených skupin, tak v rámci dalších pracovních vazeb.

V rámci spolupráce regulátorů zemí V4 byl v segmentu elektroenergetiky v roce 2018 zahájen projekt, jehož cílem je propojit země ČR, Polsko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko do multiregionálního cenového couplingu.

V průběhu roku se zástupci úřadu zúčastnili několika konferencí, jednání Florentského, Madridského a Dublinského fóra a různých workshopů. Dále se zástupci ERÚ účastnili jednání regionálních skupin pro sestavování seznamů projektů společného zájmu (PCI). Další dvoustranná či vícestranná jednání se týkala integrace trhů s elektřinou, integrace trhů s plynem a konkurenceschopnosti.

2. Regulace

Rok 2018 byl třetím rokem IV. regulačního období, které původně mělo být tříleté, ale rozhodnutím Rady Energetického regulačního úřadu po jejím nástupu bylo prodlouženo na pětileté. Hlavní důvody pro prodloužení Zásad cenové regulace pro období 2016-2018 na období 2016-2020 byly:

- návrhy změn právních předpisů v oblasti energetiky v rámci zimního balíčku, kdy v průběhu roku 2017 bylo evidentní, že tento návrh bude mít rozsáhlé dopady do fungování elektroenergetického trhu i regulace cen v elektroenergetice, a
- došlo rovněž k významným technologickým změnám, jakož i propojování trhů na základě požadavků právních předpisů EU, případně zavádění nových technologií.

Rozhodnutí o prodloužení podmínek IV. RO o další dva roky bylo přijato na začátku roku 2018, Zásady s prodlouženou účinností byly na webu ERÚ zveřejněny 11. ledna 2018. Cílem prodloužení účinnosti Zásad cenové regulace pro roky 2016–2018 bylo zajistit dostatek prostředků a motivaci k obnově a rozvoji soustav, a také zajistit, že finanční prostředky vybrané od zákazníků v rámci odpisů budou v dlouhodobém horizontu sloužit k obnově a rozvoji soustav.

V roce 2018, stejně jako v letech předchozích, postupoval ERÚ plně v souladu s platnou legislativou a platnými Zásadami cenové regulace pro období 2016-2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství s prodlouženou účinností do 31. prosince 2020, které definují podmínky a postupy v regulaci po celé IV. RO. Zároveň v roce 2018 pokračovala příprava Zásad cenové regulace pro V. RO, které by mělo být zahájeno v roce 2021. Regulace tedy byla shodně s předchozími lety stabilní, transparentní, předvídatelná a nediskriminační.

Hlavní události na trhu s elektřinou v roce 2018

Energetický regulační úřad působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, do něhož ČR promítla příslušná ustanovení třetího energetického balíčku a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT).

V roce 2018 cca 570 tis. zákazníků změnilo dodavatele elektřiny. K nejvýznamnějším změnám došlo z důvodu fúzí jednotlivých společností nebo převzetí společností. Trh s elektřinou je plně konkurenceschopný a z vysoké konkurence mezi obchodníky s elektřinou profitují zákazníci, kterým se daří vyjednávat nízké ceny. Tato vysoká míra konkurence vedla i k tomu, že někteří obchodníci v roce 2018 nezvládli podnikatelské riziko a došlo k ukončení jejich činnosti. Ve všech těchto případech zafungoval režim DPI a zákazníci nezůstali bez dodávky elektřiny. Současně bylo možno sledovat trend růstu tuzemské spotřeby elektřiny, který je spojený s ekonomickým růstem ČR.

V roce 2018 došlo k výraznému růstu ceny silové elektřiny. Cena základního pásma ročního produktu na rok 2019 se na začátku roku 2018 pohybovala okolo 37 EUR/MWh, na konci roku se základní pásmo ročního produktu na rok 2019 obchodovalo přibližně za 55 EUR/MWh. Rostoucí cena silové elektřiny ovlivnila nejen nabídky obchodníků s elektřinou, ale i regulované ceny za použití sítí přenosové soustavy a distribučních soustav.

Regulované ceny související s dodávkou elektřiny meziročně poklesly pro zákazníky připojené na hladinách vysokého a velmi vysokého napětí, mírně naopak vzrostly pro domácnosti a malé podnikatele. Kromě typu odběru pohyb regulovaných cen závisel také na

lokalitě, resp. distribučním území, ve kterém se zákazník nachází. Průměrně činil meziroční nárůst regulovaných cen pro rok 2019 pro zákazníky připojené na hladině nízkého napětí 2,1 procenta. Pro zákazníky připojené na hladině vysokého napětí poklesly průměrně regulované ceny meziročně o 2,2 procenta a pro zákazníky připojené na hladině velmi vysokého napětí regulované ceny meziročně poklesly průměrně o 4 procenta.

V průběhu roku 2018 se zástupci úřadu zúčastnili několika jednání Florentského, Madridského a Londýnského fóra a workshopů. Dále se zástupci ERÚ účastnili jednání regionálních skupin pro sestavování seznamů projektů společného zájmu (PCI – Projects of Common Interest) a dalších skupin v rámci struktur ACER a CEER. Další dvoustranná či vícestranná jednání se týkala integrace trhů s elektřinou, integrace trhů s plynem, ochrany spotřebitele a konkurenceschopnosti.

Hlavní události na trhu s plynem v roce 2018

V prvním čtvrtletí roku 2018 došlo v důsledku nízkých teplot v tomto období na velké části území Evropy ke zvýšenému využívání české plynárenské infrastruktury. Proti normálu se v některých dnech zvýšila spotřeba plynu až o 30 procent. Provozovatelé všech prvků plynárenské soustavy intenzivně koordinovali svoji činnost, a tak mohla plynárenská infrastruktura na území ČR plně uspokojit nejen tuzemskou poptávku po plynu, ale zároveň přispěla k nepřerušené dodávce plynu do sousedních tržních oblastí.

V druhé polovině roku se v rámci pilotního projektu vzájemného přímého přístupu na plynárenské trhy začala realizovat přeprava plynu mezi ČR a Rakouskem. Zájem byl však registrován pouze o využití služby ve směru do Rakouska.

V důsledku vysokých cen elektrické energie byl zaznamenán zvýšený objem výroby elektrické energie v paroplynových zdrojích, které tak byly využívány nad rámec běžné operativní zálohy. Tato výroba se významně promítla do spotřeby plynu v ČR v roce 2018, neboť při nižších výrobních nákladech, reprezentovaných především cenou plynu, a vysoké ceně elektrické energie bylo rentabilní využít velké plynové a paroplynové elektrárny.

Na maloobchodním trhu s plynem pokračoval trend nárůstu počtu realizovaných změn dodavatele plynu, kdy v roce 2018 změnilo dodavatele více než 263 000 zákazníků. Z pohledu stupně a účinnosti otevřenosti a hospodářské soutěže na trhu s plynem tak lze říci, že nastavení legislativního rámce pro přechod k jinému dodavateli odpovídalo požadavkům na vytvoření konkurenceschopného prostředí orientovaného na spotřebitele. Velký počet změn dodavatele byl bohužel atraktivní i pro subjekty, které využívají nekalé obchodní praktiky, a poškozují tak zákazníka. Energetický regulační úřad proto v průběhu roku 2018 připravil řadu opatření, jejichž účelem byla eliminace negativních dopadů na zákazníka, ideálně však omezující četnost nekalých praktik.

Vzhledem k počtu dodavatelů plynu lze konstatovat, že trh byl satureován a v dalších obdobích lze změny očekávat především v důsledku přeskupování vlastnických podílů u některých dodavatelů a v důsledku případného ukončení jejich podnikatelské činnosti.

Vysoká míra konkurence na trhu s plynem dále způsobila, že v průběhu roku 2018 došlo k několika případům, kdy obchodník s plynem přestal být schopen dodávat plyn svým zákazníkům. Zákazníci v takových případech mohli využít zrychlenou změnu dodavatele, případně, pokud splňovali podmínky stanovené energetickým zákonem, byla jejich odběrná místa převedena k dodavateli poslední instance.

Z hlediska likvidity trhu s plynem dosáhl v roce objem obchodů na vnitrodenním trhu s plynem nového ročního maxima ve výši 3 041 GWh. Došlo tak k meziročnímu poklesu

o 18,8 procenta proti roku 2017, ve kterém účastníci trhu uzavřeli obchody o objemu 3 744 GWh.

Regulované ceny související s dodávkou plynu, stanovované v roce 2018, budou v roce 2019 srovnatelné s rokem 2018. Podle typu odběru a distribučního území budou stagnovat, nebo mírně poklesnou. Průměrně regulované ceny budou o přibližně 0,6 procenta nižší. Regulovaná část ceny související s dodávkou plynu tvoří přibližně pětinu celkové ceny, proto bude vliv poklesu této složky na celkovou cenu velice malý.

V kontextu mezinárodní spolupráce bylo významné přijetí spolupředsednictví regionální plynárenské skupiny jih jihovýchod od února 2018.

2.1. Účast ERÚ v programech Technologické agentury ČR

Energetický regulační úřad se v roce 2018 přímo podílel na programech TA ČR, konkrétně BETA 2 a THÉTA, kde v Radách těchto programů byli i zástupci ERÚ.

2.1.1. BETA 2

Program je zaměřen na podporu aplikovaného výzkumu a inovací pro potřeby orgánů státní správy s cílem zvýšit efektivitu a kvalitu veřejných služeb, veřejné správy a veřejných politik. V roce 2018 probíhala příprava dvou projektů ERÚ:

Hodnocení efektivity investic v regulovaných sektorech energetiky v ČR

Hlavním cílem projektu je vytvoření metodik k hodnocení efektivity investic v regulovaných sektorech energetiky v České republice, konkrétně se jedná o certifikovanou metodiku hodnocení efektivity investic v elektroenergetice, certifikovanou metodiku hodnocení efektivity investic v plynárenství a certifikovanou metodiku hodnocení efektivity investic v teplárenství. Následně bude potřeba provést syntézu a uvedené metodiky za jednotlivé sektory sloučit v komplexní metodiku včetně analýzy dopadů na ekonomiku a životní prostředí.

Portál pro sběr a vyhodnocování statistických dat

Cílem výzkumu je vytvořit komplexní systém pro sběr (zadávání), zpracování a uložení sbíraných dat, který by dále umožňoval jejich efektivní analýzu (např. statistické vyhodnocení dat) a reporting s ohledem na zákonnou potřebu ERÚ (např. ve formě statistického vyhodnocení dat a sestavení pravidelných a strukturovaných zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích). Systém bude mít dále přidanou hodnotu pro subjekty s vykazovací povinností ve formě informování o úspěchu vložení dat a přehledu nad historickými výsledky.

2.1.2. THÉTA

Program má přispět k naplnění vize transformace a modernizace energetického sektoru v souladu se schválenými strategickými materiály (SEK), a to prostřednictvím podpory výzkumu, vývoje a inovací v oblasti energetiky. ERÚ se podílí na vytváření prioritních výzkumných cílů programu a má pozici tzv. aplikačního garanta podprogramu PP1 - Výzkum ve veřejném zájmu.

Energetický regulační úřad se v této souvislosti stal aplikačním garantem projektu Vysoké školy ekonomické v Praze „Vývoj nových metodik regulace v podmínkách decentralizace v sektoru elektroenergetiky a plynárenství“. Cílem projektu je vytvoření metodik regulace v elektroenergetice a plynárenství, které v prostředí decentralizace zajistí

spravedlivé rozdělení nákladů systému mezi jeho účastníky a přiměřenou efektivitu regulovaných subjektů, dále návrh souvisejících úprav tarifních systémů, které zajistí efektivní chování spotřebitelů a povede k efektivnímu využívání energií a návrh souvisejících opatření v legislativní oblasti.

Kromě aktivity u výše uvedeného projektu, kde se ERÚ stal aplikačním garantem, je záměrem úřadu rovněž získávat informace z ostatních projektů řešených v rámci programu THÉTA. Na základě tohoto cíle jsou monitorovány i ostatní projekty se snahou získat co nejvíce informací, které by následně mohly být využity v rámci činnosti jednotlivých odborných útvarů ERÚ.

3. Elektroenergetika

3.1. Regulace sítí

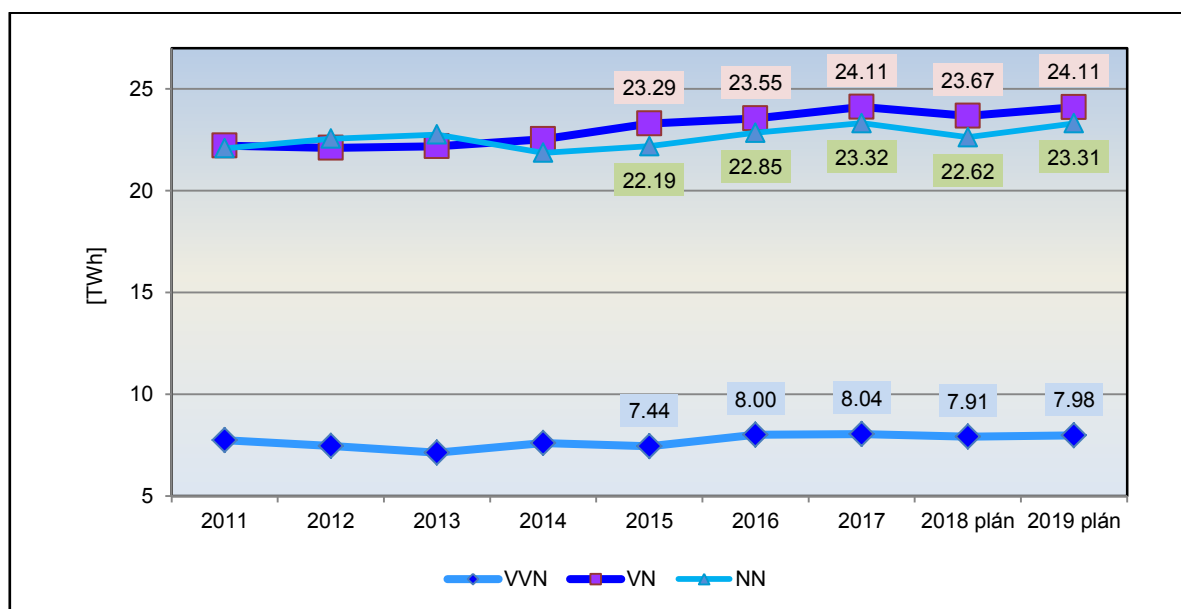
Trh s elektřinou v České republice zaznamenává řadu změn, které formují novou podobu tohoto trhu. Tyto změny, jsou vyvolány především vizemi unijní politiky v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu. Nejedná se pouze o změny drobného charakteru, ale o změny, které mění doposud zažité vzorce chování účastníků trhu v oblasti výroby elektřiny, přenosu nebo distribuce elektřiny, obchodování s elektřinou a spotřeby elektřiny.

Samotná dynamičnost změn je patrná i v oblasti problematiky regulace sítí. V současné době se český elektroenergetický trh nachází ve stavu, který lze charakterizovat jako volný trh s elektřinou. Zákazníci se orientují a plně využívají všech výhod liberalizovaného trhu.

3.2. Sít'ové tarify uplatňované za propojení a přístup

Energetický regulační úřad v souladu s energetickým zákonem a vyhláškou č. 194/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplárenství, a vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, stanovuje každoročně cenu za související službu v elektroenergetice, složenou z ceny za zajišťování přenosu nebo distribuce elektřiny, systémových služeb, složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie a ceny za činnosti operátora trhu. Výši této ceny zásadně ovlivňuje především investiční aktivita provozovatelů soustav, cena silové elektřiny pro krytí ztrát v sítích a výše celkového odběru elektřiny.

Graf č. 1 – Vývoj odběru elektřiny z úrovní VVN, VN a NN

Pozn.: VVN – velmi vysoké napětí; VN – vysoké napětí; NN – nízké napětí

3.2.1. Tvorba a stanovení cen na rok 2019

V souladu s platným dokumentem Zásady cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství s prodlouženou účinností do 31. prosince 2020 byla v roce 2018 vydána tři cenová rozhodnutí týkající se elektroenergetiky. První cenové rozhodnutí ERÚ č. 2/2018, kterým se stanovují cena za činnost povinně vykupujícího a ceny spojené se zárukami původu elektřiny, bylo vydáno 25. září 2018. Dále bylo vydáno cenové rozhodnutí ERÚ č. 7/2018 ze dne 20. listopadu 2018, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a ostatní regulované ceny, a cenové rozhodnutí ERÚ č. 8/2018, ze dne 20. listopadu 2018, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítě nízkého napětí.

Meziroční změna pravidel účtování regulovaných cen v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 7/2018 se týká zejména vyhodnocování rezervované kapacity pro záložní vedení na hladinách VVN a VN v případě, že je použití záložního vedení vyvoláno událostmi nebo úkony na zařízení provozovatele distribuční soustavy. Cenové rozhodnutí ERÚ č. 8/2018 pro hladinu nízkého napětí neobsahuje zásadní změny pravidel účtování regulovaných cen vůči předchozímu cenovému rozhodnutí z roku 2017.

3.2.2. Regulované části ceny

3.2.2.1. Cena zajišťování přenosu elektřiny

Cena zajišťování přenosu elektřiny se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy a z ceny za použití sítě přenosové soustavy.

Cena za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy je dána upravenými povolenými výnosy za činnost přenosu elektřiny vydělenými hodnotou rezervované kapacity přenosové soustavy.

Cena za použití sítě přenosové soustavy je určena náklady na silovou elektřinu pro krytí ztrát v přenosové soustavě upravenými o korekční faktor a následně vydělenými plánovaným přeneseným množstvím elektřiny.

Cena zajišťování přenosu elektřiny na rok 2018

Cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy meziročně vzrostla o 4 procenta především díky jinému objemu vypořádání zálohově poskytnutých prostředků na investice, než jak tomu bylo v roce 2017.

Cenu za použití sítě přenosové soustavy ovlivňuje výše ztrát v přenosové soustavě a cena silové elektřiny na krytí těchto ztrát. Předpokládaná výše ztrát meziročně vzrostla o 23 procenta, a to především díky zvyšujícímu se tranzitu elektřiny. Výši ceny za použití sítě přenosové soustavy dále ovlivnil nárůst ceny silové elektřiny na krytí ztrát o 19,5 procenta. Tato změna je vyvolána nárůstem cen silové elektřiny na burze. Výsledkem všech vlivů pak byl nárůst ceny za použití sítě přenosové soustavy o 29,7 procenta proti roku 2017.

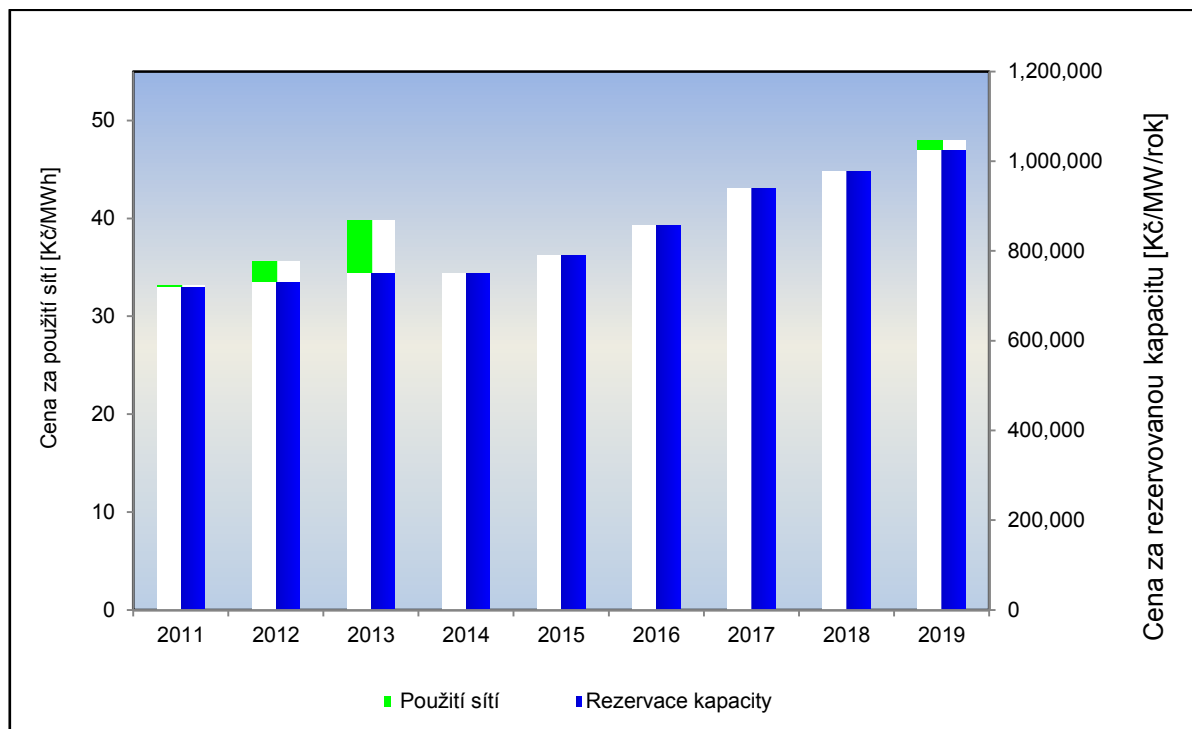
Cena zajišťování přenosu elektřiny na rok 2019

Cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy meziročně vzrostla o 4,8 procenta, kdy jedním z hlavních faktorů bylo zahrnutí významných nedokončených investic s dlouhou dobou realizace do výpočtu povolených výnosů. Tento postup, který je standardně definován v rámci zásad cenové regulace, byl pro ceny roku 2019 uplatněn poprvé.

Cena za použití sítí přenosové soustavy meziročně vzrostla o 44,7 procent, což je dáno pokračujícím nárůstem ceny silové elektřiny na burze, a dále velkým kladným korekčním faktorem za použití sítí přenosové soustavy za rok 2017.

V následujícím grafu je uveden vývoj cen zajišťování přenosu elektřiny v letech 2011–2019.

Graf č. 2 – Vývoj jednotlivých složek cen zajišťování přenosu elektřiny

Zdroj: ERÚ

3.2.2.2. Cena za systémové služby

Cena za systémové služby je určena upravenými povolenými výnosy provozovatele přenosové soustavy pro činnost poskytování systémových služeb, které jsou vyděleny předpokládaným množstvím elektřiny odebraným zákazníky připojenými do elektrizační soustavy.

Cena za systémové služby pro rok 2018

Cena za systémové služby se měnila jen mírně, kdy šlo o meziroční pokles o 0,3 procenta.

Cena za systémové služby pro rok 2019

Cena za systémové služby pro rok 2019 meziročně klesla o 18,6 procenta, a to zejména z důvodu snížení nákladů na nákup podpůrných služeb a dále díky výraznému zápornému korekčnímu faktoru.

3.2.2.3. Cena zajišťování distribuce elektřiny

Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině VVN a VN se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy, a z ceny za použití sítí distribuční soustavy. Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině nízkého napětí (NN) se skládá z ceny za příkon

podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem, a z ceny za distribuované množství elektřiny.

Ceny za rezervovanou kapacitu na jednotlivých napěťových hladinách jsou především ovlivněny sjednanými technickými hodnotami rezervované kapacity, velikostí investic na příslušné napěťové hladině a cenou za rezervaci kapacity na úrovni nadřazené přenosové soustavy.

Cena zajišťování distribuce elektřiny pro rok 2018

Cena za rezervovanou kapacitu meziročně vzrostla na hladině VVN o 5,4 procenta a na hladině VN o 5,7 procenta, a to jak z důvodu investic do distribučních soustav, tak i z důvodu vyšších cen zajišťování přenosu elektřiny, které jsou jedním ze vstupů do výpočtu cen zajišťování distribuce elektřiny.

Cena za použití sítí distribuční soustavy meziročně vzrostla na hladině VVN o 27,7 procenta a na hladině VN o 23,4 procenta, kdy významný vliv měl opět nárůst ceny silové elektřiny na burze, podobně jako u ceny za použití sítí přenosové soustavy.

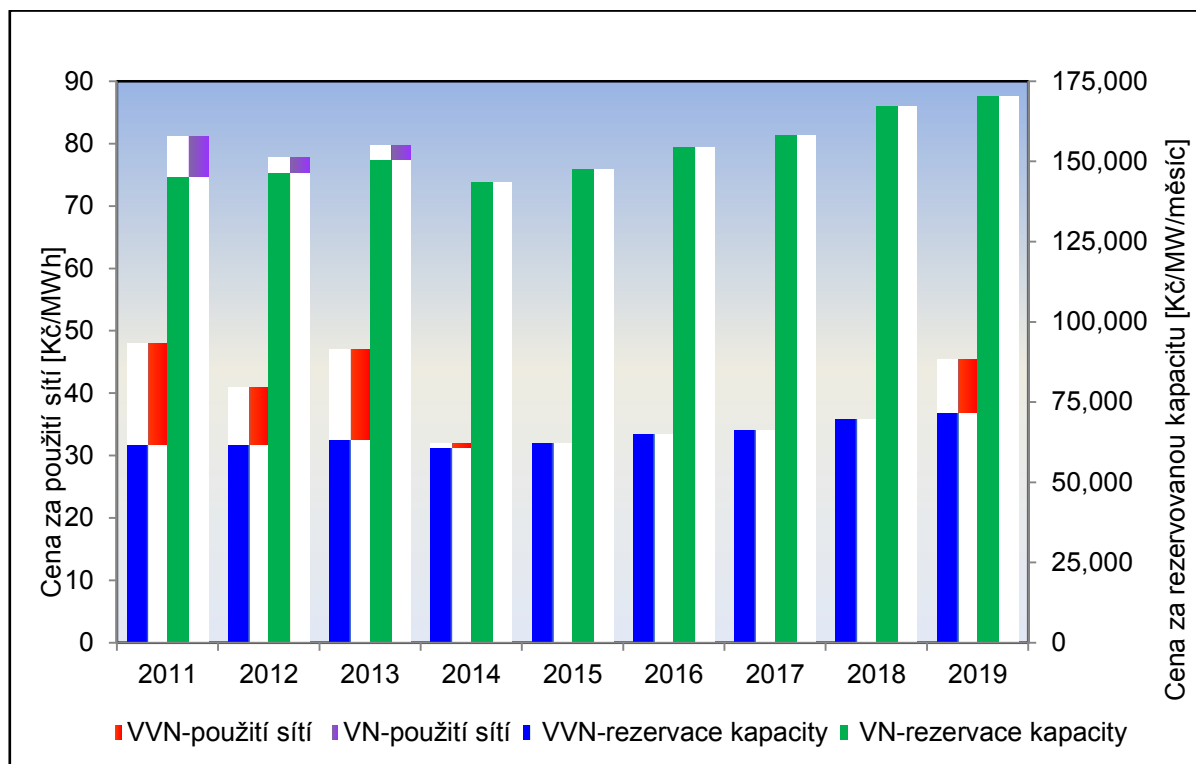
Meziroční změny u jednotlivých cen zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN se liší nejen podle provozovatele distribuční soustavy, ale i podle sjednané distribuční sazby. V průměru vzrostla cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN meziročně o 4 procenta.

Cena zajišťování distribuce elektřiny pro rok 2019

Cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy meziročně vzrostla na hladině VVN o 2,4 procenta a na hladině VN o 1,8 procenta, a to jak z důvodu investic do distribučních soustav, tak i z důvodu vyšších cen zajišťování přenosu elektřiny, které jsou jedním ze vstupů do výpočtu cen zajišťování distribuce elektřiny.

Cena za použití sítí distribuční soustavy meziročně vzrostla na hladině VVN o 42,5 procenta a na hladině VN o 37 procent, kdy významný vliv měl opět nárůst ceny silové elektřiny na burze, podobně jako u ceny za použití sítí přenosové soustavy. Vývoj obou uvedených složek ceny zajišťování distribuce elektřiny v letech 2011–2019 je uveden v grafu č. 3.

Meziroční změny u jednotlivých cen zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN se liší podle provozovatele distribuční soustavy a sjednané distribuční sazby. V průměru vzrostla cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN meziročně o 4,2 procenta, což mělo po zahrnutí ostatních regulovaných cen vliv na nárůst průměrné regulované složky ceny související s dodávkou elektřiny na hladině NN meziročně o 2,07 procenta.

Graf č. 3 – Vývoj jednotlivých složek ceny zajišťování distribuce elektřiny na napěťových hladinách VVN a VN

Zdroj: ERÚ

3.2.2.4. Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2018

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2018 stanovená na základě sjednaného rezervovaného příkonu poklesla o 16,4 procenta v porovnání s předcházejícím rokem 2017. Mezi hlavní důvody poklesu této složky ceny patří nárůst ceny silové elektřiny na burze. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny z POZE zůstala zachována ve stejné výši a je nadále určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny. Náklady neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny z POZE jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2019

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2019 stanovená na základě sjednaného rezervovaného příkonu poklesla o 9,9 procenta v porovnání s předcházejícím rokem 2018. Mezi hlavní důvody poklesu této složky ceny opět patří nárůst ceny silové elektřiny na burze, který působí na snížení nákladů na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie. Opačným směrem na složku ceny na podporu elektřiny působil nárůst plánovaného podporovaného množství elektřiny pro rok 2019. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny zůstala zachována ve stejné výši a stejně jako v předchozích obdobích je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny. Náklady neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny

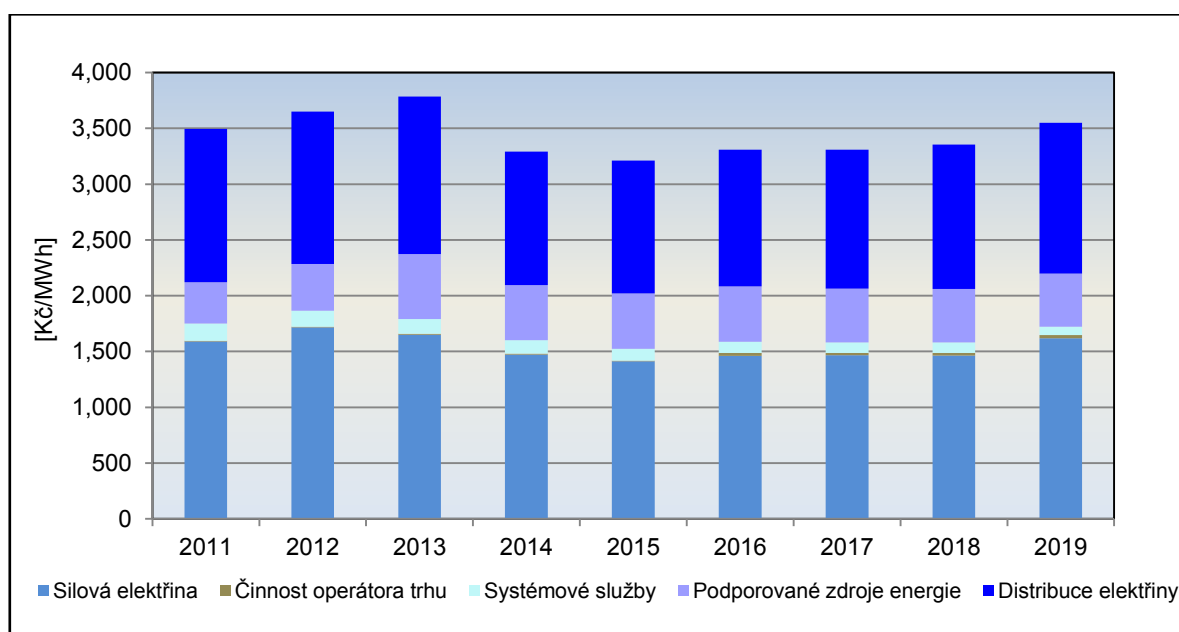
z POZE jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu podle zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.2.2.5. Cena za činnost operátora trhu v elektroenergetice pro rok 2019

Cena za činnosti operátora trhu v elektroenergetice vzrostla meziročně o 25 procent a pro rok 2019 je stanovena ve výši 6,93 Kč/odběrné místo/měsíc. Hlavním důvodem byl nárůst nákladů na činnost související s administrací a výplatou podpory z podporovaných zdrojů energie, která je spolu s činností související se zúčtováním odchylek zahrnuta v ceně za činnosti operátora trhu v elektroenergetice.

Pro maloodběr podnikatelů v roce 2019 činí průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny 2159,43 Kč/MWh. Pro maloodběr domácností v roce 2019 činí průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny 1932,07 Kč/MWh. Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro maloodběr domácností a jejich jednotlivých složek od roku 2011 je uveden v grafu č. 4.

Graf č. 4 – Vývoj průměrné plánované ceny dodávky elektřiny pro domácnosti

Zdroj: ERÚ

V roce 2018 nedošlo k žádným změnám v oblasti způsobu výpočtu podílu nákladů žadatele spojených s připojením a se zajištěním požadovaného příkonu, jak je vymezen vyhláškou č. 16/2016 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě. Vlastní technické podmínky připojení jsou definovány v pravidlech provozování přenosové, resp. distribuční soustavy.

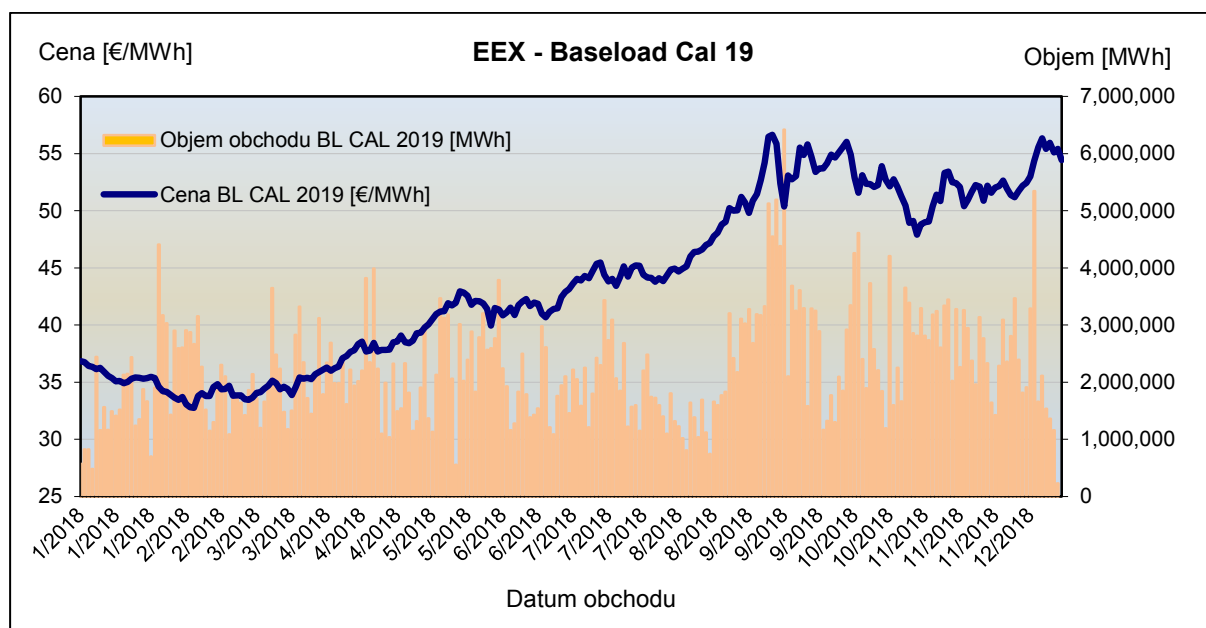
Vzájemným subvencím (křížovým dotacím) mezi regulovanými subjekty navzájem nebo mezi regulovanými a neregulovanými subjekty zamezuje vhodné nastavení regulačního výkaznictví, které po účetním a právním unbundlingu stanovuje striktní vykazování přímo přiřaditelných nákladů k jednotlivým regulovaným činnostem. V rámci sekundární legislativy jsou dále úřadem nastaveny alokační klíče pro rozdělení režijních nákladů pro společnosti, které zabezpečují více regulovaných činností.

3.2.3. Neregulované části ceny

Neregulovaná část ceny tvoří část z celkové ceny za dodávku elektřiny a související služby v elektroenergetice. Podíl neregulované části ceny na celkové ceně se odvíjí od charakteru odběru zákazníka a do určité míry i od parametrů účtování regulované části ceny. Neregulovaná část ceny je tvořena především složkami silové elektřiny, tedy komodity a případně stálými platbami dodavateli elektřiny. Jak napovídá název kategorizace těchto cen, výše ceny silové elektřiny je tvořena tržními principy na liberalizovaném trhu a je závislá především na cenové úrovni produktů obchodovaných na velkoobchodních trzích s elektřinou.

Pro český trh je rozhodujícím velkoobchodním trhem burzovní platforma EEX v Německu (European Energy Exchange AG). Graf č. 5 zobrazuje ceny elektřiny ročního produktu na lipské burze EEX v €/MWh včetně objemů obchodů za sledované období roku 2018, kde ceny základního pásma ročního produktu postupně vystoupaly k hodnotě přes 50 €/MWh a v jejíž těsné blízkosti oscilovaly v průběhu posledního čtvrtletí kalendářního roku. Rostoucí cena silové elektřiny se mimo jiné projevila i ve výši regulovaných cen, konkrétně zvýšenou cenou za použití sítí přenosové soustavy a distribučních soustav.

Graf č. 5 – Ceny elektřiny na burze EEX v €/MWh

Zdroj: EEX, úprava ERÚ

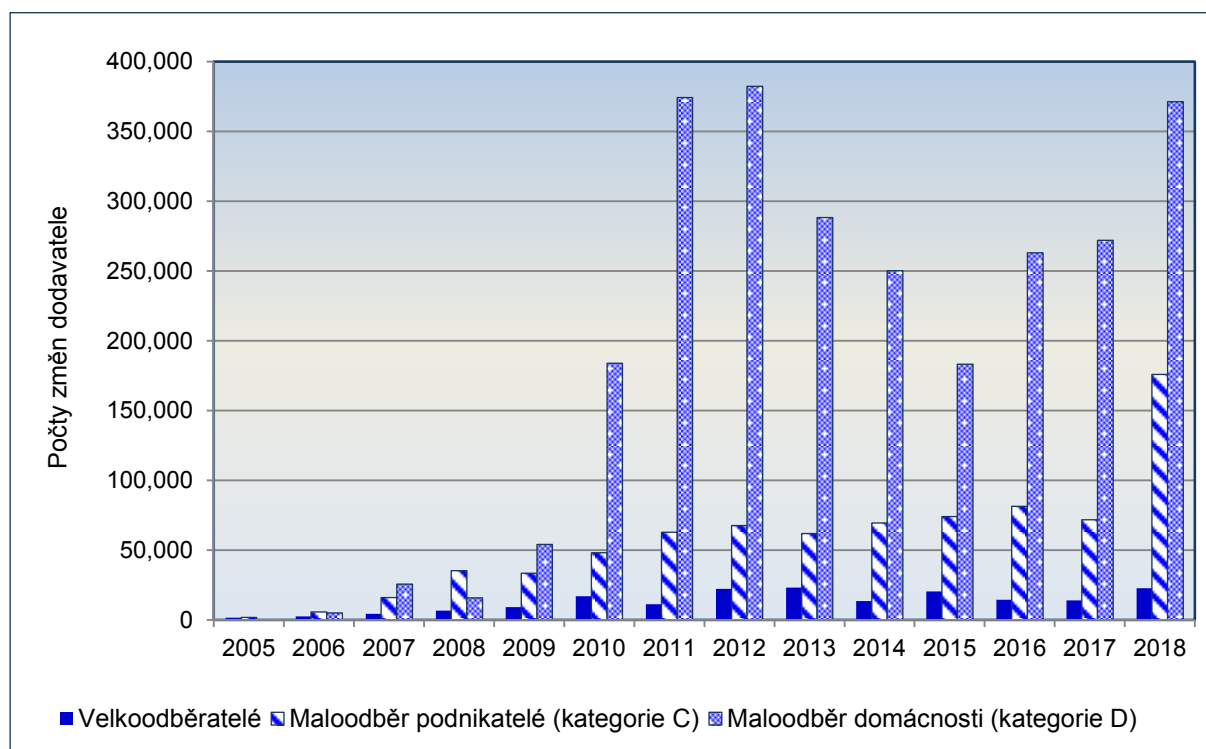
V roce 2018 pokračoval ERÚ ve vývoji a provozu nástroje na srovnání veřejných nabídek dodavatelů elektřiny pro zákazníky připojené na hladině nízkého napětí. Cenový kalkulátor pro srovnání nabídek dodavatelů elektřiny, dostupný na <http://kalkulator.eru.cz/>, je nástroj, pomocí kterého mohou zákazníci porovnat nabídky dodavatelů elektřiny z pohledu ceny. Tento kalkulátor obsahuje pouze veřejné nabídky od dodavatelů elektřiny, kteří tyto nabídky Energetickému regulačnímu úřadu poskytli. V roce 2018 kalkulátor obsahoval nabídky 30 dodavatelů elektřiny.

3.3. Maloobchodní trhy

Na webových stránkách úřadu jsou zákazníkům k dispozici informace o fungování energetického trhu a informace související s ochranou spotřebitele. Úřad na nich seznamuje občany s možnostmi a postupy při změně dodavatele elektřiny.

Od roku 2006 mají všichni zákazníci možnost měnit dodavatele elektřiny. Počet držitelů licence na obchod s elektřinou dosáhl v roce 2018 hranici 400 udělených licencí. Dodavatelé elektřiny využívají řadu nástrojů k oslovování zákazníků, jako je například podomní prodej, účast v hromadných elektronických aukcích nebo akvizice slabších konkurentů. V roce 2018 změnilo v ČR dodavatele elektřiny téměř 570 tisíc zákazníků, což představuje meziroční nárůst o 60 procent. Nicméně lišila se skladba uskutečněných změn dodavatele z pohledu kategorií zákazníků. V segmentu velkoodběratelů došlo k meziročnímu nárůstu počtu převodů odběrných míst k jinému dodavateli o 62,9 procenta, v segmentu maloobdobu podnikatelů pak dokonce k nárůstu počtu změn dodavatele elektřiny o 145,1 procenta. V segmentu domácností došlo k meziročnímu nárůstu počtu změn dodavatele elektřiny o 36,5 procenta.

Graf č. 6 – Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků

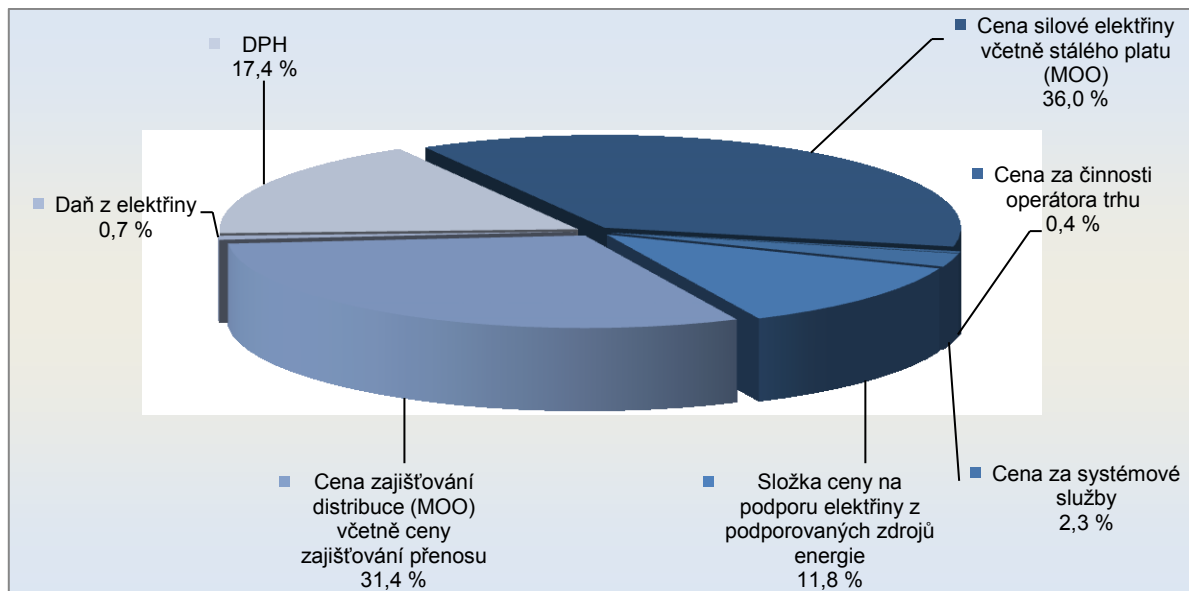
Zdroj: operátor trhu – společnost OTE, a.s., úprava ERÚ

Celkovou cenu dodávky elektřiny pro odběratele na hladině nízkého napětí tvoří cena služby distribuční soustavy a neregulovaná cena silové elektřiny, jejíž výši stanovuje zákazníkem zvolený dodavatel. Cenu služby distribuční soustavy stanovuje ERÚ závaznými cenovými rozhodnutími. Cena za systémové služby, složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie a cena za činnosti operátora trhu jsou v jednotné výši pro všechny konečné zákazníky v ČR bez ohledu na místo připojení nebo zvoleného dodavatele. Cena zajišťování distribuce elektřiny se odvíjí od místa připojení, tj. podle příslušné distribuční soustavy, do které je odběrné místo připojeno. Zákazník na hladině nízkého napětí však může změnit distribuční sazbu při splnění podmínek pro její přiznání, popř. může

ovlivnit stálou složku regulované platby za zajišťování distribuce elektřiny změnou velikosti hlavního jističe před elektroměrem.

Podíl jednotlivých složek výsledné ceny dodávky elektřiny pro domácnosti pro rok 2018 znázorňuje graf č. 7 (podíly jsou uvedeny včetně daně z přidané hodnoty a daně z elektřiny).

Graf č. 7 – Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2018

Pozn.: Cena za služby OTE obsahuje zvláštní poplatek na činnost ERÚ podle § 17d energetického zákona.

Zdroj: ERÚ

Obchodníci jsou povinni poskytovat provozovateli distribuční soustavy identifikační údaje o zákaznících, jimž dodávají elektřinu na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny. Povinností obchodníka s elektřinou je propagovat energetické služby a jejich nabídky. Obchodník s elektřinou má právo na informace od operátora trhu, které potřebuje k vyúčtování dodávek elektřiny zákazníkům, jejichž odběrné místo je u operátora trhu registrováno.

Na základě ustanovení § 17 odst. 7 písm. 1) energetického zákona a v souladu s čl. 37 odst. 1 písm. o) směrnice 2009/72/ES zveřejňuje ERÚ doporučení ohledně tvorby cen elektřiny pro domácnosti. V rámci energetického zákona je v § 17c upravena spolupráce ERÚ s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Podle tohoto paragrafu ERÚ informuje ÚOHS o jednáních účastníků trhu, o nichž lze mít důvodně za to, že narušují nebo omezují hospodářskou soutěž nebo k takovému omezení nebo narušení vedou, o uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s elektřinou a o způsobech tvorby cen elektřiny pro domácnosti.

V roce 2018 ERÚ v rámci výkonu svých pravomocí prováděl v souladu s § 17 energetického zákona průběžný monitoring uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s elektřinou omezujících nebo vylučujících práva zákazníka, a dále monitoroval stav hospodářské soutěže na velkoobchodním a maloobchodním trhu s elektřinou. V roce 2018 nebyly úřadem odhaleny žádné bariéry ve fungování účinné hospodářské soutěže na trhu s elektřinou, ERÚ tak nemusel uložit žádná opatření.

3.4. Přeshraniční problematika a mezinárodní vztahy

Činnost ERÚ v oblasti regulace elektroenergetiky se na evropské úrovni soustředila na průběžnou práci v rámci pracovních skupin ACER a CEER k příslušným tématům. V období kalendářního roku 2018 byla činnost skupin zaměřena na implementaci již platných síťových kodexů a rámcových pokynů, tzv. Třetího balíčku, přičemž samotná implementace spočívala v přenesení tohoto souboru právních norem do prostředí českého elektroenergetického trhu. V rámci pracovních skupin ACER a CEER pracoval ERÚ na přípravě pozičních dokumentů k metodikám - právě vyplývajících ze síťových kodexů a rámcových pokynů - připravovaných a předkládaných ke schválení ERÚ účastníky trhu, konkrétně provozovateli přenosových soustav a nominovanými operátory trhu (tzv. NEMO). Současně na konci roku 2018 byla zahájena přeshraniční spolupráce se zeměmi Německo, Rakousko a Polsko a zeměmi tzv. 4M MC (ČR, Maďarsko, Slovensko a Rumunsko), kdy byl zahájen projekt na propojení těchto trhů v rámci společného market coupling v rámci projektu Multi-regional Coupling (tzv. MRC).

Úřad úzce spolupracoval na přípravě a implementaci síťových kodexů s účastníky trhu a v rámci státní správy probíhala úzká koordinace s MPO.

3.4.1. Zimní balíček Evropské komise

Na konci listopadu 2016 předložila EK soubor legislativních návrhů široce zasahujících do oblasti fungování Evropského elektroenergetického trhu, tzv. zimní balíček. Rok 2018 se nesl ve znamení příprav na triology ke všem osmi legislativním předpisům zimního balíčku. ERÚ úzce spolupracoval s MPO, MZV i Úřadem vlády a rovněž s ostatními evropskými regulátory v rámci CEER.

Do konce roku 2018 byly přijaty čtyři z celkem osmi legislativních předpisů zimního balíčku: Směrnice o energetické náročnosti budov (2018/844), Směrnice o energetické účinnosti (2018/2002), Nařízení o správě Energetické unie (2018/1999) a Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (2018/2001).

Rovněž bylo dosaženo politického kompromisu u zbývajících čtyř legislativních aktů zimního balíčku: Nařízení o Agentuře pro spolupráci regulačních orgánů, Nařízení o rizikové připravenosti, Směrnice o vnitřním trhu s elektřinou, Nařízení o vnitřním trhu s elektřinou bylo dosaženo v prosinci 2018. Jejich přijetí lze předpokládat v březnu 2019.

Energetický regulační úřad pracoval na přípravě posídních dokumentů a pozměňovacích návrhů k legislativním návrhům zimního balíčku, jež tvoří soubor změn klíčových právních norem v oblasti elektroenergetiky pro nadcházející období.

3.4.2. Spolupráce s ostatními regulačními orgány a ACER

V období roku 2018 byla činnost úřadu v rámci pracovních skupin ACER a CEER zaměřena nejenom na pokračující práci k příslušným tématům elektroenergetiky souvisejícím s tvorbou a novelizací evropské energetické legislativy a její implementací na národní úrovni, ale také na přípravu budoucí implementace legislativních návrhů Komise projednávaných v rámci zimního balíčku Čistá energie pro všechny Evropany.

Rok 2018 byl pro zaměstnance úřadu zapojené do činnosti pracovních skupin ACER a CEER pro elektřinu především ve znamení intenzivní práce na implementaci síťových kodexů a rámcových pokynů.

V rámci příslušných pracovních skupin se odborný útvar (oddělení sítě a organizace trhu odboru regulace elektroenergetiky) aktivně podílel na jednáních týkajících se implementace kodexů sítě a rámcových pokynů v oblasti obchodu (rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení, rámcový pokyn pro přidělování dlouhodobé kapacity, rámcový pokyn na zajišťování výkonové rovnováhy), v oblasti připojení k soustavě (kodexu sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, kodex sítě pro připojení spotřeby, kodex sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě) a v oblasti provozu soustavy (rámcový pokyn pro provoz přenosové soustavy a kodex pro ochranu a obnovu soustavy).

Energetický regulační úřad má své zastoupení v rámci pracovní skupiny projektu pro propojení vnitrodenních trhů s elektřinou XBID, kde zástupce ERÚ působí jako vyslaný zástupce národních regulačních orgánů vůči EU. Činnost zaměstnanců úřadu v rámci mezinárodních pracovních skupin je dlouhodobě koordinována s dalšími subjekty (účastníky trhu) v rámci ČR s cílem dosažení maxima při prosazování českých zájmů a minimalizování potencionálních negativních dopadů. Zaměstnanci úřadu se aktivně podíleli a přispívali do činnosti skupin prostřednictvím průběžného poskytování relevantních informací, vyžádaných podkladů a zpětné vazby.

V neposlední řadě se příslušní pracovníci úřadu aktivně podíleli a přispívali do činnosti skupin prostřednictvím průběžného poskytování relevantních informací, vznášení připomínek a národních pozic nebo vedení dílčích projektů, a to konkrétně v rámci pracovní skupiny zaměřené na implementaci rámcového pokynu pro přidělování dlouhodobé kapacity.

Energetický regulační úřad dlouhodobě rozvíjí vztahy s regulačními úřady zemí V4. V segmentu elektroenergetiky lze za 2018 konkrétně jmenovat zahájení projektu, jehož cílem je propojit země ČR, Polsko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko do multiregionálního cenového couplingu, který by měl vést ke zjednodušení přeshraničního obchodování s elektřinou.

3.4.3. Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy a jeho souladu s desetiletým plánem rozvoje sítě na úrovni Evropské unie

Provozovatel přenosové soustavy, společnost ČEPS, a.s., má podle § 24 odst. 10 písm. j) energetického zákona povinnost každé dva roky zpracovávat desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy ČR, který má obsahovat vymezení potřeb investic do přenosové soustavy, včetně termínů jejich realizace.

Energetický regulační úřad schvaluje plán rozvoje přenosové soustavy na základě § 17 odst. 7 písm. i) energetického zákona po předchozím závazném stanovisku Ministerstva průmyslu a obchodu. Rok 2018 byl z pohledu plánování rozvoje přenosové soustavy spojen s obdobím platnosti Plánu rozvoje přenosové soustavy České republiky na období 2017-2026, který byl schválen ERÚ 27. února 2017. Plán rozvoje přenosové soustavy České republiky na období 2017-2026 je popsán ve Zprávě o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu za rok 2017 a je dostupný na webu společnosti ČEPS, a.s.

S ohledem na přeshraniční charakter obchodu s elektřinou je obsah národních plánů rozvoje úzce spjat s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě pro celé Společenství (TYNDP), který navrhuje organizace ENTSO. Ta je asociací 43 evropských provozovatelů přenosových soustav z celkem 36 zemí Evropy - členských i nečlenských zemí EU. Na sklonku roku 2018 byl organizací ENTSO představen návrh TYNDP 2018, který identifikoval projekty v celém Společenství s přeshraničními dopady. Přípravy TYNDP probíhaly v letech

2017 a 2018, kdy dílčí fáze byly podrobeny konzultačním procesům a zapojením širokého portfolia zájmových skupin do procesu vytváření TYNDP, včetně národních regulačních orgánů. Obsahem TYNDP bylo 15 projektů úložišť elektřiny a 166 projektů pro přenos elektřiny, u kterých byl identifikován přeshraniční přínos z pohledu vypořádání se s predikovanými požadavky na elektroenergetickou síť k roku 2030, které s sebou přináší transformace energetiky směrem k využívání obnovitelných zdrojů energie. Z obsažených projektů v TYNDP 2018 byly 3 projekty provozovatele přenosové soustavy ČEPS, a.s., týkající se přenosu elektřiny, konkrétně projekty číslo 35, 200 a 330, u kterých byl identifikován přeshraniční dopad a pozitivní vliv na definované potřeby elektroenergetické sítě. Jedná se o dva klastrované vnitrostátní projekty a jeden přeshraniční projekt navyšující přenosovou kapacitu na česko-slovenské hranici. Tyto projekty byly zaměřeny na výstavbu nových a modernizaci stávajících rozvodů, výstavbu 400 kV vedení nebo modernizaci a zdvojení stávajících vedení.

V přímé návaznosti na přípravu TYNDP 2018 je proces výběru projektů společného zájmu podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009. V roce 2017 byl Evropskou komisí přijat v pořadí již třetí seznam projektů společného zájmu, který plynule navazuje na předchozí dva seznamy z let 2013 a 2015. Ve třetím seznamu projektů společného zájmu byly projekty provozovatele přenosové soustavy ČEPS, a.s. vedeny pod číslem 3.11. Současně seznam projektů společného zájmu obsahuje i československý smart grid projekt ACON pod číslem 10.4 na úrovni propojení distribučních soustav společností E.ON Distribuce, a.s., a Západoslovenská distribuční.

Jelikož je seznam projektů společného zájmu přijímán každý druhý rok, v roce 2018 odstartovaly přípravy na přijetí v pořadí čtvrtého seznamu projektů společného zájmu (tzv. Project of Common Interest, také jen PCI). Projekty PCI přispívají k naplnění evropských cílů rozvoje evropské přenosové soustavy s ohledem na zajištění bezpečnosti provozu celé propojené soustavy. Společnost ČEPS, a.s., v roce 2018 předložila tři projekty, u kterých usiluje o přiznání statusu PCI. Dva projekty číslo 35 a 200 jsou uvedeny v návrhu TYNDP 2018 a Plánu rozvoje přenosové soustavy České republiky na období 2017-2026. Třetí projekt přeshraničního vedení mezi rozvodnami Otrokovice a Ladce uvedený v návrhu TYNDP pod číslem 330, není uveden v připravovaném Plánu rozvoje přenosové soustavy České republiky na období 2019-2028, protože jeho realizace (rok 2034) přesahuje plánovací horizont národního desetiletého plánu.

Společnost ČEPS, a.s. připravovala v roce 2018 návrh Plánu rozvoje přenosové soustavy České republiky na období 2019-2028, přičemž tento dokument zaslala MPO jako podklad pro vydání závazného stanoviska.

3.5. Statistika a sledování kvality

Energetický regulační úřad vydal v roce 2018 celkem pět zpráv o provozu elektrizační soustavy. Jedná se o čtvrtletní zprávy za IV. čtvrtletí roku 2017, I., II. a III. čtvrtletí roku 2018 a dále o roční zprávu za rok 2017. Obsahem těchto zpráv jsou ryze technické údaje, jako je např. výroba elektřiny s rozdělením na jednotlivé technologie či paliva, spotřeba elektřiny s dělením na kategorie odběru či odvětví, přeshraniční toky, instalované výkony a další statistické ukazatele. Jednou z kapitol roční zprávy je kvalita dodávek elektřiny, která vyhodnocuje nepřetržitost dodávek elektřiny a jejíž údaje vstupují do regulačního mechanismu.

V oblasti kvality dodávek elektřiny je nastavena motivační regulace kvality elektřiny v rámci IV. regulačního období (2016–2020). V této souvislosti byly nastaveny požadované hodnoty ukazatelů nepřetržitosti a související parametry pro jednotlivé regionální distribuční společnosti. Cílem motivační regulace kvality je snižovat počet přerušení distribuce elektřiny a délku jejich trvání, a to jak plánovaných, tak i neplánovaných.

V oblasti kvality dodávek elektřiny byla činnost úřadu zaměřena zejména na sledování dosahované úrovně kvality dodávek elektřiny a dodržování standardů kvality předepsaných vyhláškou č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění pozdějších předpisů. Úroveň kvality dodávek v distribučních soustavách je měřena ukazateli nepřetržitosti dodávek elektřiny podle § 21 uvedené vyhlášky. Vyhláškou jsou definovány základní ukazatele nepřetržitosti, a to průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIFI), průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIDI) a průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (CAIDI). Výsledky sledování ukazatelů nepřetržitosti za rok 2018 jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2018

Ukazatel*	ČEZ Distribuce	E.ON Distribuce	PREdistribuce	ČR
SAIFI [přerušení/rok]	2,74	2,01	0,40	2,24
SAIDI [min/rok]	307,09	249,79	34,06	256,05
CAIDI [min]	112,26	123,98	85,40	114,33

* systémové ukazatele, které zahrnují veškeré kategorie přerušení podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 540/2005 Sb.

4. Plynárenství

4.1. Regulace sítí

4.1.1. Fungování z technického hlediska

Plynárenská soustava ČR je tvořena plynovody přepravní soustavy, plynovody regionálních distribučních a lokálních distribučních soustav. Přepravní soustavu tvoří 3 822 km vysokotlakých plynovodů, které zajišťují jak tranzitní, tak vnitrostátní přepravu plynu. Jednotlivé větve soustavy jsou vzájemně propojeny v klíčových rozdělovacích uzlech Malešovice, Hospozín, Přimda a Rozvadov. Potřebný tlak je zajišťován kompresními stanicemi Kralice nad Oslavou, Kouřim, Břeclav a Veselí nad Lužnicí. Celkový instalovaný výkon kompresních stanic v roce 2018 byl 243 MW.

Z přepravní soustavy je plyn dále předáván přes předávací stanice, do distribučních soustav, odběrných míst zákazníků přímo připojených na přepravní soustavu nebo do zásobníků plynu. Délky plynovodů a přípojek regionálních distribučních společností uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 – Délky plynovodů a přípojek k 31. 12. 2018 podle tlakových úrovní

	VTL [km]	STL [km]	NTL [km]
Pražská plynárenská Distribuce, a.s.	372	2 870	1 207
GasNet, s.r.o.	11 277	41 076	12 606
E.ON Distribuce, a.s.	1 221	2 979	394

Zdroj: ERÚ

Zásobníky plynu v ČR jsou z hlediska kapacity i technických parametrů na dobré úrovni. V roce 2018 bylo v ČR třemi provozovateli zásobníků plynu provozováno osm zásobníků plynu o celkové skladovací kapacitě 3 257 mil. m³. Nejvyšší stav dosažených provozních zásob v zásobnících plynu jednotlivých provozovatelů uvádí tabulka č. 3 v kapitole 4.1.2.2.

4.1.2. Sít'ové tarify uplatňované za připojení a přístup

Podle § 17 odst. 11 energetického zákona je ERÚ oprávněn regulovat v oblasti plynárenství ceny za související službu v plynárenství a ceny plynu DPI. Cenou související služby v plynárenství se rozumí cena služby přepravy plynu nebo služby distribuční soustavy, které zahrnují i cenu za činnosti operátora trhu. Ceny plynu DPI jsou regulovány formou věcně usměrňovaných cen.

Stanovení regulovaných cen pro jednotlivé roky IV. regulačního období probíhá v souladu s energetickým zákonem, vyhláškou č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství, vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, a zveřejněnými Zásadami cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství s prodlouženou účinností do 31. prosince 2020.

Pro provozovatele distribučních soustav, provozovatele přepravní soustavy a operátora trhu byly podle výše zmíněné legislativy a zásad cenové regulace stanoveny upravené povolené výnosy a z nich byly vypočteny regulované ceny pro daný rok. Pro stanovení povolených výnosů provozovatelů distribučních soustav a operátora trhu se využívá princip metodiky regulace revenue-cap, a v případě stanovení povolených výnosů pro provozovatele přepravní soustavy se uplatňuje kombinace principů revenue-cap a price-cap.

Do výpočtu regulovaných cen přepravy plynu vstupují upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy, které jsou podle předpokládaného využití rozděleny na jednotlivé vstupní a výstupní body přepravní soustavy. Cena služby přepravy plynu pro zákazníky v ČR (tzv. do domácího bodu) je integrována do cen za distribuci plynu, je tedy zákazníkům účtována jako součást ceny za službu distribuční soustavy.

Ceny služby přepravy plynu jsou stanoveny jako dvousložkové, skládají se z fixní a variabilní části. Fixní složku představuje platba za rezervovanou pevnou přepravní kapacitu na příslušném vstupním nebo výstupním bodě přepravní soustavy. Variabilní část ceny je stanovena s ohledem na pokrytí nákladů provozovatele přepravní soustavy spojených se skutečně přepraveným množstvím plynu přes výstupní body přepravní soustavy. Pro jednotlivé provozovatele distribučních soustav, jejichž soustava je přímo připojená k přepravní soustavě, je uplatněn jednotný způsob stanovení cen a upravené povolené výnosy jsou stanoveny na základě jím vykázaných údajů. Tyto upravené povolené výnosy jsou podle rezervované distribuční kapacity a plánovaného distribuovaného množství plynu alokovány do cen pro jednotlivé kategorie zákazníků, kterými jsou velkoodběratel, střední odběratel, maloodběratel a domácnost.

Provozovatelé distribučních soustav připojených k jiným distribučním soustavám mohou používat regulované ceny až do výše cen stanovených pro nadřazenou distribuční soustavu, případně požádat úřad o stanovení individuální ceny.

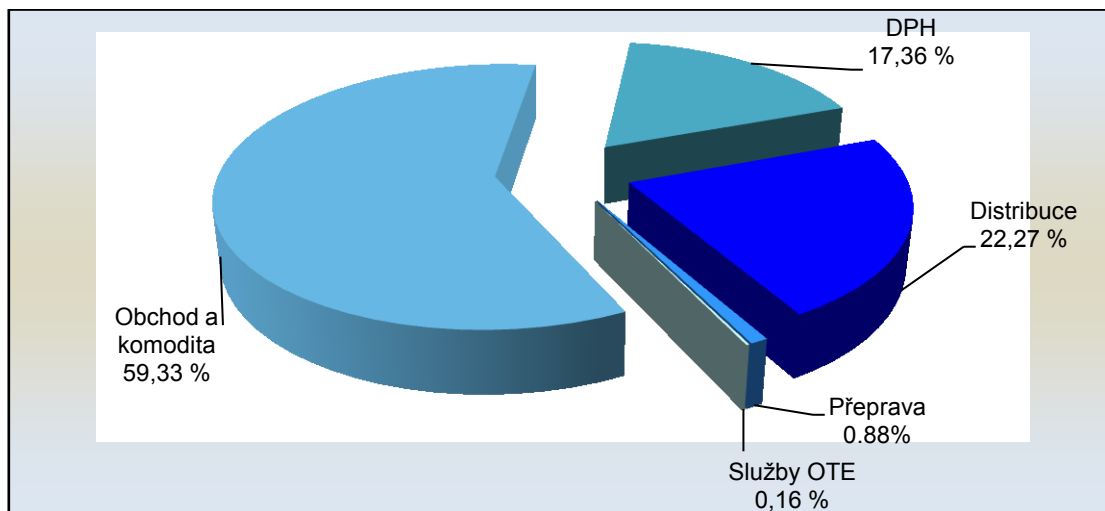
Regulované ceny za služby distribuční soustavy mají zpravidla dvousložkový charakter – fixní a variabilní složku, podobně jako cena služby přepravy plynu. Stálá složka ceny pro kategorii zákazníků velkoodběratel a střední odběratel je závislá na celkové denní rezervované kapacitě a je stanovena pomocí vzorce, který je uveden v platném cenovém rozhodnutí. Pro kategorii zákazníků maloodběratel a domácnost je stálá složka ceny určena výší tzv. stálého měsíčního platu v příslušném odběrném pásmu. Variabilní složku této ceny představuje pro všechny kategorie zákazníků pevná cena za odebraný plyn, která je navázána na množství spotřebovaného plynu.

Upravené povolené výnosy jsou každoročně stanoveny i pro činnost operátora trhu, z nichž je následně vypočtena pevná cena za zúčtování, která souvisí s množstvím spotřebovaného plynu.

Vzhledem k liberalizaci českého trhu s plynem jsou úřadem stanovovány pouze ceny za výše uvedené činnosti nezbytné k zajištění dodávky plynu do odběrných míst zákazníků. Neregulovanými cenami jsou cena za služby obchodu a cena za strukturování a flexibilitu dodávky a jsou plně v kompetenci příslušného obchodníka s plynem, jsou závislé na jeho obchodní strategii a jsou předmětem smluvního vztahu se zákazníkem.

V ČR nebyly v roce 2018 ze strany úřadu uplatňovány zvláštní tarify pro zkapalněný zemní plyn (LNG).

Graf č. 8 – Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2018

Pozn.: Cena za činnosti operátora trhu obsahuje zvláštní poplatek na činnost ERÚ podle § 17d energetického zákona.

Zdroj: ERÚ

4.1.2.1. Zamezení křížovým dotacím

Vhodné nastavení regulačního výkaznictví, které po účetním a právním unbundlingu stanovuje striktní vykazování přímo přiřaditelných nákladů k jednotlivým regulovaným činnostem, zamezuje vzájemným subvencím (křížovým dotacím).

4.1.2.2. Neregulovaný přístup k zásobníkům plynu

Stejně jako na ostatních liberalizovaných trzích v Evropě, došlo i v případě ČR k rozšíření tradiční role skladovací kapacity. Kromě řešení sezónních a krátkodobých změn v poptávce po plynu, zajištění bezpečnosti dodávek a umožnění optimalizace celého plynárenského řetězce se výsledky trhu se skladovací kapacitou promítají do finančního sektoru, kde je skladování plynu používáno pro stanovení sezónní a krátkodobé arbitrážní ceny. Sezónní cenový rozdíl tak zůstává hlavním nástrojem pro ocenění skladovací kapacity. Do národního prostředí se tak plně promítá vliv rostoucí konkurence na celoevropském trhu s flexibilitou, v jejímž důsledku je zvyšován tlak na udržení ziskovosti skladování plynu.

V plynárenské infrastruktuře ČR mají zásobníky plynu důležitou úlohu, spočívající ve vyrovnávání sezónních rozdílů ve spotřebě plynu a zejména ve zvyšování bezpečnosti a plynulosti dodávek. Zásobníky plynu umožňují dodavatelům plynu flexibilně reagovat na neočekávané zvýšení spotřeby plynu zejména v chladných měsících roku.

Cena za uskladňování plynu v zásobnících plynu není ze strany ERÚ regulována, ale je tvořena tržně na základě výsledků aukcí, ve kterých je nabízena volná skladovací kapacita.

Provozovatelé podzemních zásobníků plynu, společnosti innogy Gas Storage, s.r.o., MND Gas Storage a.s. a společnost Moravia Gas Storage a.s., vyhlásili v roce 2018 celkem 25 aukcí na prodej skladovací kapacity pro další skladovací roky.

Vyvolávací ceny v aukcích na skladovací kapacitu byly nižší než v roce 2017, což lze přičíst vlivu klesajících cen plynu na spotových trzích a minimálnímu rozdílu mezi letní a zimní cenou. Tento, pro provozovatele zásobníků plynu v zásadě negativní trend má přímý

dopad na zvyšování efektivity provozování zásobníků plynu v plně tržním prostředí. Naopak pozitivní dopad má v podobě nižších dodatečných nákladů pro obchodníky s plynem, které se prostřednictvím obchodních modelů promítají i do koncových cen pro zákazníky.

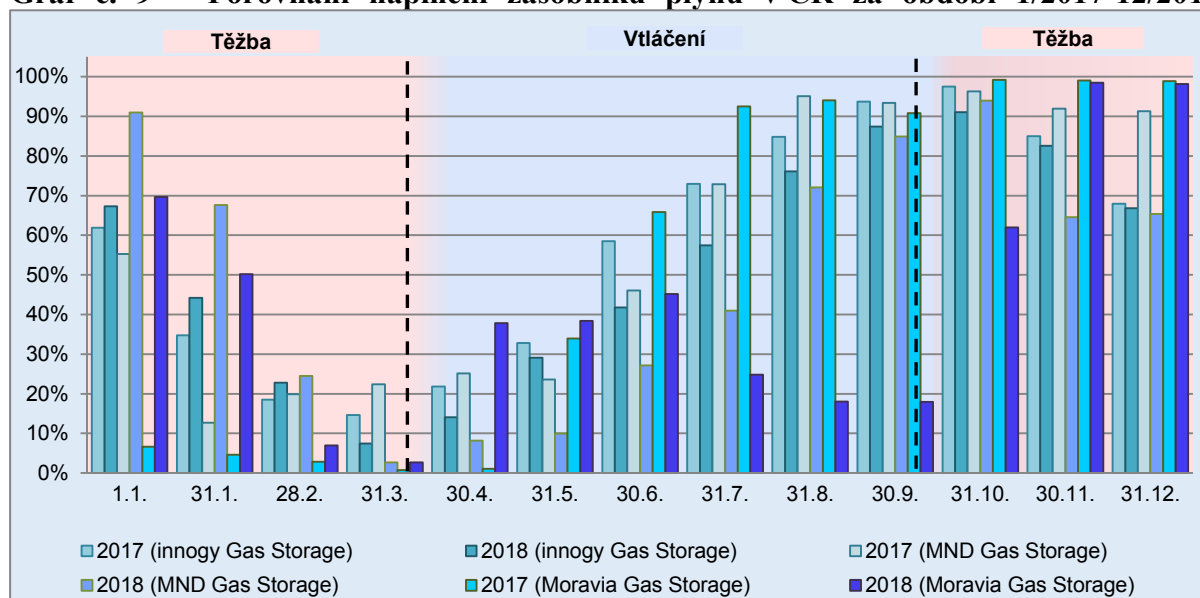
Druhým ukazatelem pro hodnocení pravidel nastavených pro přístup k zásobníkům plynu je míra naplněnosti. Tento ukazatel je klíčový před začátkem topné sezóny a na konci skladovacího roku, kdy v případě teplotních výkyvů nejsou zásobníky z technologických důvodů v případě nízké naplněnosti schopny nabídnout plný těžební výkon. Žádný ze zásobníků nebyl k 1. říjnu 2018, který je považován za počátek topné sezóny a kdy podle konvenčních zvyklostí začíná docházet k těžbě plynu ze zásobníku, naplněn na 100 procent. Průběh teplot v roce 2018 však umožnil, že ke vtlačení plynu do zásobníků docházelo i v dalším období, kdy maximální hodnota množství plynu uskladněného v zásobnících plynu dosáhla hodnot, které uvádí tabulka č. 3.

Tabulka č. 3 – Dosažení maximálního podílu skladovacích zásob v roce 2018

Subjekt	Datum dosažení maxima	Maximální dosažený podíl skladovacích zásob v zásobníku plynu (v %)
innogy Gas Storage, s.r.o.	27. 10. 2018	91,15
MND Gas Storage a.s.	19. 10. 2018	96,81
Moravia Gas Storage a.s.	9. 12. 2018	98,59

Zdroj: <https://agsi.gie.eu>; www.gasstorage.cz; www.moravia-gs.cz

Graf č. 9 – Porovnání naplnění zásobníků plynu v ČR za období 1/2017-12/2018

Zdroj: www.innogy-gasstorage.cz; www.gasstorage.cz; www.moravia-gs.cz

Tabulka č. 4 – Porovnání objemu plynu v zásobnících plynu před a po těžební sezóně

Subjekt	Stav zásobníku v % k 30. 9. 2017**	Stav zásobníku v % k 31. 3. 2018**
innogy Gas Storage, s.r.o.	93,75	7,42
Moravia Gas Storage a.s.	90,87	2,69
MND Gas Storage a.s.	93,69	2,66

** Hodnota vyjadřující poměr množství plynu v zásobníku k jeho technické kapacitě

Zdroj: www.innogy-gasstorage.cz; www.gasstorage.cz; www.moravia-gs.cz

4.2. Trh s plynem – změna dodavatele

Maloobchodním trhem s plynem se rozumí prostředí, v němž obchodníci s plynem nabízejí a prodávají služby související s dodávkou plynu zákazníkům. K poslednímu dni roku 2018 evidoval ERÚ v České republice celkem 2 840 619 odběrných míst připojených k regionálním distribučním soustavám. Proti roku 2017 tedy došlo k mírnému poklesu počtu evidovaných odběrných míst (o 3 644 odběrná místa). Podrobnější přehled o struktuře zákazníků odebírajících plyn v ČR uvádí tabulka č. 5.

Tabulka č. 5 – Počet odběrných míst plynu v roce 2018

Kategorie zákazníka	Počet odběrných míst	Podíl [%]
Velkoobděratel	1 692	0,06
Střední odběratel	6 817	0,24
Malooobděratel	205 693	7,24
Domácnost	2 626 417	92,46
Celkem	2 840 619	100,00

Zdroj: ERÚ

V roce 2018 bylo evidováno celkem 263 425 změn dodavatele plynu, z toho 226 974 změny se uskutečnily u nejpočetnější kategorie zákazníků, tedy domácností. Podrobněji strukturu počtu změn dodavatele plynu ukazuje tabulka č. 6. Nárůst počtu změn dodavatele byl vyvolán výraznými cenovými pohyby na velkoobchodních trzích ve druhé polovině roku 2018, které dodavatelé plynu nepokryli ze svých marží, ale promítli je do ceny za dodávku plynu. Při zvýšení ceny služeb dodávky plynu ze strany obchodníků s plynem mohli zákazníci v souladu s § 11a energetického zákona bezplatně ukončit smluvní vztah v souladu s obchodními podmínkami a zajistit si dodávku plynu prostřednictvím dodavatele, který lépe naplňuje požadavky zákazníka na cenu služeb dodávky plynu.

Z pohledu stupně a účinnosti otevřenosti a hospodářské soutěže na trhu s plynem tak lze konstatovat, že nastavení legislativního rámce pro přechod k jinému dodavateli odpovídá požadavkům na vytvoření konkurenceschopného a bezpečného prostředí orientovaného na spotřebitele.

Tabulka č. 6 – Počet změn dodavatele plynu v období 2011 – 2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Velkoodběratel	537	979	449	330	329	617	305	395
Střední odběratel	1 142	2 951	3 061	1 572	1 326	1 973	1 357	1 620
Maloodběratel	26 994	27 829	29 091	23 704	21 642	28 411	26 205	34 436
Domácnost	333 268	316 297	264 680	174 783	154 465	172 949	199 678	226 974
Celkem	361 941	348 056	297 281	200 389	177 762	203 950	227 545	263 425

Zdroj: OTE, a.s.

Následující tabulka č. 7 vyjadřuje počet změn dodavatele k počtu odběrných míst (switching) v členění po jednotlivých kategoriích zákazníků za rok 2018.

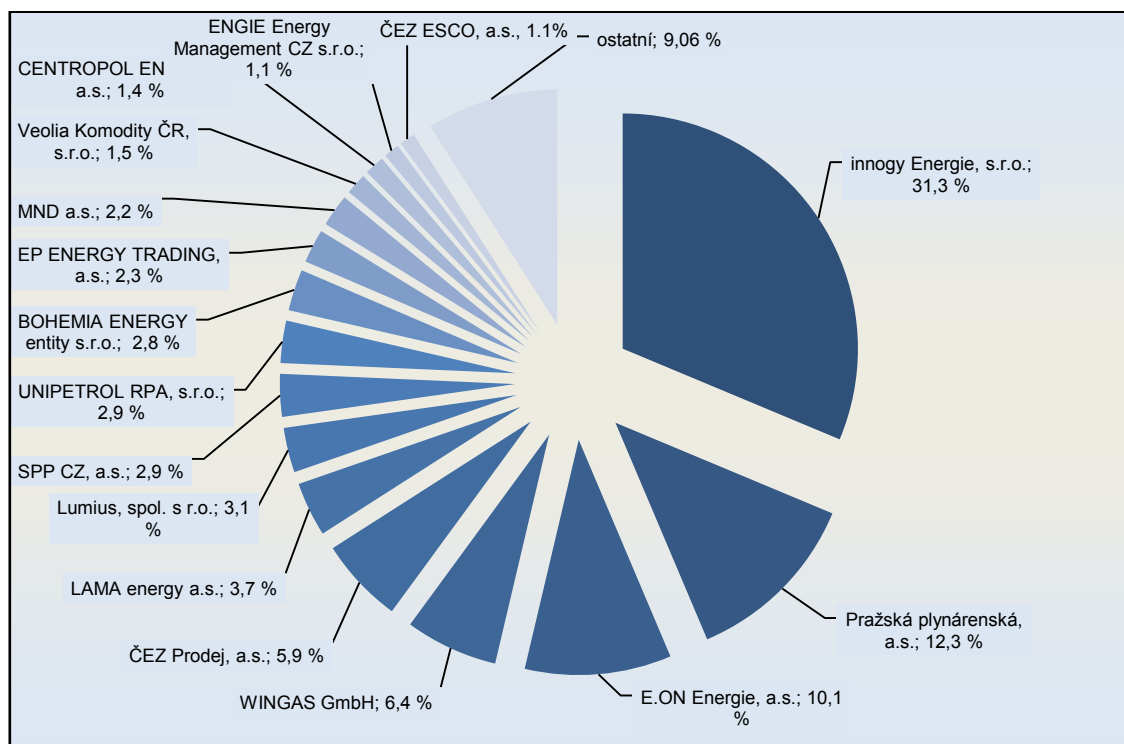
Tabulka č. 7 – Počet změn dodavatele plynu v roce 2018

Kategorie zákazníka	Počet změn dodavatele	Celkový počet odběrných míst	Switching
			[%]
Velkoodběratel	395	1 692	23,3
Střední odběratel	1 620	6 817	23,8
Maloodběratel	34 436	205 693	16,7
Domácnost	226 974	2 626 417	8,6
Celkem	263 425	2 840 619	9,3

Zdroj: ERÚ, OTE, a.s.

V roce 2018 evidoval ERÚ 119 aktivních obchodníků, kteří během roku dodávali plyn zákazníkům. Největší podíl na trhu z pohledu dodaného množství plynu měla v roce 2018 společnost innogy Energie, s.r.o. s 31,3 procenta, následovaná společností Pražská plynárenská, a. s. s 12,3 procenta a společností E.ON Energie, a.s. s 10,1 procenta. Podrobnější přehled o zastoupení obchodníků s plynem na dodávkách zákazníkům zobrazuje graf č. 10.

Graf č. 10 – Podíl obchodníků na dodávkách plynu v roce 2018

Pozn.: Obchodníci se zastoupením menším než 1 procento jsou zahrnuti do položky ostatní

Zdroj: ERÚ

4.2.1. Indikativní ceny

Úřad průběžně monitoruje stav a vývoj trhu s plynem v souladu s cíli a požadavky stanovenými směrnicí o společných pravidlech pro trh se zemním plynem a energetickým zákonem. Účelem monitoringu je sledování, zda na tomto trhu existuje účinná hospodářská soutěž a zda nedochází ke snižování účinnosti otevřenosti trhu.

Přestože v průběhu roku 2018 nebylo zjištěno, že by na trhu s plynem neexistovala účinná hospodářská soutěž, a nebylo proto nezbytné zavést opatření vedoucí k odstranění příčin takového stavu, pokračoval ERÚ v publikování indikativních cen služby dodávky plynu na svých webových stránkách. Indikativní ceny služby dodávky plynu reflektují vývoj velkoobchodních cen, za které mohou obchodníci s plynem komoditu pro své zákazníky pořizovat na energetických trzích. Dále obsahují přiměřenou výši marže pokrývající nutné náklady obchodníků s plynem související s obchodní aktivitou a obvyklou mírou zisku. Indikativní ceny tak představují pro spotřebitele nezávaznou a orientační informaci o tom, zda ceny, za které pořizuje služby dodávky plynu, odpovídají reálné situaci na maloobchodním trhu s plynem.

Indikativní ceny jsou zveřejňovány pouze pro zákazníky kategorie domácnost a maloobchod v rozlišení na tři skupiny podle orientačního využití plynu a výše jeho roční spotřeby (vaření, ohřev vody, vytápění).

4.3. Tvorba a stanovení cen

Energetický regulační úřad je podle § 17 odst. 11 energetického zákona oprávněn regulovat v oblasti plynárenství ceny za související službu v plynárenství, kterou se rozumí

cena služby přepravy plynu, cena služby distribuční soustavy a cena za činnosti operátora trhu, a také cenu plynu dodavatele poslední instance, která je regulována formou věcně usměrňovaných cen.

V průběhu roku 2018 byla, v souladu s energetickým zákonem, vyhláškou č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství, vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, a zveřejněnými Zásadami cenové regulace pro období 2016-2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, vydána dvě cenová rozhodnutí.

V pořadí prvním bylo cenové rozhodnutí ERÚ č. 1/2018 ze dne 22. května 2018, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, s účinností od 1. ledna 2019. Vydání tohoto cenového rozhodnutí vycházelo z článku 32 Nařízení komise (EU) 2017/460, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn, podle kterého je ERÚ povinen stanovit a publikovat ceny za přepravu nejpozději 30 dnů před konáním každoroční aukce roční přepravní kapacity.

Regulované ceny a podmínky pro vnitrostátní přepravu plynu, distribuci plynu, služby operátora trhu v plynárenství a dodavatele poslední instance byly vydány v Cenovém rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 6/2018 ze dne 20. listopadu 2018, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, s účinností od 1. ledna 2019.

V roce 2018 ERÚ provedl analýzu produktů, specifických z hlediska jejich uplatnění, definovaných v cenovém rozhodnutí pro zákazníky využívající služby distribuční soustavy. Na základě vyhodnocených dat bylo zjištěno, že všechny produkty jsou účastníky trhu s plynem využívány, a vytváří tak podmínky pro účinné a spolehlivé fungování distribučních soustav orientované na spotřebitele.

Dne 1. října 2018 zahájil ERÚ v souladu s Nařízením Komise (EU) 2017/460 veřejnou konzultaci k aplikované metodice (metodika referenčních cen podle vzdálenosti, vážené podle kapacity) stanovení referenčních cen a ke stanoveným cenám. Konzultační dokument byl na webových stránkách ERÚ zveřejněn rovněž v anglickém překladu. Účastníkům trhu s plynem byla poskytnuta doba tří měsíců (proti dvěma, které požaduje nařízení), tj. do 31. prosince 2018, pro zaslání reakcí na konzultační dokument.

4.3.1. Regulované části ceny

Podle § 17 odst. 11 energetického zákona je ERÚ oprávněn regulovat v oblasti plynárenství ceny za související službu v plynárenství a ceny plynu dodavatele poslední instance. Cenou související služby v plynárenství se rozumí cena služby přepravy plynu nebo služby distribuční soustavy, které zahrnují i cenu za činnosti operátora trhu. Ceny plynu DPI jsou regulovány formou věcně usměrňovaných cen.

4.3.1.1. Regulované části ceny související s dodávkou plynu

Cena související služby v plynárenství pro rok 2019 byla stanovena Energetickým regulačním úřadem na základě ustanovení § 17 odst. (6) písm. d) energetického zákona. Cenou související služby v plynárenství je cena služby přepravy plynu nebo služby distribuční soustavy, které zahrnují i cenu za činnosti operátora trhu včetně poplatku na činnost ERÚ podle ustanovení odst. (3) § 17d energetického zákona.

4.3.1.2. Cena služby přepravy plynu

Upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy pro rok 2019 meziročně stouply o 17,52 procenta. Vliv na tento nárůst měla výše korekčního faktoru pro službu přepravy plynu, která se proti roku 2018 výrazně změnila.

Vzhledem k nárůstu upravených povolených výnosů stoupla průměrná výše ceny služby přepravy plynu do domácího bodu proti roku 2018 o 47,23 procenta na 17,26 Kč/MWh. Tato cena je integrována do regulovaných cen služby distribuční soustavy a v závislosti na zařazení zákazníka do kategorie domácnost, maloodběratel, střední odběratel nebo velkoodběratel tvoří asi 1-2 procenta z celkové ceny za službu dodávky plynu.

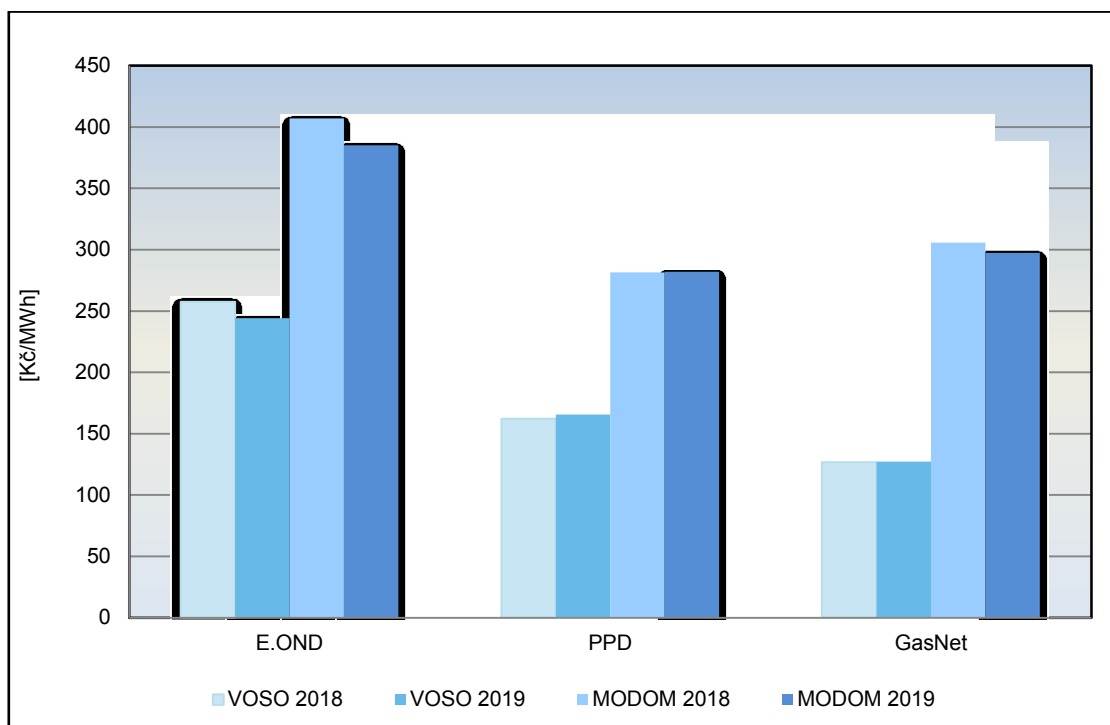
4.3.1.3. Cena za služby distribuční soustavy

Jednou z forem regulované ceny služby distribuční soustavy je jednosložková cena, která je určena pro zákazníky se specifickým charakterem využití odběrného místa. Převážná část ročního odběru na takovém odběrném místě je spotřebována v několika dnech v průběhu roku. Druhou formou je dvousložková cena, která se skládá z variabilní a stálé složky ceny.

U dvousložkové ceny je variabilní část ceny služby distribuční soustavy stanovena pevnou cenou za distribuovaný plyn v Kč za MWh. Její výše je závislá na množství spotřebovaného plynu. Stálou složku ceny pro zákazníky kategorie MODOM s ročním odběrem plynu do 63 MWh představuje stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu. Jeho výše se odvíjí podle příslušného distribučního území a zařazení do odběrného pásma, které je určené přepočtenou roční spotřebou v odběrném místě. Zákazníci kategorie MODOM s ročním odběrem plynu nad 63 MWh hradí stálou složku ceny prostřednictvím pevné ceny za denní rezervovanou distribuční kapacitu. U kategorie zákazníků VOSO je tato složka ceny stanovena na základě výpočtu logaritmického vzorce v závislosti na denní rezervované distribuční kapacitě na dobu neurčitou. Zákazník ji hradí nejčastěji měsíčně jako pevnou cenu za denní rezervovanou kapacitu.

Průměrná cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu pro rok 2019 klesla proti roku 2018 v průměru o 0,60 procenta. Pokles byl způsoben zejména zápornou výší korekčních faktorů pro provozovatele distribučních soustav.

Meziroční porovnání změny průměrné ceny služby distribuční soustavy včetně služby přepravy do domácího bodu pro jednotlivé kategorie zákazníků podle provozovatelů distribučních soustav znázorňuje následující graf č. 11.

Graf č. 11 – Porovnání průměrných regulovaných cen za distribuci plynu (distribuce, přeprava, OTE) v letech 2018 a 2019 podle provozovatelů distribučních soustav

Zdroj: ERÚ

4.3.1.4. Cena za činnosti operátora trhu v plynárenství

Pro rok 2019 byla pevná cena za zúčtování stanovena ve výši 0,71 Kč/MWh. Meziroční pokles, který činil u této ceny 1,99 procenta, byl způsoben zápornou hodnotou korekčního faktoru za činnost operátora trhu.

K výše zmíněné ceně se přičítá poplatek na činnost ERÚ, který je stanoven nařízením vlády podle § 17d odst. 3 energetického zákona. Sazba tohoto poplatku byla pro rok 2019 stanovena na základě vládního nařízení č. 392/2015 Sb., o stanovení sazby poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu. Poplatek na činnost ERÚ pro rok 2019 zůstal ve stejné výši jako v roce 2016, 2017 a 2018, a to v hodnotě 1,34 Kč/MWh za množství spotřebovaného plynu. Celková cena za činnost zúčtování operátora trhu byla stanovena pro rok 2019 ve výši 2,05 Kč/MWh.

Cena za činnost poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích na trhu s plynem organizovaném operátorem trhu, kterou hradí účastníci trhu podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT), se proti roku 2018 snížila z 2 800 Kč/měsíc na hodnotu 2 704 Kč/měsíc. Ostatní regulované ceny za činnosti operátora trhu, uvedené v cenovém rozhodnutí, zůstaly ve stejné výši jako v roce 2018.

4.3.1.5. Ceny dodavatele poslední instance

Energetický regulační úřad má kompetenci regulovat ceny DPI, kdy formou věcně usměrňovaných cen určí maximální výši ceny DPI, a to v případě, že o to dodavatel požádá.

V roce 2018 došlo u dvou obchodníků s plynem k situaci, že nebyli schopni plnit své závazky a zajišťovat dodávky plynu svým zákazníkům. Zákazníkům těchto obchodníků bylo umožněno provést rychlou změnu dodavatele. Do odběrných míst zákazníků, kteří možnosti rychlé změny dodavatele nevyužili, byla zahájena dodávka poslední instance. Ani v jednom z případů však DPI nepožádal úřad, aby pro něho cenu DPI stanovil, proto byla aplikována cena služby dodávky plynu podle platných obchodních podmínek příslušného DPI.

4.3.2. Neregulované části ceny

4.3.2.1. Cena služeb dodávky

Pravomoci stanovené energetickým zákonem neumožňují ERÚ regulovat nebo jinak ovlivňovat výši a strukturu cen služeb souvisejících s dodávkou plynu, které nabízejí jednotliví obchodníci s plynem, tj. ceny plynu jako komodity a souvisejících služeb obchodníka. Role úřadu je především v zajištění vyváženého prostředí a ochraně nediskriminačního fungování trhu pro všechny jeho účastníky.

4.3.2.2. Cena za uskladňování plynu

Cena za uskladňování plynu v zásobnících plynu není ze strany ERÚ cenově regulována, ale je tvořena tržně na základě výsledků aukcí, ve kterých je nabízena volná skladovací kapacita.

4.4. Statistika a bezpečnost dodávek

Energetický regulační úřad v rámci svých kompetencí sleduje a vyhodnocuje plnění bezpečnostního standardu dodávek plynu v ČR. Na základě zájmu odborné veřejnosti byla vytvořena Měsíční zpráva o vyhodnocení bezpečnostního standardu dodávky plynu v ČR, která je z dat od obchodníků s plynem pravidelně vyhodnocována a zveřejňována na webových stránkách ERÚ od zimní sezóny 2015/2016. V těchto zprávách úřad kromě jiného sleduje naplnění jedné z jeho hlavních priorit, jíž je identifikace všech faktorů, které by mohly tvořit překážku v zajištění bezpečných a spolehlivých dodávek plynu konečným zákazníkům v ČR.

Na základě platné legislativy zasílají pravidelně před zimní sezónou všichni obchodníci s plynem podklady a informace týkající se povinnosti zajistit BSD. Úřad zjistil, že ze všech licencovaných subjektů zajišťovalo k 31. prosinci 2018 celkem 140 obchodníků s plynem BSD pro svoji činnost nebo pro jiného obchodníka s plynem.

Bezpečnostní standard dodávek byl zajišťován v roce 2018 na měsíce leden až březen a říjen až prosinec. Většina obchodníků s plynem využívala potvrzení o zajištění BSD jiným účastníkem trhu s plynem, což znamená, že jeden obchodník zajišťuje včetně naplnění 30% hranice BSD prostřednictvím zásobníku plynu několika dalším obchodníkům.

S ohledem na podezření, že některé společnosti nezajistili na konci zimní sezóny 2017/2018 požadovaných 30 procent v zásobníku plynu, byli ze strany ERÚ osloveni provozovatelé zásobníků plynu s žádostí o poskytnutí údajů denního množství uskladněného plynu v daném období po jednotlivých obchodnících s plynem. Na základě tohoto šetření byla u některých společností provedena kontrola s cílem ověřit skutečnou zajištěnost BSD ze strany jednotlivých obchodníků s ohledem na to, že jedním z hlavních zájmů ERÚ je ochrana zákazníků v ČR.

4.5. Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy

V souladu s implementovanou Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES do národní legislativy ve formě § 58k energetického zákona, vypracovává provozovatel přepravní soustavy, společnost NET4GAS, s.r.o., TYNDP, jehož předmětem je přehled opatření přijímaných s cílem zajistit přiměřenou kapacitu přepravní soustavy, aby odpovídala požadavkům nezbytným pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu, při zajištění cíle přiměřenosti soustavy, a následně jej předkládá úřadu k posouzení. ERÚ předložený TYNDP posuzuje v souladu s § 58k odst. 8 energetického zákona.

Požadavky § 58k energetického zákona kladou důraz na transparentnost při rozhodování o předloženém TYNDP, proto je VKP vedený jak provozovatelem přepravní soustavy, tak úřadem.

V důsledku správních lhůt u probíhajících správních řízení rozhodoval ERÚ v roce 2018 celkově o TYNDP pro tři období.

V kontextu ustanovení § 17 odst. 7 písm. i) energetického zákona ERÚ v roce 2018 předně rozhodoval o Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2017–2026. Provozovatel přepravní soustavy, zavázán rozhodnutím druhoinstančního orgánu - Rady ERÚ, dostal své povinnosti a 22. ledna 2018 předložil ERÚ ke schválení přepracovanou verzi TYNDP 2017–2026. Přepracovanou verzi TYNDP 2017–2026 ERÚ v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona veřejně konzultoval a následně po vypořádání uplatněných připomínek svým rozhodnutím z 22. března 2018 schválil.

Provozovatel přepravní soustavy v kontextu rozhodnutí, kterým ERÚ v roce 2017 nařídil změnu TYNDP 2017–2026, využil svého zákonného práva a u Krajského soudu v Brně podal správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. soudního řádu správního. Do konce roku 2018 soud ve věci žaloby nerozhodl.

Energetický regulační úřad v roce 2018 dále rozhodoval o Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2018–2027, když provozovatel přepravní soustavy podal 5. ledna 2018 rozklad vůči rozhodnutí, kterým ERÚ v souladu s § 58 odst. 9 energetického zákona provozovateli přepravní soustavy nařídil, aby předložený TYNDP 2018–2027 změnil nebo odstranil vady, a k tomu mu stanovil přiměřenou lhůtu. Úřad svým rozhodnutím požadoval:

- a) odstranění projektu z TYNDP 2018–2027, kdy zdůraznil nezralost projektu, nezáměr obchodníků o novou navrhovanou přepravní kapacitu a v neposlední řadě se vymezil vůči snaze provozovatele přepravní soustavy přenášet náklady spojené s realizací z pohledu ERÚ ryze komerčních investic k tíži uživatelů plynárenské soustavy v ČR, zejména konečných spotřebitelů plynu;
- b) uvedení do souladu rozsahu plánovaných projektů a investic uvedených v dokumentu s rozsahem plánovaných investic do rozvoje, rekonstrukce a modernizace přepravní soustavy ve smyslu účinných opatření k zajištění přiměřenosti soustavy a bezpečnosti dodávek.

Rada ERÚ jako druhoinstanční orgán svým rozhodnutím z 21. srpna 2018 původní rozhodnutí v bodě i. zrušila a věc v uvedeném rozsahu vrátila ERÚ k novému projednání, v bodě b) zmíněné rozhodnutí potvrdila.

Na základě této skutečnosti provozovatel přepravní soustavy předložil 20. září 2018 ERÚ přepracovanou verzi TYNDP 2018–2027 ke schválení. Úřad opětovně v souladu s § 58 odst. 9 energetického zákona nařídil, aby provozovatel přepravní soustavy předložený

TYNDP 2018–2027 změnil, a to tak, že jej uvede do souladu s aktuálním skutkovým stavem, platným ke dni předložení TYNDP 2018–2027.

Provozovatel přepravní soustavy rozhodnutí plně vyhověl a 19. listopadu 2018 doručil ERÚ aktualizovanou verzi TYNDP 2018–2027, která již byla v souladu s aktuálním stavem, platným ke dni předložení. Úřad v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona tento plán veřejně konzultoval, nicméně v důsledku správních lhůt nebylo správní řízení v roce 2018 ukončeno.

V roce 2018 ERÚ dále rozhodoval také o předloženém Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2019–2028. Zveřejněný plán ve verzi určené pro veřejnou konzultaci provozovatele přepravní soustavy obsahoval proti TYNDP 2018–2027 několik zásadních změn, a to jak v technickohospodářských parametrech jednotlivých projektů, tak ve výčtu samotných projektů:

- u projektu E-2-001 došlo k revizi žádosti plánovaného připojení elektrárny k přepravní soustavě;
- žádost o plánované připojení elektrárny, projekt E-2-002, byla stažena;
- do plánu byl nově zařazen projekt DZ-3-004 - žádost o připojení zařízení na zkapalňování plynu k přepravní soustavě;
- v souladu s řešením požadavků na zvýšení výstupní kapacity do regionu Severní Moravy a zvýšení bezpečnosti dodávek pro tento region byl nově do plánu zařazen projekt Moravia Capacity Extension - DZ-3-005, s plánovaným uvedením do provozu v roce 2022;
- u projektů UGS-4-003 a TRA-N-133 bylo posunuto plánované uvedení do provozu na roky 2021 a 2024.

Provozovatel přepravní soustavy zmíněný plán společně se záznamem z konzultace předložil ERÚ k posouzení, a to jak z hlediska náležitostí a požadavků národní i nadřazené evropské legislativy reprezentované Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) Č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005, Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009, tak v kontextu přínosu pro kontinuální rozvoj trhu s plynem v ČR, potřeb spotřebitelů plynu v ČR a celkových dopadů na konečné spotřebitele.

Energetický regulační úřad v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona podrobil veřejné konzultaci TYNDP 2019–2028, po jejímž absolvování předmětný plán 19. prosince 2018 schválil. Nicméně v důsledku správních lhůt byl do konce roku 2018 platným plánem rozvoje Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice 2017–2026.

5. Teplárenství

5.1. Dodávky tepelné energie

Teplárenství je důležitou součástí energetického sektoru ČR, podílí se na dodávce tepla a chladu a má rovněž významný podíl na výrobě elektřiny. Dálkové zásobování tepelnou energií má v ČR dlouholetou tradici a poskytuje tepelnou energii značné části domácností, ale i podnikatelským a nepodnikatelským subjektům. Dodávky tepelné energie jsou zpravidla určeny pro příslušnou lokalitu, jež se obvykle vyznačuje specifickými podmínkami. Teplárenství je s ohledem na použité technologie, způsoby výroby tepelné energie a velikost jednotlivých teplárenských soustav velmi různorodým odvětvím.

V tabulce č. 8 je uveden přehled aktuálních průměrných cen tepelné energie v ČR, kdy vážený průměr cen tepelné energie bez rozlišení paliva použitého při výrobě tepelné energie k 1. lednu 2018 byl 568,63 Kč/GJ včetně DPH. Průměrná předběžná cena tepelné energie se k 1. lednu 2018 zvýšila proti výsledné průměrné ceně za rok 2017 vyrobené z uhlí o 7,64 Kč/GJ, v případě tepelné energie z ostatních paliv se průměrná cena zvýšila o 7,00 Kč/GJ.

Tabulka č. 8 – Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele za rok 2017 a k 1. lednu 2018 včetně DPH

Rok	Z uhlí [Kč/GJ]	Z ostatních paliv [Kč/GJ]	Vážený průměr [Kč/GJ]
Výsledná cena 2017	564,23	558,09	561,28
Předběžná cena k 1. lednu 2018	571,87	565,09	568,63

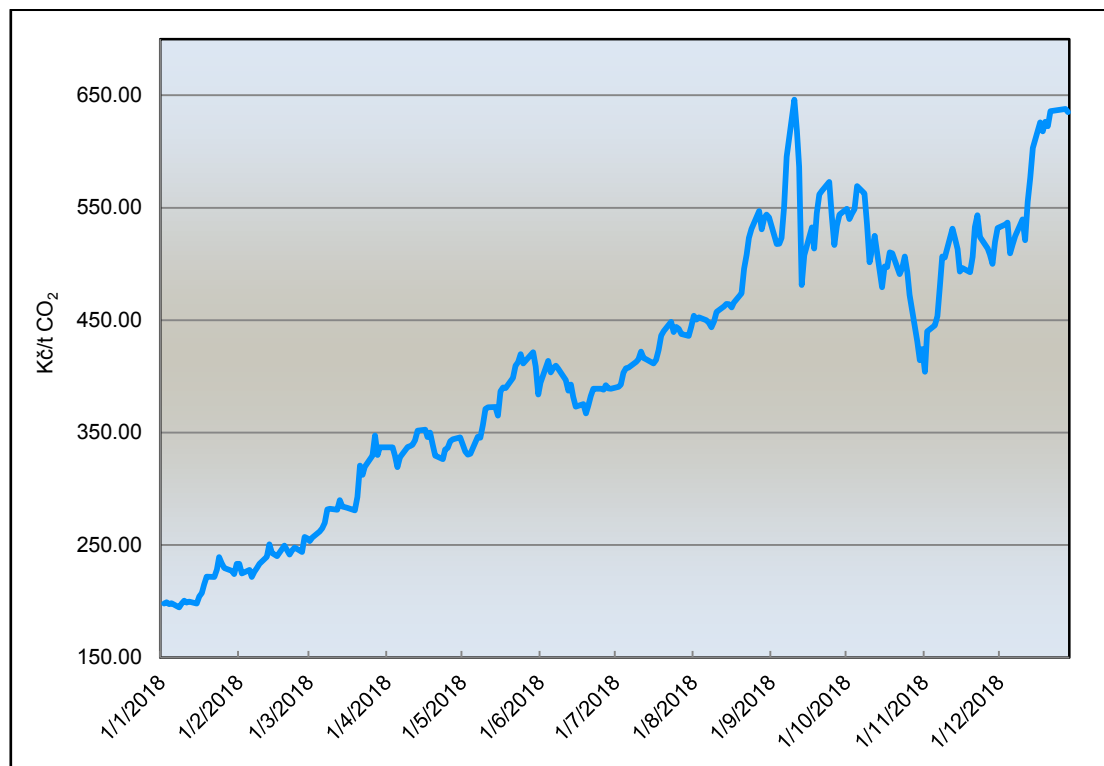
Zdroj: ERÚ

5.2. Tvorba a stanovení cen

Energetický regulační úřad na základě zmocnění vykonává působnost při regulaci cen v energetických odvětvích, přičemž při výkonu své působnosti zejména dbá o ochranu oprávněných zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích. V oblasti teplárenství se jedná o regulaci formou věcného usměrňování ceny tepelné energie, kdy dodavatel tepelné energie může do ceny promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, které jsou nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty. Podmínky pro sjednání cen tepelné energie stanovuje ERÚ v cenovém rozhodnutí k cenám tepelné energie. Pro kalendářní rok 2018 nedošlo k úpravám či vydání nového cenového rozhodnutí a bylo tak účinné cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2013 ze dne 1. listopadu 2013, k cenám tepelné energie, ve znění cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2015 ze dne 6. listopadu 2015.

Jedním z nákladů vstupujících do kalkulace ceny tepelné energie jsou náklady na nákup emisních povolenek. ERÚ dlouhodobě sleduje vývoj ceny emisní povolenky a v průběhu roku 2018 zaznamenal ve srovnání s předcházejícími léty její významný nárůst, jak je patrné z grafu č. 12. Její cena se v průběhu roku 2018 pohybovala v rozmezí asi od 195 Kč/t CO₂ až po 646 Kč/t CO₂.

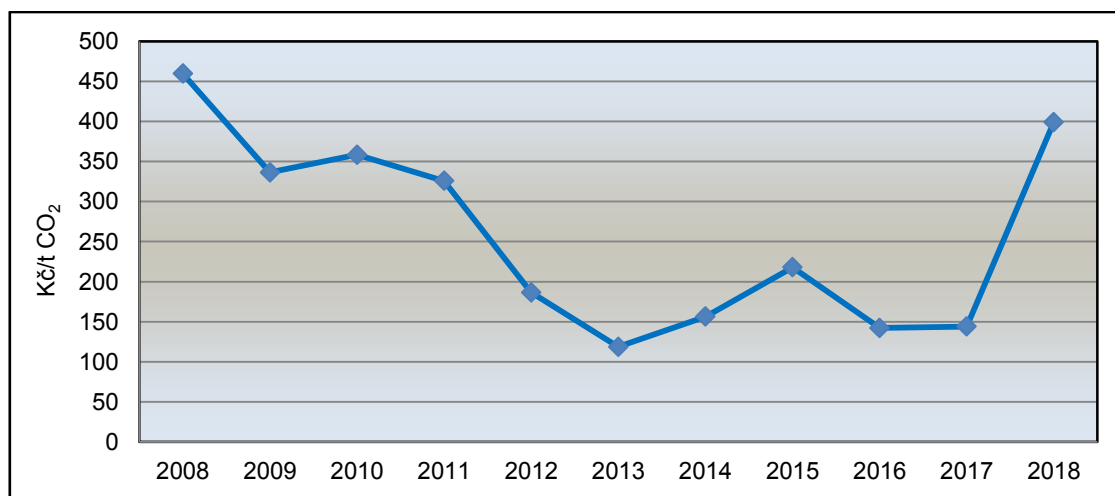
Graf č. 12 – Vývoj ceny emisní povolenky v roce 2018

Zdroj: ERÚ

V grafu č. 13 je znázorněn vývoj průměrné ceny emisní povolenky v druhém obchodovacím období (2008-2012) a za část třetího obchodovacího období (2013-2020), který ERÚ monitoruje pro potřeby účinné, spravedlivé, transparentní a nediskriminační regulace ceny tepelné energie. Ve druhém obchodovacím období (2008-2012) je patrná převážně klesající tendence průměrné ceny emisní povolenky, kdy v roce 2008 byla její cena 459,71 Kč/t CO₂ a v roce 2012 poklesla na 186,46 Kč/t CO₂. Ve třetím obchodovacím období (2013-2020), je trend spíše opačný, kdy v roce 2013 byla průměrná cena emisní povolenky 118,64 Kč/t CO₂, přičemž v roce 2018 skokově vzrostla až na 399,08 Kč/t CO₂.

Graf č. 13 – Vývoj průměrné ceny emisní povolenky od roku 2008 do roku 2018

Zdroj: ERÚ

S ohledem na klesající příděl bezplatných emisních povolenek pro provozovatele zařízení vyrábějící tepelnou energii a situaci na trhu s emisními povolenkami v roce 2018 vydal ERÚ změnové cenové rozhodnutí č. 5/2018 ze dne 6. listopadu 2018, kterým se mění cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2013, k cenám tepelné energie, ve znění cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2015. Změnové cenové rozhodnutí upravuje od roku 2019 podmínky pro uplatnění ekonomicky oprávněných nákladů na nákup emisních povolenek v ceně tepelné energie, kdy došlo ke zvýšení hodnot, na základě kterých je počítána výše ekonomicky oprávněných nákladů na potřebný nákup emisních povolenek, které je možné uplatnit v ceně tepelné energie.

5.3. Vyhodnocení cen tepelné energie

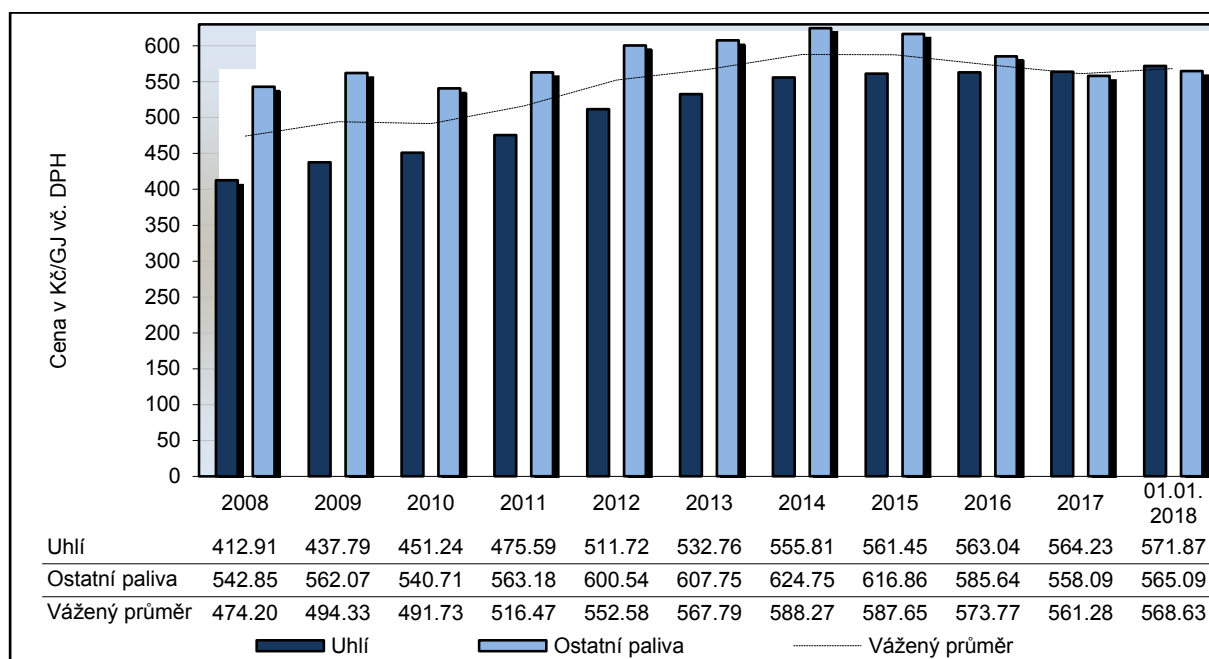
Na základě ustanovení § 20 odst. 6 energetického zákona je držitel licence na výrobu tepelné energie a držitel licence na rozvod tepelné energie, jehož celkový roční objem tržeb za všechny dodávky tepelné energie přesahuje 2 500 000 Kč bez DPH, povinen sestavovat regulační výkazy a předkládat je Energetickému regulačnímu úřadu. Vyhláškou upravující náležitosti a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů a pravidel pro jejich sestavování, je vyhláška ERÚ č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy obsahují technické a ekonomické údaje, na jejichž základě ERÚ vyhodnocuje vývoj a přehledy cen tepelné energie. Vyhodnocení zveřejňuje na svých webových stránkách, kde se s nimi může seznámit odborná i laická veřejnost. Informace získané z regulačních výkazů jsou využívány Energetickým regulačním úřadem i pro výkon jeho působnosti, kdy slouží nejen jako zpětná vazba nastavených podmínek, ale i pro upravování a nastavování podmínek regulace či jako podklad při provádění dozorové činnosti.

5.4. Vývoj cen tepelné energie

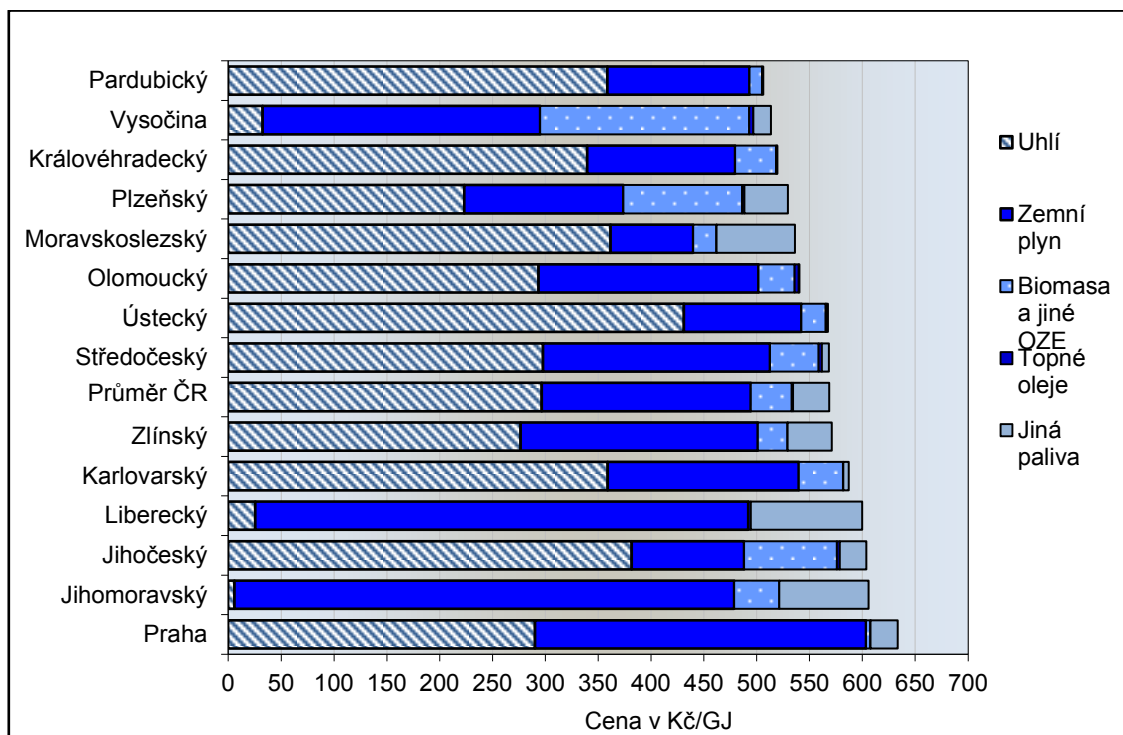
Vývoj průměrných výsledných cen tepelné energie, která je dodávána konečným spotřebitelům (do odběrného tepelného zařízení) v období 2008–2017 a předběžných cen tepelné energie k 1. lednu 2018 znázorňuje graf č. 14. Do přehledu cen tepelné energie pro konečné spotřebitele jsou zahrnuty ceny tepelné energie, která je dodávána z rozvodů z blokových kotlen, venkovních sekundárních rozvodů, domovních předávacích stanic, centrální přípravy teplé vody a z domovních kotlen. Průměrné ceny za jednotlivé roky jsou stanoveny váženým průměrem, kde váhou je množství tepelné energie vyrobené z uhlí nebo z ostatních paliv.

Ve sledovaném období v případě tepelné energie vyrobené z uhlí je patrný pozvolný a vyrovnaný nárůst průměrné ceny tepelné energie. U tepelné energie vyrobené z ostatních paliv nejsou meziroční změny průměrné ceny rovnoměrné, ve sledovaném období jsou patrné meziroční nárůsty, ale i poklesy. Vývoj cen tepelné energie je ovlivněn především změnou cen paliv, nárůstem stálých nákladů a rovněž poklesem objemu dodávek tepelné energie v důsledku odpojování od soustav centrálního zásobování teplem. Za období 2008 až 1. ledna 2018 vzrostla pro konečné spotřebitele průměrná cena tepelné energie vyrobené z uhlí o 158,96 Kč/GJ, tj. asi o 38,5 procenta. Za shodné období se zvýšila cena tepelné energie vyrobené z ostatních paliv o 22,24 Kč/GJ, tj. asi o 4,1 procenta. Od roku 2015 dochází u tepla vyrobeného z ostatních paliv ke snižování průměrných cen tepelné energie, čímž se tyto ceny v roce 2017 dostaly pod průměrné ceny tepelné energie vyrobené z uhlí.

Graf č. 14 – Průměrné ceny tepelné energie včetně DPH pro konečné spotřebitele od roku 2008 do 1. 1. 2018

Zdroj: ERÚ

V grafu č. 15 a v tabulce č. 9 je uveden přehled průměrných předběžných cen tepelné energie uplatňovaných pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2018, který je členěn podle jednotlivých krajů s uvedením podílů paliv použitých při její výrobě. Nejnížší ceny tepelné energie jsou v krajích s velkými, nejčastěji uhelnými zdroji tepelné energie, které významněji využívají kombinovanou výrobu elektřiny a tepla (KVET) a rozsáhlé soustavy zásobování tepelnou energií. Naopak nejvyšší průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele jsou v soustavách zásobování tepelnou energií, které při výrobě tepelné energie ve velké míře uplatňují ostatní paliva, a to v kombinaci s parními primárními rozvody. K 1. lednu 2018 byl mezi kraji s nejnižší průměrnou cenou (Pardubický kraj 506,30 Kč/GJ včetně DPH) a nejvyšší průměrnou cenou (Praha 633,46 Kč/GJ včetně DPH) pro konečné spotřebitele rozdíl 127,16 Kč/GJ. V kraji Vysočina je příznivá cena tepelné energie z důvodu vysokého podílu biomasy při její výrobě.

Graf č. 15 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie (včetně DPH) pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2018 se znázorněním podílu paliva

Zdroj: ERÚ

Tabulka č. 9 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie včetně DPH pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2018 podle jednotlivých krajů

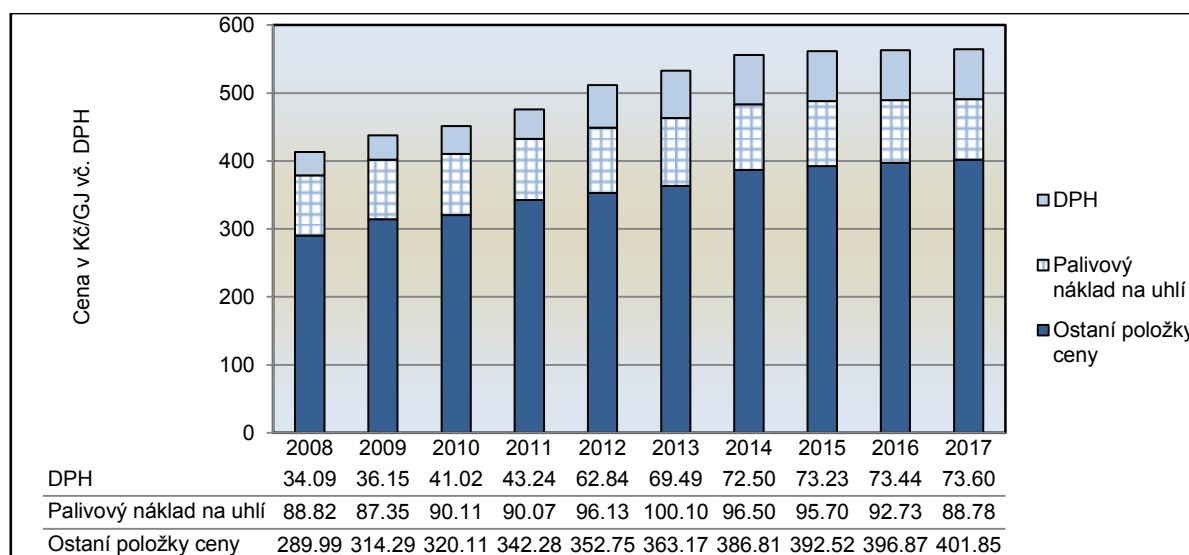
Kraj	k 1. lednu 2018		
	Průměrná předběžná cena tepelné energie	Podíl uhlí	Podíl ostatních paliv
	[Kč/GJ]	[%]	[%]
Pardubický	506,30	70,86	29,14
Vysočina	513,70	6,33	93,67
Královéhradecký	519,65	65,39	34,61
Plzeňský	529,58	42,20	57,80
Moravskoslezský	536,18	67,50	32,50
Olomoucký	540,49	54,31	45,69
Ústecký	567,32	75,99	24,01
Středočeský	568,47	52,38	47,62
Zlínský	571,22	48,44	51,56
Karlovarský	587,09	61,15	38,85
Liberecký	599,84	4,28	95,72
Jihočeský	603,86	63,24	36,76
Jihomoravský	605,86	0,96	99,04
Praha	633,46	45,82	54,18
Průměr ČR	568,63	52,19	47,81

Zdroj: ERÚ

V následujících grafech č. 16 a č. 17 je za období let 2008–2017 uvedena skladba průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele, ve které je patrný dopad DPH, palivových nákladů (vycházejí z přepočtu palivových nákladů na zdroji zohledněné o tepelné ztráty v rozvodném tepelném zařízení) a ostatních položek na její cenu. Jednotková výše stálých nákladů v ceně tepelné energie je ovlivněna rovněž postupným poklesem dodávek tepelné energie, který za sledované období let 2008–2017 činil přibližně 7,3 procenta. Na cenu tepelné energie má vliv rovněž i inflace.

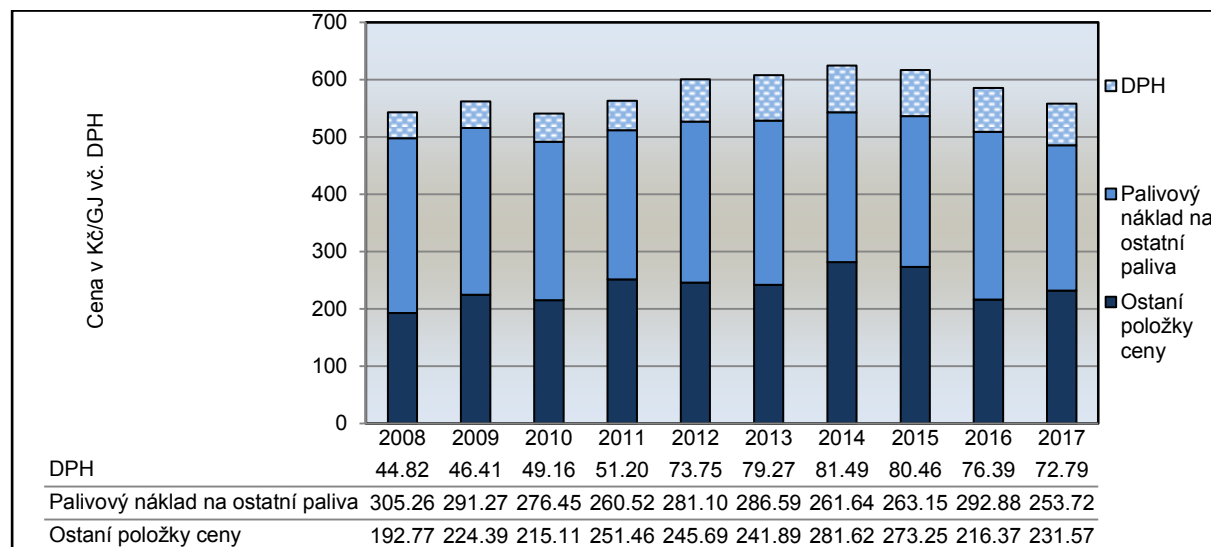
Ze zobrazené skladby ceny tepelné energie lze u tepelné energie vyrobené z uhlí a z ostatních paliv spatřovat značné rozdíly, kdy u tepelné energie vyrobené z uhlí tvořil v roce 2017 z celkové výsledné ceny tepelné energie podíl palivových nákladů necelých 16 procent a ostatní položky ceny přibližně 71 procento, u tepelné energie vyrobené z ostatních paliv tvořil podíl palivových nákladů až 45,5 procenta a ostatní položky přibližně 41,5 procenta, zbylých 13 procent ceny tvořilo u obou druhů paliv DPH.

Graf č. 16 – Průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele se zobrazením základní skladby ceny tepelné energie 2008–2017 vyrobené z uhlí

Zdroj: ERÚ

Graf č. 17 – Průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele se zobrazením základní skladby ceny tepelné energie 2008–2017 vyrobené z ostatních paliv

Zdroj: ERÚ

6. Podporované zdroje energie

Energetický regulační úřad vydal v roce 2018 na základě energetického zákona cenové rozhodnutí č. 3/2018 ze dne 25. září 2018, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie pro rok 2019. V rámci tohoto cenového rozhodnutí byla, s účinností od 1. ledna 2019, stanovena výše podpory pro výrobní nově uvedené do provozu, kterým nebyla podpora zákonem zastavena, a meziročně upravena výše podpory pro již existující podporované výrobní elektřiny a tepla. Cenové rozhodnutí nestanovilo, s ohledem na neukončený notifikační proces, výši podpory pro druhotné zdroje energie ve výrobních elektřinách uvedených do provozu po 1. lednu 2013. Vzhledem k rostoucím tržním cenám elektřiny bylo možné přistoupit k meziročnímu snížení zelených bonusů téměř u všech podporovaných zdrojů, což mělo za následek pozitivní dopad do nákladů spojených s jejich podporou.

Následně 18. prosince 2018 vydal ERÚ druhé cenové rozhodnutí č. 9/2018, kterým bylo změněno cenové rozhodnutí č. 3/2018 a kterým byla s účinností od 1. ledna 2019 zvýšena podpora pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla. V uvedeném cenovém rozhodnutí č. 3/2018 nebyl plně zohledněn dynamický vývoj na energetických trzích, kdy došlo k významnému nárůstu neovlivnitelných nákladů na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla v důsledku nárůstu cen paliv a povolenek na emise skleníkových plynů, který nebyl zcela kompenzován vývojem výnosů vyplývajícím z vývoje cen elektřiny na velkoobchodním trhu. Vzhledem k tomu, že výrobci elektřiny a tepla ze zařízení zahrnutých do systému emisního obchodování musí povolenky povinně nakupovat podle zákona a tyto náklady prokazatelně nesou, bylo potřeba je vzít v úvahu při stanovení výše podpory, stejně jako například tržní cenu elektřiny. Zvýšení podpory rovněž sloužilo k udržení konkurenceschopnosti vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a tím v konečném důsledku k omezení nárůstu ceny tepla pro konečného spotřebitele.

Energetický regulační úřad se v průběhu roku 2018 účastnil meziresortní pracovní skupiny k připravované novele zákona o podporovaných zdrojích energie zřízené na podzim 2017 Ministerstvem průmyslu a obchodu. V rámci meziresortního připomínkového řízení k tomuto zákonu ERÚ vznesl 61 zásadní připomínku k předloženému návrhu novely. Energetický regulační úřad se v rámci meziresortní pracovní skupiny taktéž spolupodílel na přípravě Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu.

V oblasti notifikačních procesů se ERÚ v roce 2018 spolupodílel na probíhajícím notifikačním a prenotifikačním řízení k poslednímu chybějícímu schématu provozní podpory druhotných zdrojů energie ve výrobních uvedených do provozu od ledna 2013.

V průběhu roku 2018 ERÚ vydal a zveřejnil na svých webových stránkách čtyři výkladová stanoviska podle ustanovení § 17e odst. 1 písm. d) energetického zákona: výkladové stanovisko ERÚ č. 1/2018 k uvedení výrobní elektřiny z obnovitelného zdroje do provozu v roce 2010, výkladové stanovisko ERÚ č. 4/2018 k problematice vykazování elektřiny z obnovitelných zdrojů, výkladové stanovisko ERÚ č. 5/2018 k postupu aplikace bodu 3.7 cenového rozhodnutí ERÚ č. 2/2017 ze dne 29. března 2017, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2016 a č. 11/2016, a výkladové stanovisko ERÚ č. 10/2015 k zachování nároku na podporu při opravě nebo údržbě výrobní elektřiny podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 165/2012 Sb.

7. Ochrana spotřebitele

7.1. Právní ochrana spotřebitele a mezinárodní aktivity

Energetický regulační úřad v první polovině roku 2018 společně s MPO a ČOI veřejně deklaroval zintenzivnění aktivit a společný postup v oblasti ochrany spotřebitele. Ve spolupráci s ČOI došlo k dořešení problematiky sporů týkajících se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory. Na základě společného postupu bylo dosaženo na trhu s elektřinou a plynem stavu, kdy žádný z dodavatelů již uzavírání smluv o koupi LED žárovek v souvislosti s uzavřením smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu nenabízí. ERÚ s ČOI v průběhu roku 2018 spolupracoval rovněž při řešení podnětů spotřebitelů týkajících se činnosti subjektů podnikajících mimo režim energetického zákona, které nabízejí spotřebitelům zprostředkování uzavírání smluv, jejichž předmětem je dodávka elektřiny nebo plynu, formou výběrových řízení nebo aukcí. Na základě podnětů ERÚ provedla ČOI kontrolní akci zaměřenou na aktivity těchto subjektů, kdy bylo v řadě případů zjištěno porušování zákona o ochraně spotřebitele. Výsledkem koordinovaného postupu ERÚ a ČOI je stav, kdy řada dodavatelů od využívání této formy akvizice zákazníků ustupuje, či alespoň netrvá na striktním dodržování závazků vyplývajících z takto uzavřených smluv ze strany spotřebitelů a přistupuje k jejich vypořádání dohodou. V rámci prevence ERÚ realizoval i řadu přednášek na téma ochrany a obrany spotřebitelů proti nekalým obchodním praktikám, přičemž svou osvětovou činnost zaměřoval zejména na seniory jako významnou skupinu zvláště zranitelných spotřebitelů.

7.1.1. Desatero obrany před šmejdý v energetice

S cílem posílit informovanost spotřebitelů, poskytnout jim možnost lepší orientace na trhu s energiemi a snižovat rizika, kterým právě z důvodu informačního deficitu spotřebitelé jako slabší strana smluvních vztahů uzavíraných s dodavateli čelí, ERÚ zveřejnil na svých webových stránkách a následně široce medializoval *Desatero obrany před šmejdý v energetice*.

7.1.2. Řešení podání

Energetický regulační úřad obdržel 9 448 telefonických, 3 837 písemných a 204 osobních podání spotřebitelů, tj. celkem 13 489 podání. Spotřebitelé se na ERÚ obraceli zejména s dotazy a žádostmi o pomoc, které se týkaly oprávněnosti nároků na úhradu smluvních sankcí ze strany dodavatele, podmínek pro odstoupení či výpovědi smlouvy s předmětem dodávky elektřiny nebo plynu a zjišťování konkrétních obchodníků a dodavatelské historie na odběrných místech. Podněty se dále týkaly správnosti a včasnosti fakturace spotřeby a dalších podmínek dodávky elektřiny nebo plynu včetně podmínek cenových, podomního prodeje a zprostředkování změny dodavatele zprostředkovatelskými a aukčními společnostmi, postupu při změně dodavatele, okolností vzniku a důsledků neoprávněných odběrů.

7.1.3. Ochrana spotřebitele – mezinárodní vztahy

Na poli ochrany spotřebitele a maloobchodního trhu se ERÚ v roce 2018 intenzivně zapojoval do činnosti CEER, který si klade za cíl zpřístupnit nejpočetnějšímu segmentu spotřebitelů nezbytnou orientaci na liberalizovaném trhu, především pokud jde o ceny energií a kvalitu dodávek komodity.

Poté, co Evropská komise předložila 30. listopadu 2016 soubor legislativních návrhů široce zasahujících do oblasti fungování evropského elektroenergetického trhu v rámci zimního balíčku, ve kterém jsou spotřebitelská problematika a maloobchodní trhy řešeny především v revizi směrnice č. 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, se rok 2018 nesl ve znamení příprav na trialogy a finalizace příslušných článků směrnice. V rámci problematiky ochrany spotřebitele ERÚ úzce spolupracoval s MPO, MZV i Úřadem vlády a rovněž s ostatními evropskými regulátory.

Pod záštitou CEER pokračovala iniciativa na poli spotřebitele a maloobchodu PEER initiative (Partnership for the Enforcement of Energy Rights). Jednalo se o posílení komunikace, výměnu informací a upevnění spolupráce mezi jednotlivými stranami za účelem identifikace a řešení kritických problémů souvisejících s právy spotřebitele energie a ochranou spotřebitele, a to zejména v oblasti produktových balíčků (tzv. bundled products).

K dalším pravidelným aktivitám patří spolupráce s ACER při tvorbě Výroční monitorovací zprávy (Market Monitoring Report).

7.2. Řešení sporů

Na základě ustanovení § 20e písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, je ERÚ jedním ze subjektů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (ADR; *Alternative Dispute Resolution*). O návrzích zákazníků v postavení spotřebitelů v mezích energetického zákona podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. e) rozhoduje odbor sporných a schvalovacích řízení:

- podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1 rozhoduje ERÚ spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie.
- podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2 rozhoduje ERÚ o určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie, vznikl, trvá, nebo zanikl, a kdy se tak stalo.

Za rok 2018 bylo vedeno řízení o 140 návrzích, z nichž v roce 2018 byly 94 pravomocně ukončeny.

8. Licence

8.1. Vývoj

V oblasti udělování licencí byl rok 2018 ve znamení setrvalého stavu vývoje počtu aktivních licencí ve srovnání s roky 2016 a 2017. Celkem bylo úřadu doručeno 1 899 žádostí o udělení/změnu/zrušení licence. Počet aktivních licencí v období 2010–2018 je uveden v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10 – Počet platných licencí za období 2010–2018 podle předmětu podnikání

Licence	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výroba elektřiny	13 301	13 530	20 843	26 021	26 158	26 314	26 357	26 282	26 321
Distribuce elektřiny	300	307	315	319	299	294	254	254	254
Přenos elektřiny	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s elektřinou	321	353	360	389	392	381	380	388	403
Zahraniční oprávnění pro obchod s elektřinou	-	1	4	12	17	26	27	29	33
Činnost operátora trhu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výroba plynu	15	15	15	15	14	13	14	13	12
Distribuce plynu	87	86	83	78	77	72	67	68	69
Přeprava plynu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s plynem	122	143	172	196	201	213	213	227	236
Zahraniční oprávnění pro obchod s plynem	-	1	2	9	13	24	29	27	27
Uskladňování plynu	4	4	4	4	4	4	5	4	4
Výroba tepelné energie	627	619	627	656	672	669	673	663	663
Rozvod tepelné energie	675	663	653	653	663	654	658	652	650
Celkem	15 452	15 720	23 075	28 367	28 513	28 664	28 677	28 610	28 675

V roce 2018 bylo vydáno celkem 512 nových rozhodnutí o udělení licence pro všechna energetická odvětví. Dále byla vedena 1004 správní řízení o změně licence v souvislosti se změnami odpovědných zástupců, změnou výkonu nebo počtu provozoven.

Počet žádostí v návaznosti na fúze či rozdělení podniků a převod technologie na nové subjekty vykazoval i v roce 2018 setrvalý stav. Docházelo opět k častému převodu technologie na jiného držitele licence (zejména u malých fotovoltaických elektráren), a to převážně mezi rodinnými příslušníky či mezi fyzickými a právníckými osobami.

Byla vedena 383 správní řízení týkající se zrušení licence, tedy méně než v roce 2017. Ke zrušení licencí nejčastěji docházelo na vlastní žádost držitele licence zejména v souvislosti s výše uvedenými převody energetických zařízení z jedné licence na druhou. Počet správních řízení je uveden v tabulce č. 11.

Tabulka č. 11 – Počet licenčních řízení za období 2010–2018 (podle předmětu žádosti)

Licenční řízení	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nové licence	6 997	560	8 051	5 698	625	615	513	519	512
Změny licencí	1 708	1 029	2 032	1 809	1 192	1 032	1 122	1 167	1004
Zrušené licence	264	264	264	354	450	376	487	501	383
Celkem	8 969	1853	10 347	7 861	2 267	2 023	2 122	2 187	1 899

Z celkového pohledu na instalovaná energetická zařízení k výrobě elektřiny podle jednotlivých druhů POZE byl i v roce 2018 téměř stabilní počet instalovaných energetických zařízení v porovnání s rokem 2017. Z pohledu instalovaného výkonu byl přes nárůst celkového počtu FVE zaznamenán pokles instalovaného výkonu. Toto je zapříčiněno zrušením licencí výkonných FVE rozhodnutím soudů. Vývoj počtu provozoven a instalovaného výkonu je uveden v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 – Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2011–2018 podle využitých druhů energie z OZE

Provozovny		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
vodní do 10 MW	Počet	1 451	1 500	1 589	1 615	1 625	1 603	1 596
	Výkon [MW]	148,08	154,23	342,67	348,18	349,23	351,11	350,66
větrné	Počet	105	112	124	128	125	119	122
	Výkon [MW]	261,98	269,36	283,47	284,98	284,91	310,95	319,75
sluneční	Počet	21 925	27 956	28 127	28 276	28 351	28 348	28 412
	Výkon [MW]	2 072,07	2 125,91	2 126,06	2 122,90	2 127,16	2 130,39	2 119,47
s podílem bioplynu	Počet	415	430	431	428	423	420	420
	Výkon [MW]	306,04	333,68	335,51	334,79	333,52	332,20	332,95
skládkový plyn	Počet	66	70	70	69	68	69	69
	Výkon [MW]	57,20	58,67	58,67	58,65	58,46	58,65	58,65
s podílem biomasy	Počet	74	94	93	93	92	91	89
	Výkon [MW]	1 783,11	2 939,33	2 990,42	2 988,01	2 987,62	2 988,13	2 972,99

Na webových stránkách ERÚ je k dispozici *Vyhledavač licencí*, který je pravidelně aktualizován. Obsahuje údaje o držitelích licencí pro podnikání v energetických odvětvích udělených Energetickým regulačním úřadem a o jednotlivých provozovnách.

8.2. Uznávání odborné kvalifikace

V roce 2018 bylo přijato 29 žádostí o uznání odborné kvalifikace ve smyslu zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů. V 25 případech bylo rozhodnuto o uznání odborné kvalifikace. V ostatních případech bylo rozhodnuto usnesením o zastavení správního řízení.

8.3. Energetický regulační fond

Počáteční stav fondu byl k 1. lednu 2018 ve výši 45 444 392 Kč. V průběhu roku 2018 nebyla z účtu fondu vyplacena žádná úhrada za prokazatelné ztráty z činnosti nad rámec licence. V roce 2018 nedošlo k žádným příjmům ani výdajům na tomto účtu energetického regulačního fondu.

Zůstatek na zvláštním běžném účtu fondu k 31. prosinci 2018 představoval částku ve výši 45 444 392 Kč.

Energetický regulační úřad je podle § 14 odst. 11 energetického zákona povinen předložit audit fondu za příslušný kalendářní rok. V souladu s touto povinností byl proveden audit podle auditorských směrnic vydaných Komorou auditorů ČR.

Podle zprávy auditora A-CONT, spol. s r.o., Jihlava, zastoupené jednatelem Ing. Jiřím Makajem z 27. února 2019, byla tvorba i čerpání fondu vedeno v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní uzávěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2018. Kopie zprávy auditora z 27. února 2019 je přílohou č. 1 k této zprávě.

8.4. Řízení ve věcech správních poplatků

V souvislosti s řízením o udělení, změně nebo rušení licencí bylo na správních poplatcích vybráno 8 288 625 Kč. Několik subjektů požádalo o vrácení správního poplatku, z účtu ERÚ bylo vráceno 123 000 Kč. Čistá vybraná částka činí 8 165 625 Kč.

9. Legislativní a správní činnost

9.1. Změny právních předpisů v působnosti ERÚ

Energetický regulační úřad vydal v roce 2018 k energetickému zákonu následující prováděcí právní předpisy:

Vyhláška č. 154/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 404/2016 Sb., o náležitostech a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů (statistická vyhláška)

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění Energetického regulačního úřadu podle § 98a odst. 2 písm. m) energetického zákona, ve znění zákona č. 131/2015 Sb., podle kterého ERÚ stanoví vyhláškou náležitosti a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů. Uvedené zmocnění provádí § 11 odst. 1 písm. n) energetického zákona, které ukládá držitelům licencí na podnikání v energetických odvětvích povinnost předkládat ERÚ podklady nezbytné pro zpracování čtvrtletních a ročních zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích. Povinnost ERÚ zveřejňovat roční a čtvrtletní zprávy o provozu soustav v energetických odvětvích stanoví § 17 odst. 7 písm. m) energetického zákona.

Změna právní úpravy spočívá v zahrnutí údajů o rozvodech tepelné energie od držitelů licence na provozování rozvodu tepelné energie do rozsahu vykazovaných údajů pro účely vydávání zpráv o tepelných soustavách ČR. Doposud statistický výkaz v oblasti teplárenství vyplňovali pouze výrobci tepelné energie – výhradní nebo ti, kteří současně provozují rozvodné zařízení. Novelou tedy dochází ke zpřesnění statistických dat v oblasti teplárenství. V ročních a čtvrtletních zprávách o provozu tepelných soustav budou zahrnuty úplné údaje o tepelných soustavách ČR – od výroby tepelné energie až po dodání konečnému odběrateli. Ministerstvo průmyslu a obchodu bude následně údaje o tepelných soustavách přebírat od ERÚ a nebude je vyžadovat od výrobců a distributorů tepelné energie, což současně povede ke snížení administrativní zátěže držitelů licence i státní správy. Pro vykazování údajů o rozvodu tepelné energie je využit stávající výkaz pro držitele licence na výrobu tepelné energie, který po provedené úpravě použijí držitelé licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2019.

Vyhláška č. 326/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění vyhlášky č. 416/2016 Sb.

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění Energetického regulačního úřadu podle § 98a odst. 2 písm. i) energetického zákona, podle kterého je ERÚ povinen stanovit vyhláškou Pravidla trhu s plynem.

Na základě průběžného vyhodnocování praktické aplikace vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem a vývoje trhu s plynem dospěl ERÚ k závěru, že je potřeba upravit postupy a termíny pro přístup k přepravní soustavě v návaznosti na povinnost zřídit virtuální propojovací body, aktualizovat postupy pro vyrovnávání přepravní soustavy a upravit pravidla pro přístup k zásobníkům plynu.

Tato vyhláška adaptuje právní řád na článek 19 bod 9 Nařízení Komise (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity

v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013 (§ 2 odst. 2 písm. w) a § 8a odst. 1). Vyhláška dále zasahuje do ustanovení, kterými jsou implementovány závazky vyplývající z Nařízení Komise (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013, a z Nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích.

Vyhláška upravuje základní postupy a termíny pro uzavírání smluv o poskytnutí služby přepravy plynu, v jejichž rámci budou stávající kontrakty převedeny na virtuální propojovací body. Vychází z tzv. duálního modelu, který umožňuje současnou existenci hraničních bodů a virtuálních hraničních bodů včetně zachování existujících smluv, které však mohou být za definovaných podmínek převedeny z hraničních bodů na virtuální propojovací body. Současně řeší problematiku postupů pro řízení překročení kapacity v případě smluvního překročení kapacity v případě koexistence hraničních bodů a virtuálních hraničních bodů. Dochází ke zpřesnění a aktualizaci postupů pro vyrovnávání přepravní soustavy tak, aby pravidla pro realizaci vyrovnávacích akcí provozovatelem přepravní soustavy odrážela potřeby provozovatele přepravní soustavy na řízení a provozování soustavy. Novela dále rozšiřuje možnosti, za nichž lze přistupovat k zásobníku plynu, eliminuje některá limitní omezení spojená s rezervací skladovací kapacity, definuje skladovací kapacitu s pevným výkonem a skladovací kapacitu s přerušitelným výkonem za účelem rozšíření možností nabídky produktů skladovací kapacity.

Vyhláška nabyla účinnosti 1. ledna 2019, s výjimkou vybraných ustanovení, která nabývají účinnosti 1. února 2019 nebo 1. července 2019.

9.2. Novelizace zákonů - informace

Připravovaná novela energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie

V souvislosti s usnesením vlády ČR č. 851 ze dne 20. října 2014, kterým bylo uloženo ministroví průmyslu a obchodu vypracovat návrh novely energetického zákona s úpravou základních pravidel pro výkon regulace v energetických odvětvích a v oblasti správního trestání při porušení povinností vyplývajících z energetického zákona, pokračovaly v průběhu roku 2018 práce na přípravě této novely. Pracovní skupina byla řízena Ministerstvem průmyslu a obchodu a scházela se za účasti zástupců Energetického regulačního úřadu a profesních sdružení podnikatelských subjektů působících v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství. Předmět novelizace byl rozšířen o témata spojená s výtkami Evropské komise vznesenými vůči ČR v rámci řízení EU Pilot č. 7809/15/ENER ohledně implementace třetího energetického balíčku. Navrhuje se rovněž posílit ochranu spotřebitele a omezit tak nekalé praktiky a nekorektní postupy některých obchodníků s elektřinou nebo plynem, které se v praxi začaly objevovat.

Cílem novely zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kterou připravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, je zejména zajištění implementace závazků tzv. notifikačních rozhodnutí, tedy rozhodnutí Evropské komise, kterými prohlašuje určitá schémata podpory energie získávané využitím obnovitelných zdrojů a kombinované výroby elektřiny a tepla za slučitelná s vnitřním trhem Evropské unie. Jedním z klíčových závazků je zavedení ověřovacího a kontrolního mechanismu po 10 letech uvedení výroby do provozu, který by měl zamezit poskytnutí nadměrné podpory u těch schémat podpory, jejichž výplata byla započata před vydáním příslušných notifikačních rozhodnutí. Tyto kontroly přiměřenosti podpory by měly

probíhat jednak formou sektorových šetření a jednak formou individuálních kontrol u výrobců. Pokud uvedená šetření a kontroly dospějí k výsledku, že podpora převýšila nebo v budoucnu pravděpodobně převýší výši podpory schválenou Evropskou komisí jako přiměřenou, stanoví návrh zákona způsoby zajištění přiměřenosti podpory – buď dobrovolným přijetím opatření předpokládaného zákonem ze strany výrobce, anebo správním rozhodnutím. Další rozsáhlá úprava souvisí se závazkem ČR v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie podle zimního energetického balíčku „Čistá energie pro všechny Evropany“. Novela v této souvislosti upravuje nový způsob poskytování podpory ve formě aukcí, zavádí opatření pro udržení stávajících výroben v provozu a další opatření pro zajištění nových cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie.

Návrh zákona, kterým se mění zákon o podporovaných zdrojích energie, energetický zákon a zákon č. 131/2015 Sb., ve znění zákona č. 222/2016 Sb., byl předložen do meziresortního připomínkového řízení, které se uskutečnilo ve dnech 9. listopadu 2018 až 7. prosince 2018. V rámci meziresortního připomínkového řízení ERÚ vznesl řadu zásadních i doporučujících připomínek k návrhu zákona. Do konce roku 2018 vypořádání uplatněných připomínek neproběhlo. Legislativní příprava návrhu zákona tak bude pravděpodobně pokračovat a bude dokončena v roce 2019.

9.3. Správní řízení

9.3.1. Správní řízení vedená a ukončená v roce 2018

9.3.1.1. Sporná řízení

Energetický regulační úřad vedl sporná řízení ve smyslu ustanovení § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v rámci své působnosti v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství.

V oblasti elektroenergetiky ERÚ v roce 2018 vedl 73 správní řízení, z nichž pravomocně ukončil 29 správních řízení. Stejně jako v předchozích letech, se na úřad obracela řada držitelů licencí a zákazníků s návrhy na zahájení sporných správních řízení v uvedeném odvětví energetiky. V tomto smyslu zůstává vedení sporných řízení týkajících se elektroenergetiky nejpočetnější rozhodovací agendou. Složitost rozhodovaných sporů roste, neboť ubývá typově podobných případů a přibývá případů právně a věcně složitých. Návrhy na rozhodnutí sporu ERÚ tvořily z části spory ve smyslu ustanovení § 52 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, týkající se podpory výroby elektřiny z OZE (především pak z fotovoltaických elektráren) a elektřiny z vysokoúčinné KVET.

V oblasti plynárenství ERÚ v roce 2018 vedl 6 správních řízení, z nichž pravomocně ukončil 4 správní řízení. V tomto odvětví energetiky bylo dlouhodobě řešeno nejméně sporů.

V oblasti teplárenství ERÚ v roce 2018 vedl 8 správních řízení, z nichž pravomocně ukončil 6 správních řízení. Typicky pro teplárenství se jedná o spory ohledně uzavření smlouvy o dodávce tepelné energie či o její podstatné náležitosti v podobě ceny tepelné energie podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona.

9.3.1.2. Schvalovací řízení

V průběhu roku 2018 v rámci zákonné kompetence podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. g) a písm. i) energetického zákona (pravidla provozování přenosové soustavy a distribučních soustav v elektroenergetice, obchodní podmínky operátora trhu, řády provozovatelů přepravní soustavy, zásobníku plynu a distribučních soustav v plynárenství,

desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy a přepravní soustavy) ERÚ vedl 58 správních řízení, kdy pravomocně ukončil celkem 43 správní řízení.

9.3.1.3. Správní řízení podle nařízení Komise (EU)

V průběhu roku 2018 ERÚ vedl v rámci zákonné kompetence podle Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení, Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu, Nařízení Komise (EU) 2017/2196 ER ze dne 24. listopadu 2017, kterým se stanoví kodex sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy, Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice, Nařízení Komise (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav, Nařízení Komise (EU) 2016/1388 ze dne 17. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro připojení spotřeby, Nařízení Komise (EU) 2016/1447 ze dne 26. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě, vedl 152 správní řízení, kdy pravomocně ukončil 49 správních řízení.

Tabulka č. 13 – Přehled vedených a pravomocně ukončených správních řízení podle agendy

Typ řízení	Vedená řízení	Ukončená řízení
Sporná řízení	87	39
- oblast elektroenergetiky	73	29
- oblast plynárenství	6	4
- oblast teplárenství	8	6
Schvalovací řízení	58	43
Správní řízení podle nařízení Komise (EU)	152	49
Správní řízení celkem za rok 2018	297	131

V průběhu roku 2018 ERÚ vedl v rámci zákonné kompetence podle čl. 62 odst. 2 písm. d) Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice, jedno řízení z moci úřední, které nabylo v roce 2018 právní moci.

V průběhu roku 2018 ERÚ řešil v rámci zákonné kompetence v souladu s § 17 odst. 6 až odst. 9 zákona č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změnách některých souvisejících zákonů, jednu žádost o vydání závazného stanoviska.

9.3.2. Sankční řízení vedená a ukončená v roce 2018

Odbor sankčních řízení zajišťuje výkon činnosti ERÚ ve věcech dozoru dle ustanovení § 18 odst. 3 energetického zákona. Úkolem Odboru sankčních řízení je zejména vedení správních řízení a rozhodování o přestupcích a podle energetického zákona, zákona o cenách, zákona o ochraně spotřebitele a zákona o podporovaných zdrojích energie v prvním stupni.

Odbor sankčních řízení v roce 2018 obdržel celkem 630 podnětů k zahájení správního řízení. Jednalo se o podněty na základě vlastních zjištění ERÚ v rámci kontrol provedených

dle kontrolního řádu i podněty z vnějších zdrojů, mezi které patřily zejména výsledky šetření Policie České republiky.

V roce 2018 zahájil Odbor sankčních řízení celkem 424 správní řízení pro podezření ze spáchání přestupků a 212 věcí odložil. Jednalo se zejména o podněty obdržené ze strany Policie České republiky s neznámým pachatelem.

Mezi nejčastěji porušované povinnosti podle energetického zákona v roce 2018 patří v oblasti elektroenergetiky ustanovení § 46 odst. 8 a 12, v oblasti plynárenství ustanovení § 68 odst. 3 a v oblasti teplárenství ustanovení § 11 odst. 1 písm. f). V rámci povinností podle zákona o ochraně spotřebitele docházelo nejčastěji k porušování ustanovení § 4 a podle zákona o cenách k porušování ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) a podle zákona o podporovaných zdrojích energie k porušování ustanovení § 7 odst. 5.

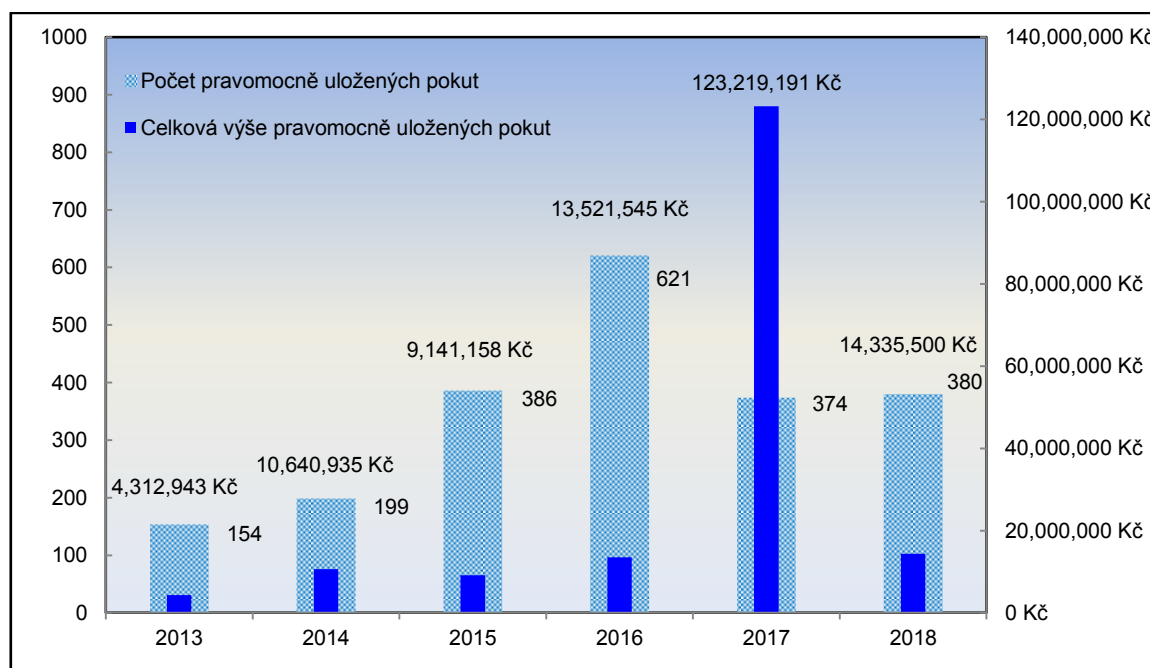
Odbor sankčních řízení v roce 2018 pravomocně rozhodl ve 455 správních řízeních, z čehož uložil účastníkům řízení pravomocně v 380 případech pokuty v celkové výši 14 335 500 Kč.

Tabulka č. 14 – Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení podle agendy

- podle energetického zákona	440
- podle zákona o cenách	4
- podle zákona o podporovaných zdrojích	5
- podle zákona o ochraně spotřebitele	6
Rozhodnutí o správních deliktech a přestupcích za rok 2018	455

V případě udržování protiprávních stavů způsobených protiprávním jednáním účastníků řízení jsou mimo pokut ve správních řízeních ukládána rovněž opatření k nápravě ve smyslu ustanovení § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona spočívající v odstranění protiprávního stavu, tj. sankce netrestní povahy mající reparační charakter.

Graf č. 18 – Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2013 až 2018

Odbor sankčních řízení zabezpečuje rovněž dodržování ustanovení § 17e odst. 1 písm. b) energetického zákona, které stanovuje povinnost ERÚ zveřejňovat pravomocná rozhodnutí při výkonu dozoru v energetických odvětvích a dozoru v oblasti ochrany spotřebitele na úseku podnikání v elektroenergetice a plynárenství.

9.3.3. Řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Energetický regulační úřad vydal v roce 2018 celkem 23 odmítnutí žádosti, popřípadě odmítnutí části žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě procesního ustanovení § 15 zákona ve spojení s konkrétním ustanovením hmotného předpisu v případech, kdy ERÚ jako povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhověl, a proto byl povinen vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti. K vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti, resp. části žádosti, o poskytnutí informace, došlo v níže uvedených oblastech žádostí žadatelů o informaci.

Oblast kontroly: 3

Oblast licencí: 1

Oblast legislativně správní: 5

Oblast podporovaných zdrojů: 4

Oblast regulace: 5

Ostatní: 5

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla vydána Výroční zpráva ERÚ o činnosti v oblasti poskytování informací – příloha č. 2.

9.3.4. Řízení o rozkladu v roce 2018

Rozhodování o rozkladu jako opravném prostředku proti prvostupňovým rozhodnutím ERÚ ve smyslu § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je svěřeno Radě ERÚ, která rozhoduje o rozkladech na základě doporučení rozkladové komise zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu. Energetický regulační úřad má v současné době zřízeny tři rozkladové komise, jednu pro oblast podporovaných zdrojů energie, jednu pro oblast energetické infrastruktury a obchodu a jednu pro oblast ochrany spotřebitele.

Rozkladové komise Rady ERÚ projednaly v roce 2018 celkem 141 rozklad. Na základě jejich projednání bylo rozhodnuto o 90 rozkladech. O 51 rozkladu projednaném rozkladovými komisemi v roce 2018 nebylo do konce roku 2018 rozhodnuto. Rada ERÚ v roce 2018 dále rozhodla o 35 rozkladech, které byly rozkladovou komisí projednány ještě v roce 2017, o 1 rozkladu projednaném v roce 2017 nebude rozhodnuto z důvodu rozhodnutí správního soudu. Celkem Rada ERÚ v roce 2018 vydala 125 rozhodnutí o rozkladu.

Dále rozkladové komise projednaly 5 podnětů k provedení přezkumného řízení.

Tabulka č. 15 – Přehled rozkladů podle agendy rozhodnutých v roce 2018

Rozklady proti rozhodnutím ve sporných řízeních	61
- elektroenergetika	28
- plynárenství	5
- teplárenství	6
- podporované zdroje	22
Rozklady proti rozhodnutím ve schvalovacích řízeních	1
Rozklady proti rozhodnutím o správních deliktech	49
- podle energetického zákona	28
- podle zákona o cenách	13
- podle zákona o podporovaných zdrojích	0
- podle zákona o ochraně spotřebitele	8
Rozklady ve věci žádostí o informace	6
Rozklady proti rozhodnutím ve věcech licenčních	8
Rozhodnutí o rozkladu celkem za rok 2018	125

10. Kontrolní a dohledová činnost

10.1. Kontroly podle kontrolního řádu

Energetický regulační úřad vykonává dozorovou činnost v energetických odvětvích v rozsahu působnosti dané ustanovením § 18 odst. 1 energetického zákona, tzn., že provádí kontrolu dodržování práv a povinností vyplývajících z energetického zákona v oblastech elektroenergetiky, plynárenství, teplárenství, povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele pouze v elektroenergetice a plynárenství, dodržování cenových předpisů ve všech energetických odvětvích a povinností vyplývajících ze zákona o podporovaných zdrojích energií, které k výrobě energie používají obnovitelné nebo druhotné zdroje.

Předmětem dozorové činnosti ERÚ je i kontrola dodržování podmínek stanovených v nařízeních, zejména v Nařízení o velkoobchodním trhu s energiemi, či povinnosti vyplývající z rozhodnutí Komise, agentury či Energetického regulačního úřadu.

Tabulka č. 16 – Přehled zjištěných porušení kontrolovaných povinností v roce 2018

Ukončené kontroly	Energetický zákon	Ochrana spotřebitele*	Cenová kontrola	Zákon o POZE	Celkem
- bez zjištění porušení kontrolovaného ustanovení	85	0	0	56	141
- se zjištěním porušení kontrolovaného ustanovení	298	2	11	6	317
Celkem	383	2	11	62	458

*/ asi 18 000 případů bylo předáno přímo do správního řízení

Energetický regulační úřad za rok 2018 evidoval celkem 1212 podnětů na prošetření jednání dodavatelů energií nebo osob, které povinnosti v energetice porušují. Z toho 518 podání se týkalo možného porušení zákona na ochranu spotřebitele, kdy úřad prošetřoval celkem asi 20 000 případů, ze kterých téměř 18 000 případů předal následně přímo k řešení do správního řízení, tj. řízení o přestupku.

Podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, ERÚ v roce 2018 ukončil celkem 458 kontrol v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, přičemž bylo zjištěno porušení u 69 procent případů.

10.1.1. Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství

V roce 2018 se podněty v oblasti elektroenergetiky a plynárenství týkaly zejména užití nekalých praktik držitelem licence na obchod s elektřinou nebo plynem, uvádění nepravdivých informací při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny nebo plynu, nevyúčtování dodávek elektřiny nebo plynu obchodníkem, podnikání bez licence, nevyřízení reklamaci vyúčtování či měření spotřeby držitelem licence na obchod s elektřinou nebo plynem, přerušení dodávek elektřiny nebo plynu do odběrného místa, zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu, stanovení nepřiměřené výše záloh a rozúčtování nákladů za elektřinu poskytovanou zákazníkem v rámci odběrného místa. Část

podnětů se týkala poškození energetických zařízení a narušení ochranných pásem těchto zařízení.

V odvětví elektroenergetiky a plynárenství byly v roce 2018 zahájeny celkem 264 kontroly, a to na základě vlastních poznatků z monitorování trhu, a dále po vyhodnocení podnětů, které úřad obdržel od jednotlivých účastníků trhu popř. ostatních subjektů.

V roce 2018 byla ukončena jedna cenová kontrola ekonomicky oprávněných nákladů u licencovaného subjektu, podléhajícího regulaci cen.

Z 259 ukončených kontrol v roce 2018 bylo zjištěno v 92 procentech porušení kontrolovaných povinností. V dalších 47 případech byly bez provedené kontroly předány zjištěné skutečnosti přímo do správních řízení, kdy v 39 případech se jednalo o porušení energetického zákona a v 8 případech o porušení zákona o ochraně spotřebitele (celkem se týkalo asi 18 000 spotřebitelů).

V oblasti elektroenergetiky a plynárenství bylo provedeno pět analýz ekonomicky oprávněných nákladů u vybraných licencovaných subjektů, podléhajících regulaci cen. V rámci analýz byly identifikovány ekonomicky neoprávněné náklady z hlediska jejich výše, obvyklosti či účelnosti.

10.1.2. Kontroly v oblasti teplárenství

Největší množství podání v roce 2018 v oblasti teplárenství zaslali odběratelé tepelné energie (např. bytová družstva, společenství vlastníků) a jednotliví koneční spotřebitelé tepelné energie. Z celkového počtu externích podání (podnětů) bylo téměř 49 procent zaměřeno na cenu tepelné energie. Kontrolu dodržování podmínek podnikání v teplárenství a cen tepelné energie ERÚ však zahajuje až na základě prošetření těchto podání, kdy je ověřována reálnost a důvodnost těchto podání.

V roce 2018 bylo v oblasti teplárenství zahájeno 95 kontrol, a to kontrol zaměřených na dodržování povinností vyplývajících z energetického zákona i z cenových předpisů. Předmětem kontrol je dodržování povinností dodavatelů tepelné energie při zabezpečení dodávek odběratelům, způsob měření, vyhodnocování a vyúčtování dodané tepelné energie, výše poskytovaných záloh či výše ceny tepelné energie a cenové podmínky odběrných míst.

V oblasti teplárenství bylo ukončeno celkem 87 kontrol, přičemž v rámci ukončených cenových kontrol bylo ve všech kontrolách zjištěno porušení cenových předpisů. Další zjištění porušení předpisů se týkalo dodavatelů tepelné energie, kteří dodávky tepelné energie neměřili nebo měřili, ale podle změřených hodnot nevyúčtovali, případně neposkytovali odběratelům na dokladech o vyúčtování všechny informace stanovené prováděcím předpisem.

10.1.3. Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie

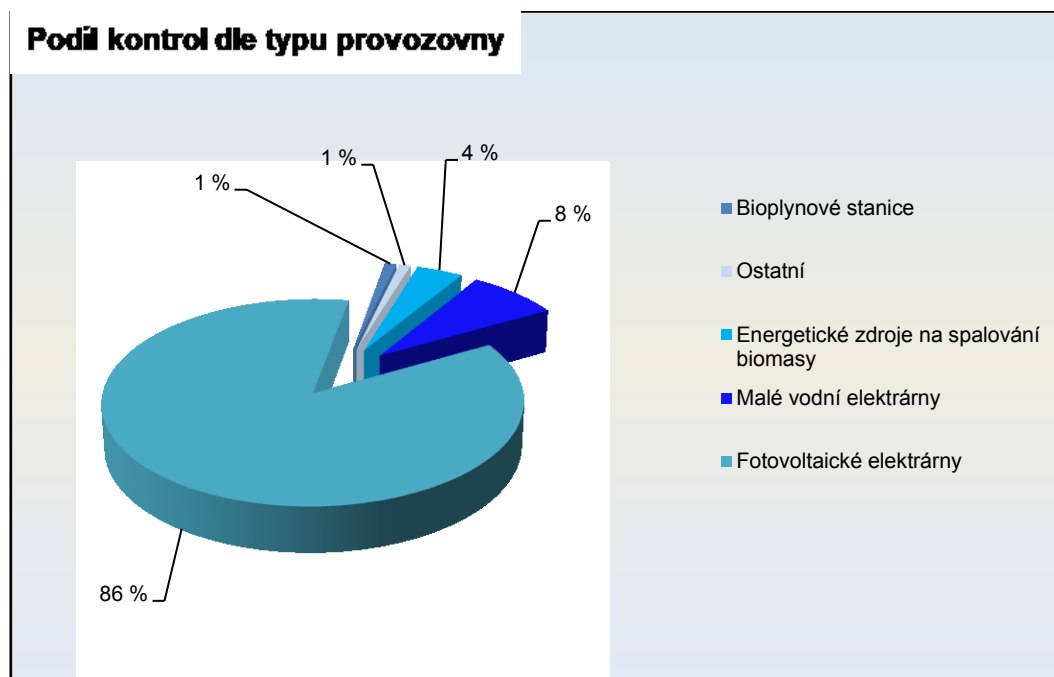
Dozorová činnost v oblasti podporovaných zdrojů energie se týkala držitelů licence pro podnikání v energetických odvětvích, kteří zpravidla čerpali na vyrobenou elektrickou energii podporu ve formě výkupních cen nebo zelených bonusů. V roce 2018 se jednalo zejména o kontroly fotovoltaiických elektráren, malých vodních elektráren a kogeneračních jednotek. Část kontrolní činnosti tvořily dále mj. kontroly výrobců elektřiny z biomasy a dodavatelů paliva z biomasy.

V roce 2018 bylo v oblasti podporovaných zdrojů energie zahájeno celkem 116 kontrol, zaměřených na plnění povinností daných energetickým zákonem a zákonem o podporovaných

zdrojích. Kontroly byly zahájeny z vlastních poznatků ERÚ ze statistické činnosti, z podnětů veřejnosti či od operátora trhu.

V roce 2018 bylo ukončeno celkem 112 kontrol. Předmětem kontrolní činnosti zpravidla byly kontroly dodržování povinností držitele licence spojených s provozem podporovaných zdrojů energie, způsob měření energie a splnění technických podmínek pro čerpání podpory. V roce 2018 ERÚ provedl i kontroly za účelem ověření, zda výrobci elektřiny a paliva vedou a uchovávají řádně dokumenty o použitých druzích paliva z biomasy.

Graf č. 19 – Přehled počtu kontrol podle typu provozovny

10.2. REMIT

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (nařízení REMIT), jakožto právní předpis, jehož účelem je zamezit zneužívání energetického trhu (zákaz obchodování zasvěcených osob a zákaz manipulace s trhem) a podpořit spravedlivou hospodářskou soutěž na tomto trhu, stanovuje řadu povinností, jež mají účastníci trhu dodržovat: povinnost účastníků trhu zaregistrovat se u příslušného vnitrostátního regulačního orgánu do Národního registru účastníků trhu a udržovat údaje aktuální, oznamovat ACER transakce včetně příkazů k obchodování a fundamentální data a zveřejňovat důvěrné informace.

K 31. prosinci 2018 bylo v Národním registru účastníků trhu zaregistrováno 465 uživatelských účtů a 378 účastníků trhu.

V souvislosti s posílením spolupráce při ochraně a podpoře hospodářské soutěže se odbor REMIT v roce 2018 účastnil společných jednání mezi Úřadem pro hospodářskou soutěž (ÚOHS) a ERÚ. Ze společných jednání ÚOHS a odboru REMIT vzešel také způsob, kterým budou předávány podněty – od prvotní informace až po sdílení podkladů ke konkrétním kauzám, a to bez zbytečných odkladů. Výměna a využití informací mezi REMIT a ÚOHS je jednou z iniciativ, díky které rozvíjíme vzájemnou spolupráci při dohledu nad energetickými velkoobchodními trhy. Cílem spolupráce v oblasti porušení nařízení REMIT je vymezení jednotlivých druhů chování účastníků velkoobchodního trhu s energií, které

vykazují známky možného zneužití trhu definovaného v nařízení REMIT a které zároveň mohou znamenat porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže.

10.2.1. Dohledová činnost

V rámci zajištění dodržování čl. 8 nařízení REMIT bylo provedeno šetření ohledně možného podezření na neposkytnutí záznamů o transakcích na velkoobchodních trzích s energií ACER.

V několika případech bylo zjištěno podezření na porušení oznamovací povinnosti. V rámci další dohledové činnosti ERÚ ve spolupráci s ACER bylo zjištěno podezření na možnou manipulaci s trhem podle čl. 5 nařízení REMIT.

10.2.2. Mezinárodní spolupráce

V rámci jednání nadnárodních pracovních skupin organizovaných ACER i CEER se zástupci ERÚ podíleli na tvorbě dokumentů doplňujících implementaci nařízení REMIT. Za účelem zajištění kontinuální spolupráce při šetření podezření porušení nařízení REMIT bylo uzavřeno Mnohostranné memorandum o regionální spolupráci mezi Rakouskem, Maďarskem, Chorvatskem, Slovinskem, Polskem a ČR. V rámci regionální spolupráce proběhlo v roce 2018 jednání ve Slovinsku, na kterém zástupci národních regulátorů prezentovali statistiku aktuálně řešených případů a metodické postupy samotného šetření.

11. Rozpočtové hospodaření

11.1. Rozpočet kapitoly

Rozpočet kapitoly 349 – Energetický regulační úřad byl schválen jako součást zákona č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2018 ze dne 19. prosince 2017.

Původně schválený rozpočet pro kapitolu ERÚ v oblasti příjmů celkem ve výši 426 797,00 tis. Kč a výdajů celkem ve výši 288 190,08 tis. Kč byl za období roku 2018 v oblasti výdajů celkem snížen jedním rozpočtovým opatřením v pravomoci MF na výši 10 000,00 tis. Kč (rozpočet po změnách). Konečný rozpočet byl upraven šesti rozpočtovými opatřeními, která představovala povolené překročení výdajů kapitoly (zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů) na výši 344 275,60 tis. Kč, dále bylo provedeno šest rozpočtových opatření ve vlastní pravomoci (přesun mezi rozpočtovými položkami). Celkem byl rozpočet výdajů upraven třináctkrát.

11.2. Příjmy kapitoly

Pro rok 2018 byly rozpočtovány *příjmy celkem* ve výši 426 797,00 tis. Kč, z toho *daňové příjmy* ve výši 292 297,00 tis. Kč a *nedaňové příjmy* 134 500,00 tis. Kč. Finanční prostředky na závazném ukazateli příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky celkem nebyly rozpočtovány.

Celkem k 31. prosinci 2018 byla v oblasti příjmů vykázána skutečnost ve výši 311 324,13 tis. Kč, tj. plnění na 72,94 procenta proti schválenému rozpočtu příjmů celkem a plnění na 104,59 procenta proti stejnému období roku 2017 (absolutně zvýšení o 13 651,55 tis. Kč).

U *daňových příjmů* došlo k 31. prosinci 2018 ke skutečnému plnění ve výši 297 124,93 tis. Kč, tj. k plnění na 101,65 procenta proti schválenému rozpočtu. Tyto daňové příjmy byly naplňovány výběrem správních poplatků za udělování, změnu a obnovu licencí subjektům podnikajícím v energetice, a dále na základě poplatku na činnost ERÚ.

U *nedaňových příjmů* došlo k 31. prosinci 2018 ke skutečnému plnění ve výši 14 199,21 tis. Kč, tj. k plnění na 10,56 procenta proti schválenému rozpočtu. Tyto nedaňové příjmy byly naplňovány především příjmy z udělování pokut v energetice úřadem a ostatními nahodilými příjmy. Neplnění nedaňových příjmů bylo především způsobeno neuhrazením vyměřených pokut v právní moci nebo podáním opravných prostředků proti uděleným pokutám.

Správní pokuty

V roce 2018 bylo uhrazeno 368 pokut uložených ve správním řízení v celkové výši 13 544,49 tis. Kč (bez nákladů řízení), tj. zvýšení proti roku 2017 o 26,02 procenta (absolutně o 2 796,81 tis. Kč). V počtu uhrazených pokut došlo ke snížení proti roku 2017 o 3,41 procenta (tj. absolutně o 13 pokut).

V oblasti uložených pokut v právní moci bylo k 31. prosinci 2018 vykazováno 318 neuhrazených pohledávek v celkové výši 120 253,36 tis. Kč (bez nákladů řízení), tedy zvýšení proti roku 2017 o 0,48 procenta (tj. absolutně o 573,03 tis. Kč). V počtu neuhrazených pokut došlo ke zvýšení proti roku 2017 o 9,28 procenta (tj. absolutně o 27 pokut). Celková výše neuhrazených pokut je ovlivněna zejména pokutou za společnost

Pražská teplárenská a.s. ve výši 111 287,90 tis. Kč. Zde probíhá soudní řízení. Ostatní neuhrazené pokuty jsou ve výši 8 965,46 tis. Kč.

11.3. Výdaje kapitoly

Pro rok 2018 byly rozpočtovány *výdaje celkem* ve výši 288 190,08 tis. Kč (schválený rozpočet), v průběhu roku 2018 byly upraveny na výši 278 190,08 tis. Kč (rozpočet po změnách). Z důvodu použití nároků z nespotřebovaných výdajů (§ 47 zákona o rozpočtových pravidlech) v celkové výši 66 085,52 tis. Kč byl konečný rozpočet kapitoly *výdaje celkem* ve výši 344 275,60 tis. Kč.

Výsledek skutečného čerpání výdajů celkem a porovnání s konečným rozpočtem výdajů za rok 2018 je uveden v tabulce č. 17.

Tabulka č. 17 – Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2018

Výsledky čerpání rozpočtu	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění proti konečnému rozpočtu [%]	Plnění proti skutečnosti roku 2017 [%]
Výdaje celkem	344 275,60	294 476,53	85,54	102,83
z toho:				
čerpání kapitálových výdajů	20 845,00	8 171,24	39,20	75,25
čerpání běžných výdajů	323 430,60	286 305,29	88,52	103,91

Úspory běžných a kapitálových výdajů

Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností, vždy ve vztahu k dosažení maximálního přínosu pro úřad a jeho činnosti. S ohledem na výše uvedené došlo k úspoře finančních prostředků v rámci rozpočtu výdajů celkem ve výši 49 799,07 tis. Kč, a to zejména v těchto oblastech:

- oblast platy a ostatní osobní výdaje vč. pojistného a FKSP 14 833,92 tis. Kč,
- oblast programového financování EDS/SMVS (ISPROFIN) 12 708,14 tis. Kč,
- oblast ostatních běžných výdajů (mimo EDS/SMVS, platy) 22 257,01 tis. Kč.

Kapitola 349 vykazovala nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2019 v celkové výši 104 749,81 tis. Kč, z toho profilující výdaje (programové financování EDS/SMVS, prostředky na platy) ve výši 57 268,66 tis. Kč a neprofilující výdaje ve výši 47 481,15 tis. Kč.

K této úspoře finančních prostředků z rozpočtového roku 2018 došlo především úsporou v oblasti platů za neobsazená systemizovaná místa a ostatních plateb za provedenou práci včetně příslušenství a FKSP, nerealizováním záměrů zadání znaleckých posudků v oblasti investic a ocenění majetku velkých energetických společností a ostatních posudků, nedočerpání finančních prostředků z uzavřených smluvních dokumentů v oblasti poradenství (právní poradenství pro odborné útvary a v oblasti REMIT), úsporou v oblasti energií, vzdělávání, pořízení majetku (nákup PC, kancelářský nábytek), cestovného.

11.3.1. Programové financování

V systému programového financování majetku jsou zavedeny pro rok 2018 dva programy, a to program číslo 149 010 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2008 až 2018* a program číslo 149 020 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické*

základny ERÚ na období 2016 až 2020. Každý program se skládá ze dvou podprogramů. základny ERÚ na období 2016 až 2020. Každý program se skládá ze dvou podprogramů. Základním cílem programů je zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny úřadu s maximálním důrazem na oblast ICT (informační a komunikační technologie).

Informační a telekomunikační technologie v ERÚ

Vzhledem k tomu, že většina agend, které ERÚ zajišťuje, jsou soustředěny v Jednotném informačním systému ERÚ (JIS), většina finančních prostředků v rámci podprogramu ICT byla čerpána na jeho rozvoj.

Během roku 2018 byly realizovány především tyto aktivity v oblasti ICT:

- v rámci JIS byly provedeny úpravy v oblasti spisové služby, modulu elektronické podatelny a kontrol, implementace personálního modulu, dále podepisování elektronických dokumentů kvalifikovaným zaměstnaneckým certifikátem,
- úspěšně proběhl u úřadu recertifikační audit podle normy ČSN ISI/IEC 2007:2013, ERÚ je nadále oprávněn používat certifikační značku CQS a IQNet v oblasti systému řízení bezpečnosti informací (ISMS),
- probíhala průběžná obměna zastaralých prostředků ICT, upgrade operačních a systémových programů, dále bylo implementováno řešení pro správu a zabezpečení sítě.

Výsledné hospodaření programového financování majetku v roce 2018 podle podprogramů zachycuje tabulka č. 18. V souladu s prioritami úřadu byl pro rok 2018 vyčleněn největší objem finančních prostředků pro informační technologie (podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT).

Tabulka č. 18 – Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2018

	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Programy č. 149 010, 149 020 celkem	22 835,52	10 127,39	44,35
z toho:			
podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT	15 755,52	5 834,76	37,03
podprogram č. 149 012, 149 022	7 080,00	4 292,63	60,63

11.3.2. Výdaje na zahraniční pracovní cesty

V průběhu roku 2018 se uskutečnily celkem 152 zahraniční pracovní cesty zaměstnanců úřadu, které zahrnovaly účast na zasedáních pracovních formací ACER, CEER, regionálních iniciativ, na mezinárodních jednáních, jednáních se zástupci partnerských regulačních úřadů a konferencích v souladu s naplňováním poslání úřadu v oblasti zahraniční spolupráce a se zapojením do činnosti mezinárodních struktur.

Výdaje za oblast zahraničních pracovních cest za rok 2018 dosáhly celkového finančního objemu 3 773,75 tis. Kč. U několika zahraničních pracovních cest došlo k úspoře rozpočtových výdajů kapitoly z důvodu refundace nákladů na dopravu delegátů úřadu především na zasedání Rady regulátorů ACER v celkové výši 78,58 tis. Kč.

Na úhradu členského příspěvku za rok 2018 (rozpočtová položka 5532 – ostatní neinvestiční transfery do zahraničí) v organizaci CEER byla vynaložena částka ve výši 846,12 tis. Kč (32 939 EUR).

11.3.3. Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v § 39 odst. 3 ukládá správci kapitoly soustavné sledování a vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů své kapitoly. Proto úřad s výše uvedenou povinností pravidelně vyhodnocuje vynakládání prostředků kapitoly na základě pravidelných čtvrtletních zpráv o hospodaření a souhrnného ročního vyhodnocení.

V souladu s příslušnou legislativou úřad vyhodnocuje kritéria účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jak v rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, tak i v průběžné a následné řídicí kontrole. Jedná se o kontrolu realizovanou podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů a příslušné prováděcí vyhlášky MF č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti veřejných zakázek (VZ) postupoval ERÚ podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vnitřní směrnicí k postupu zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a ostatními předpisy týkajícími se veřejných zakázek. V režimu zákona (v podlimitním režimu) byla realizována jedna veřejná zakázka, a to na zajištění jazykové výuky pro zaměstnance ERÚ na roky 2019 a 2020. U veřejných zakázek malého rozsahu, s předpokládanou hodnotou vyšší než 100 tis. Kč bez DPH, bylo realizováno 35 veřejných zakázek, a to zejména formou otevřené výzvy (u 80 procent VZ), která umožnila přístup k zakázce všem dodavatelům bez omezení.

Na tyto veřejné zakázky v oblasti dodávek nebo služeb byly průměrně podány dvě nabídky na jednu veřejnou zakázku. Finanční úspora u těchto veřejných zakázek byla vyčíslena, ve vztahu ke stanovené předpokládané hodnotě, v částce 500 tis. Kč bez DPH. Pro realizaci zadávacích řízení ERÚ důsledně využíval elektronické nástroje, a to Národní elektronický nástroj (NEN) a E-ZAK. Smluvní dokumenty z výsledků realizovaných veřejných zakázek byly, v souladu se zákonem č. 340/2015 Sb., zákon o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňovány v Registru smluv.

11.3.4. Plnění závazných ukazatelů

Všechny stanovené závazné ukazatele byly splněny a v žádném z nich nedošlo k nepovolenému překročení plánovaného objemu finančních prostředků – příloha č. 3.

Podrobný rozbor rozpočtového hospodaření je uveden v příslušných částech návrhu státního závěrečného účtu kapitoly 349 – ERÚ za rok 2018 včetně tabulkových příloh a sestav.

11.4. Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích

Převody z peněžních (vlastních) fondů do příjmů kapitoly 349 nebyly v roce 2018 realizovány. Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) byl průběžně vytvářen a čerpán v souladu s příslušnými předpisy, zůstatek na účtu k 31. prosinci 2018 byl ve výši 850,91 tis. Kč. Stav rezervního fondu k 31. prosinci 2018 vykazoval nulovou hodnotu.

Stav majetku ERÚ byl k 31. prosinci 2018 v pořizovací ceně 215 655,66 tis. Kč a v zůstatkové ceně po provedených oprávkách k 31. prosinci 2018 ve výši 71 399,09 tis. Kč.

Celková hodnota majetku v roce 2018 proti roku 2017 v pořizovacích cenách vzrostla o 7 695,38 tis. Kč.

Celkové pohledávky byly k 31. prosinci 2018 ve výši 124 945,32 tis. Kč. Z této částky tvořily největší část ve výši 120 442,79 tis. Kč (včetně nákladů řízení) pokuty ve správním řízení vyplývající z kontrol za subjekty podnikající v energetice v dodržování platných zákonů a na dodržování cenových rozhodnutí ERÚ účinných v kontrolovaném roce. Dále byly tvořeny náklady příštích období ve výši 3 677,04 tis. Kč, pohledávkami za FO a PO ve výši 493,09 tis. Kč, poskytnutými provozními zálohami dodavatelům ve výši 303,95 tis. Kč (podrobněji oddíl XV.), pohledávkami za zaměstnanci ve výši 20,65 tis. Kč a jistinou na poskytnuté služby ve výši 7,80 tis. Kč. Úřad nevedl k 31. prosinci 2018 žádné pohledávky z obchodního styku.

Celkové závazky byly k 31. prosinci 2018 ve výši 63 378,59 tis. Kč. Tyto závazky byly tvořeny závazky vůči zaměstnancům, závazky ze sociálního a zdravotního pojištění a z odvodu daně z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance v celkové výši 16 941,35 tis. Kč, vyplývaly z vyúčtování mezd za měsíc prosinec 2018, které byly uhrazeny ve výplatním termínu 10. ledna 2019. Dále je tvořil energetický regulační fond ve výši 45 444,39 tis. Kč, výdaje příštích období ve výši 717,29 tis. Kč, zůstatek účtu platebních karet u ČSOB, a.s. ve výši 0,56 tis. Kč a vyúčtování přídělu fondu FKSP za rok 2018 ve výši 275,00 tis. Kč. Úřad neměl žádné závazky vůči dodavatelům – dodavatelské faktury, které přišly do úřadu do konce roku 2018, byly uhrazeny. Úřad nevykazoval k 31. prosinci 2018 žádné závazky po lhůtě splatnosti.

12. Lidské zdroje

Činnosti úřadu v oblasti personálních a organizačních činností byly v roce 2018 soustředěny na zajišťování zejména následujících úkolů:

12.1. Personální agenda

Schváleným rozpočtem a systemizací na rok 2018 byl stanoven počet zaměstnanců úřadu ve výši 333. Po složitých a opakovaných jednáních s MF kolem požadovaného zvýšení plánovaného počtu systemizovaných míst došlo ke zvýšení z pohledu průměrných přepočtených stavů zaměstnanců z 311 míst z roku 2017 na 333 místa pro rok 2018. Z pohledu fyzických stavů došlo ke zvýšení o 20 systemizovaných míst z 313 pro rok 2017 na 333 pro rok 2018. Vzhledem ke skutečnosti, že k financování těchto 20 nových míst byly používány nároky z nespotřebovaných výdajů, tak tyto dopady nebyly promítnuty do úpravy rozpočtu. Spolu s předchozím rozpočtem tak rozpočet na rok 2018 nepokrýval celkem 30 systemizovaných míst. Proto rozpočtovým opatřením byly postupně zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let.

Hlavním úkolem na rok 2018 byla snaha obsadit volné systemizované pozice a vytvořit tak potřebnou administrativní kapacitu úřadu. Úřad rovněž zajišťoval úřednickou zkoušku v oboru služby 37 – energetika nejen pro ERÚ, ale pro celou státní správu. V roce 2018 proběhlo celkem 12 termínů úřednických zkoušek.

Úřad měl značné problémy v oblasti obsazování služebních míst podle zákona o státní službě. Přestože se očekávaly pozitivní dopady po změně legislativy v průběhu roku 2017, praxe v roce 2018 toto nepotvrdila. O přetrvávající neuspokojivé situaci svědčí skutečnost, že v současné době je připravována další významná novela zákona o státní službě a příslušné prováděcí legislativy. Problémem byla vedle finančního pohledu i oblast náročných úřednických zkoušek. Vzhledem k ekonomické situaci a velké poptávce po kvalitní pracovní síle v rámci celého národního hospodářství se situace zhoršuje.

12.2. Vzdělávací činnost

Úřad disponoval dostatečným objemem rozpočtových prostředků v oblasti vzdělávání a byl tak plně schopen zajistit požadované vzdělávací aktivity. Na vzdělávání zaměstnanců byly opět vynaloženy značné finanční prostředky, a to ve výši 2 217,12 tis. Kč (z toho výdajové položky 5167 – služby školení a vzdělávání 2 038,30 tis. Kč, položka 5169 - nákup ostatních služeb 45,14 tis. Kč, položka 5176 - poplatky na konference 133,68 tis. Kč). Celkové výdaje na vzdělávání za rok 2018 tak představují podíl 1,31 procenta ze skutečných nákladů na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru (včetně platu předsedy Rady ERÚ a členů Rady ERÚ). Nebylo již potřeba realizovat ve větší míře rozsáhlejší vzdělávací akce jako v letech předchozích.

Celou oblast vzdělávání lze rozdělit na následující části:

12.2.1. Vstupní vzdělávání

a) Vstupní vzdělávání úvodní

Vstupní vzdělávání úvodní absolvovali 42 zaměstnanci.

b) Vstupní vzdělávání následné

Vstupní vzdělávání následné je organizováno ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu. Cílem je seznámit účastníky se základy právního řádu, s fungováním veřejné správy, s problematikou veřejných financí apod. Vstupního vzdělávání následného se zúčastnilo 13 zaměstnanců. Bylo formou přípravy státního zaměstnance k vykonání obecné i zvláštní části úřednické zkoušky. Na základě této přípravy vykonali 34 státní zaměstnanci ERÚ úřednickou zkoušku z oboru služby 37 – Energetika, 13 zaměstnanců z oboru služby 29 – Legislativa a právní činnost, 2 zaměstnanci z oboru služby 78 – Organizační věci státní služby a správa služebních vztahů státních zaměstnanců, příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání, 2 zaměstnanci z oboru služby 36 – Informační a komunikační technologie, 1 zaměstnanec z oboru služby 44 – Obchod a mezinárodní ekonomické vztahy a 1 zaměstnanec z oboru služby 76 – Ochrana osobních údajů.

12.2.2. Prohlubující vzdělávánía) Prohlubující vzdělávání manažerské, vzdělávání představených

Proběhlo čtyřdenní manažerské školení „Manažerská akademie“, kterého se zúčastnila jedna představená úřadu. Dále proběhlo školení „Manažer na startovní čáře“, kterého se zúčastnil jeden představený úřadu.

b) Jazykové vzdělávání zaměstnanců

V roce 2018 probíhala v širší míře jazyková výuka, do které byla zařazena i část nově nastupujících zaměstnanců.

Pro rok 2018 bylo stanoveno celkem 75 systemizovaných míst, u nichž je znalost jednoho světového jazyka kvalifikačním předpokladem. K 31. prosinci 2018 bylo ze stanoveného počtu 75 systemizovaných míst 11 systemizovaných míst neobsazeno. U 64 obsazených systemizovaných míst plně splňovali jazykovou kvalifikaci všichni 64 zaměstnanci.

Tabulka č. 19 – Jazykové znalosti zaměstnanců – stav k 31. prosinci. 2018

	Počet vybraných míst, pro která byl stanoven kvalifikační požadavek standardizované jazykové zkoušky, seřazených podle úrovně znalostí				Celkový počet stanovených požadavků na pracovní místa
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	
Anglický jazyk	70	5			75
Celkem	70	5			75

c) Ostatní prohlubující vzdělávání bylo zaměřeno na:

- školení z oblasti GDPR,
- školení z oblasti interního auditu,
- vybranou účetní problematiku a aktuální daňovou a účetní legislativu v roce 2018,
- školení k zákonu č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách,
- školení Etiky a protikorupčních opatření,
- znalosti MS Office,
- vyhlášku č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice,
- školení odborné způsobilosti řidičů,
- další průběžná školení podle jednotlivých oblastí vyplývající z legislativních změn.

Celkem se uskutečnily 162 vzdělávací akce, stejně jako v roce 2017, proškoleny v nich bylo v přepočtu 798 osob (v roce 2017 byla proškoleny v přepočtu 921 osoba).

Tabulka č. 20 – Struktura výdajů na vzdělávání

Druh vzdělávání	Jazykové vzdělávání [tis. Kč]	Ostatní vzdělávání a školení [tis. Kč]	Celkem [tis. Kč]
Částka	970,51	1 246,61	2 217,12

Na jazykové vzdělávání bylo vynaloženo celkem 970,51 tis. Kč, což je mírný nárůst proti roku 2017 (905,24 tis. Kč). U ostatního vzdělávání se snížila částka výdajů proti roku 2017 (2 752,92 tis. Kč).

12.3. Zaměstnanci

Schválený rozpočet na rok 2018 v oblasti závazného průřezového ukazatele Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci byl ve výši 170 354,71 tis. Kč. Konečný rozpočet byl ve výši 183 271,71 tis. Kč (splněn na 93,96 procenta), skutečnost 172 207,65 tis. Kč, z toho závazný průřezový ukazatel - Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech – schválený rozpočet ve výši 26 585,12 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 28 585,12 tis. Kč byl splněn na 92,50 procenta, skutečnost 26 440,47 tis. Kč a závazný průřezový ukazatel - Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě - schválený rozpočet ve výši 134 226,47 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 142 480,47 tis. Kč byl splněn na 94,83 procenta, skutečnost 135 113,14 tis. Kč a závazný průřezový ukazatel Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů - schválený rozpočet ve výši 7 227,60 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 7 227,60 tis. Kč byl splněn na 98,71 procenta, skutečnost 7 134,44 tis. Kč. U výdajových položek Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech a Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě byly počátkem roku zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů s cílem zajistit financování všech systemizovaných míst. Vzhledem ke skutečnosti, že se ale nedařilo obsazování všech volných míst, nebyly tyto finanční prostředky výrazněji čerpány a budou sloužit k financování rozpočtově nekrytých míst v roce 2019.

Rozpočtovaný průměrný plat na rok 2018 byl plánován ve výši 42 052 Kč (počítáno ze schváleného rozpočtu), skutečně dosažený průměrný plat byl ve výši 50 962 Kč, index 121,19 procenta. Zde je nutno připomenout skutečnost, že ve schváleném rozpočtu nebyly naplánovány finanční prostředky pro 30 systemizovaných míst – tyto se předpokládaly po dohodě s MF hradit z nároků z nespotřebovaných výdajů let minulých. Proto plánovaný plat je na nižší úrovni. Při meziročním porovnání skutečně dosaženého průměrného platu 2018/2017 činí index 99,38 procenta, při meziroční inflaci 2,10 procenta. Na růst průměrného platu má především vliv zvyšování tarifních složek platu od 1. listopadu 2017 o 10 procent. K mírnému meziročnímu poklesu celkového průměrného platu došlo z důvodu nižších výplat pobídkových složek v porovnání s rokem 2017, kdy byly vyplaceny větší objemy. Prostředky na platy byly čerpány úměrně s mírou obsazenosti volných systemizovaných míst.

Průměrný přepočtený stav za sledované období roku 2018 činil 276 zaměstnanců na plán 333 zaměstnanci, což představuje plnění 82,88 procenta. Proti roku 2017 je to zvýšení o 14 zaměstnanců. Plánovaný průměrný přepočtený stav státních zaměstnanců (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 272 byl splněn na 79,41 procenta, skutečnost 216, průměrný

plánovaný přepočtený stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 56 byl splněn na 98,21 procenta, skutečnost 55.

Fyzický evidenční stav k 31. prosinci 2018 činil 282 zaměstnanci proti plánu 333 zaměstnanci (schválený rozpočet a systemizace k 31. prosinci 2018). Pro srovnání je to o 14 více proti stavu k 31. prosinci 2017. Plánovaný fyzický stav státních zaměstnanců v režimu zákona o státní službě k 31. prosinci 2018 ve výši 272 byl splněn na 81,99 procenta, skutečnost 223 státní zaměstnanci, plánovaný fyzický stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce k 31. prosinci 2018 ve výši 56 byl splněn na 98,21 procenta, skutečnost 55 zaměstnanců.

Po celý rok 2018 neustále probíhala opakovaná výběrová řízení s cílem obsadit volná systemizovaná místa. Úřad však opakovaně narážel na některé problémy vyplývající z platných ustanovení zákona o státní službě. K již známému problému a faktoru platových rozdílů (případně dalších zaměstnaneckých benefitů) mezi státní a privátní sférou, které se jen prohloubily s rostoucí ekonomikou a poptávkou privátní sféry po odborně kvalifikované síle, se navíc naplno přidaly dopady aplikace zákona o státní službě.

Stejně jako v předešlém období v celé řadě případů není pro nové uchazeče přijatelný systém nástupu, režim dob určitých a povinností skládat zkoušky z oborů služeb. Situaci výrazně nezlepšila ani přijatá novela zákona o státní službě s účinností od 1. června 2017. V konečném porovnání podmínek s privátní sférou není úřad schopný splnit požadavky a očekávání nových zaměstnanců. V praxi se tak nadále i v roce 2018 projevovaly negativní dopady v oblasti aplikace zákona o státní službě, a to v oblasti vlastní administrativní a procesní náročnosti personální a mzdové agendy i ve vztahu k okruhu potenciálních zájemců o vstup do státní správy.

Přes velký počet opakovaných výběrových řízení v průběhu roku 2018 se řadu volných míst nepodařilo obsadit vhodnými kandidáty a v praxi to způsobuje v některých odborných útvech vážné provozní problémy. V roce 2018 bylo vyhlášeno a realizováno 146 výběrových řízení na služební místa, 30 výběrových řízení v režimu zákoníku práce na služební místa a 1 výběrové řízení v režimu zákoníku práce na pracovní místo. Výsledkem této činnosti je nárůst počtu zaměstnanců o 14 na 282 fyzické zaměstnance k 31. prosinci 2018 v porovnání s 31. prosincem 2017. Svůj vliv v počtu zaměstnanců sehrává rovněž skutečnost, že v průběhu roku 2018 odešlo na mateřskou dovolenou 5 zaměstnankyň a tato místa není jednoduché obsazovat vzhledem k časovým omezením (doba určitá). K dalším hlavním důvodům odchodů zaměstnanců patří rozsáhlá administrativní zátěž při výkonu služebních činností v rámci státní správy.

V průběhu roku 2018 musel úřad dále využívat formy dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti na výkon prací, kde je to umožněno legislativou (především ve vazbě na zákon o státní službě) a musel zaměstnávat formou dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti dalšího 21 zaměstnance (stav k 31. prosinci 2018). Protože v průběhu roku 2017 došlo k rozšíření počtu rozkladových komisí, tak i v roce 2018 významnou část tvořily dohody se členy rozkladových komisí.

V oblasti čerpání výdajů na ostatní platby za provedenou práci (podseskupení položek 502) bylo vyplaceno:

- položka 5021- ostatní osobní výdaje: 1 859,26 tis. Kč

Přes veškeré úsilí se jen velmi obtížně a postupně uspokojují nejnnutnější potřeby úřadu jak z hlediska počtu, tak kvalifikace zaměstnanců v jednotlivých organizačních útvech. Z výše uvedených důvodů však úřad musí řadu výběrových řízení provádět opakovaně a často

tak jde o delší časové období, než se podaří zajistit vhodné kandidáty na volné pozice. Jak již bylo konstatováno v roce minulém, v okruhu zájemců o zaměstnání v úřadu je zcela patrný posun do oblasti mladých absolventů (především žen) bez odpovídající praxe. S ohledem na výše uvedené skutečnosti, kdy úřad jen velmi pomalu a obtížně naplňuje volná systemizovaná místa, došlo u některých pozic ke snížení počtu oborů služby či snížení jazykových kvalifikačních požadavků. Dlouhodobé problémy s nedostatkem vhodných uchazečů má úřad ve všech lokalitách, kde má dislokovaná pracoviště.

V průběhu roku došlo k 45 nástupům a k 31 výstupu zaměstnanců. Z celkového fyzického počtu 282 zaměstnanci k 31. prosinci 2018 mělo 100 zaměstnanců pracoviště (místo výkonu práce, služební působiště/dohoda o pravidelném pracovišti) v Jihlavě, 84 zaměstnanci měli pracoviště v Praze a 98 zaměstnanců v Ostravě.

Procentuální zastoupení mužů a žen bylo zcela vyvážené, ale stále sílí rostoucí trend nárůstu počtu žen, mimo jiné i z platových důvodů. Tato situace se projevovala především na okruhu účastníků ve výběrových řízeních na volné systemizované pozice. V rámci představených a vedoucích zaměstnanců bylo k 31. prosinci 2018 z celkového počtu 71 plánovaná pozice obsazeno 60, z toho 15 ženami, tj. podíl 21,13 procenta.

I přes asi 8 procentní pokles v porovnání s rokem 2017 byl patrný velmi vysoký podíl zaměstnanců do 5 let trvání pracovního poměru (63,8 procenta). Vedle nástupů nových zaměstnanců na rozšířené agendy úřadu v tom svůj výrazný podíl sehrává i zvýšená fluktuace zaměstnanců, především z titulu některých dopadů zákona o státní službě. Dalším důvodem jsou zřejmě důvody platové a silná poptávka po vysokoškolsky vzdělaných odbornících s technickým a právním vzděláním, kdy řada podnikatelských subjektů nabízí zcela nesrovnatelné podmínky především mladým zaměstnancům. Svou roli sehrává i náročnost a komplikovanost úřadem vykonávaných agend.

Počet vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců v roce 2018 proti roku 2017 v absolutním vyjádření vzrostl o 15. Úřadu se tak stále daří zvyšovat tento poměrný ukazatel – 83,3 procenta. Struktura vzdělání koresponduje s velmi vysokými nároky kladenými na zaměstnance a neustále rostoucí obtížností stávajících agend včetně nově vykonávaných.

12.4. Organizační činnosti

Rok 2018 byl podobně jako rok předešlý zcela mimořádný rovněž v oblasti organizační. V souvislosti s aplikací dopadů energetického zákona, změny služebního zákona a další legislativy musely být postupně přepracovány některé vnitřní normy. V průběhu roku 2018 byly celkem vydány 54 vnitřní normy, 44 formou usnesení Rady ERÚ a 10 v podobě metodických upřesňujících pokynů pro zlepšení a standardizaci činností a postupů odborných útvarů úřadu.

V průběhu roku 2018 Rada ERÚ rozhodla o třech organizačních změnách týkajících se roku 2018, bez negativních dopadů na zaměstnance. Změny se týkaly kompetenčního uspořádání úřadu, kdy došlo k vyjmutí rezortů z přímé podřízenosti jednotlivých členů Rady ERÚ do přímé podřízenosti Rady ERÚ. Dále šlo o vnitřní přesuny útvarů, popř. jednotlivých systemizovaných míst, změny názvů útvarů, změny místa výkonu služby u některých služebních míst a úpravu jazykových kvalifikačních požadavků. V závěru roku 2018 pak ještě Rada ERÚ dalším rozhodnutím změnila organizační strukturu s účinností od 1. ledna 2019, kdy se jednalo o realizaci schválených parametrů rozpočtu na rok 2019.

13. Vnitřní kontrolní systém

13.1. Vnější kontrola

V roce 2018 proběhla v oblasti personální jedna vnější kontrola úřadu. Všeobecnou zdravotní pojišťovnou byla 10. prosince 2018 provedena kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného za období 1. května 2016 až 31. října 2018. Výsledek kontroly – bez závad.

V roce 2018 byla dále provedena kontrola ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ). Předmětem kontroly bylo dodržování povinností správce osobních údajů stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti se zpracováním osobních údajů zaměstnanců ERÚ se zaměřením na přijetí a provedení opatření k zajištění bezpečnosti zpracovávaných osobních údajů ve smyslu § 13 citovaného zákona.

Kontrolou bylo zjištěno, že ERÚ porušil povinnosti, které mu v souvislosti se zabezpečením osobních údajů vyplývají z § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť v souvislosti s interní kontrolou osobních spisů zaměstnanců ERÚ nespecifikoval dostatečně určité podmínky, za kterých mělo ke kontrole dojít (místo kontroly, okruh oprávněných osob a podmínky pro přístup k osobním spisům). Vzhledem k tomu, že ERÚ závadný stav neprodleně napravil, nebylo úřadu ze strany ÚOOÚ uloženo opatření k nápravě.

Kontrolou bylo dále zjištěno, že člen Rady ERÚ porušil povinnost stanovenou mu v § 14 zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Projednání pochybení v této oblasti je v působnosti ERÚ a bude dořešeno v průběhu roku 2019.

13.2. Vnitřní kontrola a interní audit

V souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, má ERÚ vytvořené samostatné oddělení interního auditu (OIA), organizačně oddělené od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislé, dispoziční v přímé podřízenosti Rady ERÚ. Plní specifickou funkci podpory určených řídicích úrovní úřadu jako nezávislý verifikační, hodnotící a poradenský prvek, který poskytuje objektivní informace pro efektivní řízení procesů a činností uvnitř úřadu a odborné konzultace především v oblasti finanční kontroly, veřejných zakázek, hodnocení vnitřního kontrolního systému, systému řízení rizik a spisové a archivní služby.

Činnost oddělení interního auditu

Oddělení interního auditu nebylo v roce 2018 pověřeno úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů, a které by narušovaly jeho nezávislost. Výkon činnosti OIA probíhal na základě ročního plánu interního auditu, schváleného Radou ERÚ. Na vyžádání Rady ERÚ byly mimo schválený roční plán provedeny mimořádné audity, které vycházely z aktuální potřeby analyzovat stávající stav a identifikovat rizikové prvky v činnostech úřadu.

V provedených auditních akcích byl kladen důraz zejména na oblast dodržování právních, služebních a vnitřních předpisů, promítnutí právních předpisů do vnitřních norem ERÚ, zajišťování ochrany veřejných prostředků proti rizikům a nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům, na prověřování hospodárného, účelného a efektivního využívání veřejných

prostředků vynakládaných na činnost a výkon úřadu. Dále byly audity zaměřeny na hodnocení včasnosti a spolehlivosti informací o nakládání s veřejnými prostředky, na ověřování správnosti prováděných operací a procesů napříč ERÚ, správnost, úplnost a průkaznost účetnictví, dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek, na oblast bezpečnosti informací (ISMS), dodržování povinností stanovené zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a na proces vedení spisové a archivní služby. Část interních auditů tvořily následné audity ověřující plnění a dodržování opatření, přijatých na základě doporučení z provedených auditů.

Oddělení interního auditu v roce 2018 vykonalo celkem šest řádných auditů, jednu plánovanou kontrolu a dvě auditní akce na úrovni mimořádných auditů.

Nejčastější doporučení plynoucí z provedených auditů a kontrol se týkala:

- nastavení nebo úpravy stanovených postupů,
- zkvalitnění řízení provozních a organizačních činností úřadu a vnitřního kontrolního systému,
- zvýšení efektivnosti řídicích a kontrolních mechanismů,
- předcházení rizik,
- aktualizace vnitřních a služebních předpisů,
- administrativní pochybení z titulu nerespektování vnitřních a služebních předpisů.

V rámci následných auditů byla prověřována doporučení a nápravná opatření k zjištěním z interních auditů i externích kontrolních orgánů.

V rámci interních auditů nebyly zjištěny nedostatky takové závažnosti, která by měla zásadní vliv na vnitřní kontrolní systém. Většina zjištěných nedostatků byla v průběhu roku 2018 operativně řešena, neměla závažný charakter, a tudíž neovlivnila zásadním způsobem výkon finančního řízení a funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému. Nebyly zjištěny nedostatky, které by zásadním způsobem negativně ovlivnily činnost úřadu.

Závažné nedostatky typu podezření na spáchání přestupku nebo trestného činu nebyly zjištěny (ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Nebyly zaznamenány možnosti vzniku korupce ani podvodu. Rizikovitost nastavených kontrolních mechanismů ve vztahu ke korupčnímu jednání je pravidelně ověřována a vyhodnocována. V rámci mimo auditní činnosti bylo provedeno roční vyhodnocení Interního protikorupčního programu ERÚ a byla zpracována roční zpráva o jeho plnění a přijatých nápravných opatřeních.

Ostatní činnosti interního auditu

Oddělení interního auditu zajišťovalo také konzultační a poradenskou činnost, podílelo se na přípravě vnitřních předpisů zejména k problematice vnitřní kontroly a spisové a archivní služby. Konzultační a poradenská činnost byla zaměřena na oblasti majetku, finančního řízení, hospodaření s veřejnými prostředky, účetnictví a veřejných zakázek.

Vnitřní kontrola

Úřad má zaveden vnitřní kontrolní systém v souladu s ustanoveními zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Proces řídicích a kontrolních mechanismů je zakotven ve vnitřních a služebních předpisech. Jedná se o souhrn organizovaných, formalizovaných a stálých nástrojů a opatření, které jsou v úřadu zavedeny k zajištění dosažení stanovených cílů při splnění principů 3E (účelnosti, hospodárnosti, efektivnosti).

Úřad vymezil formou vydaných usnesení Rady ERÚ organizační útvary, stanovil rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců, vymezil povinnosti a učinil další kroky nezbytné k zavedení, udržování a prověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému, k zajištění fungování řídicí kontroly a interního auditu. Průběžné sledování a vyhodnocování systému finanční kontroly je součástí běžných pracovních a služebních činností vedoucích zaměstnanců a představených.

Ve své činnosti ERÚ respektuje a dodržuje i další ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Provádí analýzu rizik, plánuje a realizuje interní audity a kontroly, využívá tři stupně řídicí kontroly, rozděluje odpovědnosti vedoucích zaměstnanců a představených v rámci jednotlivých operací víceetapovým schvalováním a kolektivním rozhodováním. Zveřejňuje výsledky rozhodovacího řízení, smlouvy s hodnotou plnění nad 50 000 Kč v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, projednává doporučení OIA, přijímá opatření k odstranění zjištěných nedostatků, má nastaven systém prevence a detekce korupce, průběžně prověřuje a aktualizuje vnitřní řídicí dokumentaci. V návaznosti na externí a interní zjištění se zdokonalují kontrolní a řídicí mechanismy, realizují se kvalitativní změny organizační struktury s cílem optimalizace úřadu a vnitřního kontrolního systému.

Závěry

Na základě výsledků uskutečněných auditů a kontrol v roce 2018 lze konstatovat, že zavedený vnitřní řídicí a kontrolní systém byl dostatečně účinný a v praxi fungující, reagoval včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek. Závěrem lze podat přiměřené ujištění, že veřejné výdaje vykazované v rámci kapitoly 349 státního rozpočtu byly čerpány v souladu s právními i vnitřními předpisy.

Přílohy

Příloha č. 1 - Energetický regulační fond

kopie zprávy auditora z 27. února 2019

Zpráva auditora

o ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce zprávy: vedení Energetického regulačního úřadu

Název účetní jednotky: Energetický regulační úřad

Sídlo: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

IČO: 70894451

Ověřované období: rok 2018

A-CONT, s. r. o., se sídlem Příst 4, 586 01 Jihlava, IČO 49448889, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem
v Brně, oddíl C, vložka 12363 a v seznamu auditorských společností u Komory auditorů ČR pod ověřovacím číslem 372

Výrok auditora určený pro zřizovatele Energetického regulačního úřadu

Provedl jsem ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to v jeho návaznosti na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodními účetními standardy a týkalo se období roku 2018.

Za vedení účetnictví, jeho úplnost, pravdivost a správnost odpovídá statutární orgán účetní jednotky. Povinnosti auditora je získat veškeré informace pro ověření tvorby fondu a vazby na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno s ohledem na rozsah účetnictví kontrolou dokladů při respektování významnosti vykazovaných skutečností.

Dle mého názoru byla tvorba i čerpání fondu v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní závěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2018.

A-CONT, s. r. o., zastoupená jednatelem

Ing. Jiří Makaj
auditor, osvědčení 1529

Příloha: Rozvaha

V Jihlavě dne 27. 2. 2019

Příloha č. 2 - Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2018

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon“), poskytuje úřad informace o své činnosti v oblasti zmiňované působnosti. ERÚ vyřizoval v průběhu roku 2018 celkem 103 žádostí o poskytnutí informace podle zákona.

I.

Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí

Žádosti (ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) zákona).

Počet vyřizovaných žádostí o poskytnutí informace: 103

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti včetně vydání rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti: 23

II.

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí

Celkem byly proti rozhodnutí/částečném rozhodnutí o odmítnutí žádosti podány 4 rozklady.

III.

Počet stížností podaných podle § 16a zákona:

Proti způsobu vyřízení žádosti byly ze strany žadatelů o informace podány celkem 4 stížnosti. Důvodem pro podání stížnosti byl obecně nesouhlas s vyřízením žádosti, s jeho způsobem, časovým obdobím a s finančními požadavky spojené se samotným vyřízením žádosti, když konkrétně:

1. V prvním případě byla namítána neúplnost vyřízení, čímž měl žadatel na mysli neúplnost poskytnutí požadovaných písemných materiálů s tím, že nadřízený orgán stížnosti vyhověl a ERÚ přikázal, aby ve lhůtě 15 dnů žádost vyřídil.
2. Ve druhém případě žadatel namítal nečinnost povinného subjektu, byť žadateli byly poskytnuty informace elektronicky a žadatel potvrdil přijetí elektronické zprávy, ale nadřízený orgán dospěl k názoru, že stížnost by neměla být chápána jako stížnost na nečinnost povinného subjektu, ale jako stížnost podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím z toho hlediska, že žadateli na jeho žádost nebyla požadovaná informace poskytnuta, přičemž zároveň nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Z uvedeného důvodu bylo ke zhojení vytknutého nedostatku povinným subjektem následně vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
3. Třetí případ stížnosti se týkal stížnosti na vyčíslení nákladů, které povinný subjekt požadoval za vyřízení žádosti, když nadřízený orgán rozhodl o snížení nákladů z původně požadované výše.
4. Ve čtvrtém případě opět žadatel namítal neúplnost vyřízení žádosti. Na základě stížnosti bylo žadateli povinným subjektem zasláno doplnění požadovaných písemných materiálů, aniž o stížnosti musel rozhodovat nadřízený orgán.

IV.

Počet odmítnutých žádostí dle § 14 odst. 5 písm. b) zákona

ERÚ odmítl v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 písm. b) zákona z důvodu neupřesnění celkem 2 žádosti žadatelů o informace.

V.

Počet odložených žádostí dle § 14 odst. 5 písm. c) zákona

ERÚ odložil v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 písm. c) zákona z důvodu absence působnosti k vyřízení celkem 12 žádostí o poskytnutí informace.

VI.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona

Počty vyřizovaných žádostí o informace v roce 2018 z hlediska působnosti ERÚ.

Oblast kontroly: 6

Oblast licencí: 24

Oblast legislativně správní: 18

Oblast podporovaných zdrojů: 16

Oblast regulace: 12

Ostatní: 27

Žádosti žadatelů o informace směřovaly, jak dokládá shora uvedená specifikace, do různých oblastí působnosti ERÚ, zájem dlouhodobě přetrvává o oblast licencí, oblast legislativně správní a oblast podpory obnovitelných zdrojů energie.

Počet žádostí o informace je srovnatelný s rokem 2017, kdy ERÚ vyřizoval celkem 115 žádostí o poskytnutí informace, ale lze konstatovat, že žádosti o informace doručené na ERÚ v roce 2018 byly co do vyřízení náročnější a potvrzují dlouhodobý zájem veřejnosti o dění v energetických odvětvích.

Příloha č. 3 - Rozpočtové hospodaření

Plnění závazných ukazatelů pro rok 2018

Ukazatele	Schválený rozpočet [tis. Kč]	Rozpočet po změnách [tis. Kč]	Konečný rozpočet příjmů a výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění 4 ku 3 (2) [%]
	1	2	3	4	5
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	426 797,00	426 797,00	x	311 324,13	72,94
Výdaje celkem	288 190,08	278 190,08	344 275,60	294 476,53	85,54
Specifické ukazatele – příjmy					
Daňové příjmy	292 297,00	292 297,00	x	297 124,93	101,65
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	134 500,00	134 500,00	x	14 199,21	10,56
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	0,00	0,00	x	0,00	0,00
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy přijaté transfery celkem	134 500,00	134 500,00	x	14 199,21	10,56
Specifické ukazatele – výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ	288 190,08	278 190,08	344 275,60	294 476,53	85,54
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	170 354,71	170 354,71	183 271,71	172 207,65	93,96
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	26 585,12	26 585,12	28 585,12	26 440,47	92,50
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	134 226,47	134 226,47	142 480,47	135 113,14	94,83
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	7 227,60	7 227,60	7 227,60	7 134,44	98,71
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	57 920,60	52 220,60	61 407,60	57 915,72	94,31
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	3 360,78	3 360,78	3 566,78	3 381,80	94,81
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP – celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0
v tom: ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0
podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	18 565,00	16 765,00	22 835,52	10 127,39	44,35

Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – Energetický regulační úřad za období 2013–2018

(výdaje jsou v tis. Kč)

Ukazatel	Skut. 2013	Skut. 2014	Skut. 2015	Skut. 2016	Skut. 2017	Skut. 2018	Index 18/17
Celkové výdaje	177 125	194 074	217 982	226 433	286 379	294 477	102,83
v tom:							
- platy, ostatní platby, pojistné a FKSP	118 584	137 273	157 284	172 573	223 145	233 412	104,60
- výdaje na programové financování reprodukce majetku	25 919	21 425	21 483	9 284	19 700	10 128	51,41
- ostatní výdaje celkem	32 622	35 376	39 215	44 576	43 534	50 937	117,01
z toho:							
- převody do rezervního fondu (RF)	0	0	0	0	0	0	x
- ostatní výdaje bez rezerv. fondu	32 622	35 376	39 215	44 576	43 534	50 937	117,01
- použití nároků z nespotřebovaných výdajů	7 496	5 117	5 349	11 394	39 069	44 978	115,12
Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci	88 067	101 854	116 700	127 094	164 889	172 208	104,44
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služ. místech, platy zaměstnanců v pracovním poměru na služ. místech dle zákona o státní službě, platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů úst. činitelů (předseda, Rada ERÚ)	85 881	99 175	114 701	125 189	161 221	168 688	104,63
Počty zaměstnanců (průměrný přepočtený stav)	190	217	239	247	262	276	105,34
Platy, ostatní platby, pojistné a FKSP na zaměstnance	624	633	658	699	852	846	99,30
Náklady programové financování na zaměstnance	136	99	90	38	75	37	49,33
Ostatní výdaje na zaměstnance	172	163	164	180	166	185	111,45
Výdaje celkem na zaměstnance	932	895	912	917	1 093	1 067	97,62

